

H I R D E T E S E K.

MOLL SEIDLITZ - PORA.

Csak akkor valódi, ha minden dohoz csímlapián a...
 30 év óta a legjobb sikerek mellett fennáll mindennemű gyomor
 betegségek és emésztési akadályok, (mint étvágyhiány, haszornálás, vér
 tojulás és aranyer ellen. Különösen oly egyéneknek ajánlja, kiknél élet-
 mulat folytatnak.
 Hamisítások törvényileg büntetettek.
 Egy lepecsételt eredeti dohoz ára. 1 frt. o. é.

FRANCZIA BORSZESZ SÓVAL.

A legmegbízhatóbb, egészségesebb és a szenvedő emberiségnek
 mindenféle külső gyulladással, a legjobb betegség ellen, min-
 den mű sebkezelések, fejtől és fogfájás, régi sörvek és nyílt sebke-
 zelések, szájk, szemgyulladás, mindennemű bennlét és sérülés stb.
 ellen.

Üvegekben használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Hal-májolaj.

Krohn M. és társától
 Bergenben
 (Norvégiában).

Ezen halmáj zsírolaj valameny, a kereskedelemben előforduló
 az között az egyedüli, mely orvosi célokra használható.
 Ára egy üvegnek használati utasítással 1 frt o. é.

Pó szállítás

Holl A. gyógyszerész, cs. kir. udvari szállítónál, Bécs
 Tuoblauben.

Raktár az Állam minden híres gyógyszerárában vagy főszere-
 keskedésében. Raktár nélküli helységeiben magánügyének nagyobb
 megrendeléseknél megfelelő árkedvezésben részesülnek.
 A t. közönség keretik hátrérogottan Moll-féle készítményt
 rendelni csak olyanokat elfogadják, melyek saját árjegyet és aláírás-
 sommal vannak ellátva.

Raktárak: Nagy Kanizsa Helv. J. győgy. Práger Béla győgyész.
 Pécs: Rosenfeld Adolf, Rosenber Ferencs, Strém és Klein
 Zala-Egerszeg Hollosy J. E. Marozall István Ferd., — Baros Dorner
 S. — Csáktornya Göncz L. győgyész — Kaposvár Babócsay Kálm.
 Keszthely: T. M. Keszthely győgy. — Kaprosza Werli M. győgy.
 Kőszeg: Csanády István győgy. — Keszthely Wünsch F. Kőrmend
 Ratz Ján — Zagráb: Irskimashok győgy. Müllbach S. győgy. Holjac V.
 — Sopron: Mezey And. győgy. — Letoye: Kalliwoda J. (240 28—52)

„OSZTRÁK PHÖNIX“ biztosító társaság.

Biztosítéki tőke 4 $\frac{1}{2}$ millio frt o. é.

Van szerencsénk a t. közönség becses tudomására hozni, hogy az „O s z t r á k
 P h ö n i x“ biztosító társaság

vezérügynökségét

Zala, Somogy, Baranya, Vas, Sopron és Veszprém megyék
 területére kiterjedőleg átvettük.

A társaság 25 évi fenállása és jó hírneve elegendő biztosítékot nyuj-
 tanak arra nézve, hogy a biztosító közönség bizalommal forduljon hozzá

Vezérügynökségünk saját és terjedelmes hatáskörrel levén felruházva, elfogad
 mindennemű biztosításokat:

- 1) Tűz-kár ellen
- 2) Jég-kár ellen

3) E l e t - b i z t o s í t á s o k a t különféle Combinációkban a legjutányosabb
 díjak és feltételek mellett.

Előforduló káresetek gyorsan és méltányosan fog-
 nak megtérítetni.

Nagy-Kanizsán, 1881. év augusztus havában.

HAVASY IMRE
 társulati titkár.

372 2—3

GOLDSTEIN TESTVÉREK
 vezérügynökök.

N. Dupuy-féle

magtisztító szer.
 Nincs többé buzaűszög!

Megengedem magamnak a közelgő mivélési időre
 újra az én magtisztító szeremre a figyelmet felhívni; ez biz-
 tosan és hiánytalanul hat szagoség ellen a búzában, por-
 égés ellen az árpa-, kukorica- zabban, stb. és ugyanez
 1878. évben a magyar királyi földmivélési miniszterium
 által a földbirtokosoknak igen ajánlatott. Ez idő óta az én
 készítményem az egész osztrák magyar monarchiában meg-
 honosult, és szerzett is magának megrendelőket, nevezete-
 sen kerületekből, melyek ez évben nagy buzaűszögben ré-
 szesültek, igen sok kecséget elismerő leveleket nyertek.
 A használata készítményemnek igen egyszerű, az ár, te-
 kintve a nagy hasznot, igen csekély. Tartok magamnak a t.
 vevők kényelmére az ország minden nagyobb helyén raktá-
 rakat, melyek ugyanazon áron, mint Pest vagy Bécsben egy
 csomagot 30 krért (elegendő 200 liter magnak) árusítanak
 el. — Használati utasítás minden csomagon.

NUMA DUPUY,
 BÉCS, VI., Windmühlgasse Nr. 36.

Főraktár Zalamegye számára Nagy-Kanizsán Rosen
 féld Adolf urnál. — Raktár Alsó-Lendván Tomka G. nél,
 Zala Egerszegen Gráner L. fiánál, Keszthelyen Weiss Al-
 bert, Wunsch Ferencz. Mura-Szerdahelyen Grahovecz
 András uraknál. 369 2 10.

Árverési hirdetmény.

Alulírott urodalmi főbérnökség igazgatósága részéről
 közhírré tétetik, [miszerint augusztus hó 29-én a lenti
 augusztus 30 án pedig az alsó lendvai gazdasági irodában
 a délelőtti órákban több rendbeli korcsmák, borárulási, ha-
 lászati, révészeti jogok, továbbá az alsó-lendvai gőzmalom,
 ugy több rendbeli kisebb-nagyobb területű földek, rétek,
 legelők, ugy nemkülönb az ideai makkoltatási és gubaes-
 zedési jog az urodalmi erdőkben — nyilvános árverés vagy
 ajánlatlevél útján haszonbérbe adadni fognak.

A bérleti feltételek az alsó-lendvai urodalmi igazga-
 tósági irodában megtekinthetők. 368 3—4.

Alsó Lendva, augusztus hó 18 án 1881.

Az Alsó-Lendva Nempthy uradalmak
 főbérnökségének igazgatósága.

Kaloesa Róza

Állami tanítónő női ipar- és kertészeti iskolája Ujpesten
 (Budapesttől háromnegyed órányira.) Tavasz-utca 27.

A kitűnő levegővel bíró s csinosan berendezett női
 ipariskolában tanítatik a kézimunka mindenféle
 neme, fehérenmű és ruhaszabás, varrás kézen és gépen.
 Zongora, nyelvek, kertészet. — Növendékek jutányos fizet-
 és mellett fölvetetnek naponkint, mint bejárók és mint
 bentlakók. 364 4—8

Iskolai értesítő rögtön küldetik.

**A főgymnasiumi, polgári, elemi és
 izraelitai igazgatóságok megbízásából minden iskolai**

tankönyv WAJDITS JÓZSEF

könyvkereskedésében kapható.

Valamint minden író- és rajzszerék felettebb leszállított olcsó áron egyedül csak

ITT VÁSÁROLHATÓ.

ZALAI KÖZLÖNY.

Egy évre 8 frt.
Egy évre 4 frt.
Negyed évre 2 frt.

HIRDETÉSEK
8 hasábol petítőzban 7, másodsor
6 s minden további sorért 5 kr.
NYILTTÉRLEN
soroként 10 kr-ért vették fel.
Kincstari illeték minden egyes hirdet-
ésért 30 kr. fizetendő.

Lapjaink részét illető közlem-
és. A közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve
intézkednek.
NAGY-KANIZSA
Közlöny.
Bérmentetlen levelek csak ismert
munkatársaknak fogadtnak.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nagy-Kanizsaváros helyhatóságának, „nagy-kanizsai önk. tűzoltó-egylet”, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank”, „nagy-kanizsai takarékpénztár”, a „zalamegyei általános tanítótestület”, a „nagy-kanizsai kisded-nevelő egyesület”, a „nagy-kanizsai tisztii önszegélyző szövetkezet”, a „soproni kereskedelmi s iparkamaraz nagy-kanizsai külviszolatnövevénya” s több megyei és városi egyesület hivatalos értesítője.

Hetenként kétszer, vasárnap- s esütőrtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

A dunántúli kerületi tűzoltószövetség statisztikája. A szövetségi választmány megbízásából. **P. SZABÓ KÁROLY** írta.
Az 1876. július 30-án Veszprémbe alakult dunántúli kerületi tűzoltószövetség Szombathelyre tevén székhelyét, egyéb teendői között elhatározta a kerület tűzoltói statisztikájának összeállítását, hogy ebben, mint egy tükörben lehessen látni a tűzoltóügynek tényleges állapotát, a létező hiányokat; és ezáltal lehessen mintegy utalni a jövőben teendő javításokra és pótlásokra. A szombathelyi központi választmány kezdett is mozogni a közgyűlés akaratának érvényesítésében, bocsatott ki kérdő íveket a tűzoltói statisztikai anyag összegyűjtésére. De nem azért vagyunk mi magyarok, hogy ily közhatalu eszmét valóságos parancsszó nélkül. Néhány kérdő ív beküldött a központi választmányhoz és ezzel a megindult szép mozgalom lecsendesült. 1877. szeptemberben a szövetség átköltözött új székhelyére Zala-Egerszegre. Itt a kerületi szövetségnek fejleszteni kezdett ügyezatonyra került és mély álomba merült. 1879. szeptemberben tartott közgyűlés Pápára helyezte át a kerületi szövetség székhelyét, hol is legelő teendő volt az elejtett fonalat fölvenni, a kerületi szövetség tűzoltói ügyének fejlesztését elején kezdeni, illetőleg magának a szövetségnek fölébressztését megindítani. Az újból kibocsatott kérdő ívek több egyletnél nyertek viszhangot és folytak be a jelentések 1880. évről. Azonban sajnálattal kell tudomásul vennünk, hogy még mindig nagy a száma azon egyleteknek, melyek a négy-ötzöri felhívásra és néma maradtak, — és a mely adatok beküldettek is, nem egészen teljesek és pontosak.

Ily előzmények után és ilyen alapon jelenik meg először a dunántúli kerületi tűzoltó szövetség statisztikája, adatait vérvén 49 egyletnek és 9 megyének jelentéséből; mert 18 egylet és 2 megye (Mosony és Zala) nem küldötték be adataikat.)

A tűzoltó testületek:

Hivatalos adatok nyomán van a dunántúli kerület szövetségének területén 67 tűzoltó testület, ezekből 15 már a kerületi szövetség alakulásakor lépett a szövetségbe, 17 pedig a legutóbbi két év alatt, — így van jelenleg a szövetség keretében 32 tűzoltó egylet, melyek is a következők: Adony, Alsó Lendva, Bóba, Bón, Csákvár, Csáktornya, Csákvár, Devecser, Sajtoskői első rőpzevidéki, Jánosháza, Kapuvár, Kis-Márton, Komárom, Körmend, Kőszeg, Mohács, Mosony, N. Kanizsa, Nagy-Márton, Na. és Pór-Magasi, Pápa, Paks, Pápakö, Sárvar, Sopron, Szt. Gotthard, Szombathely, Tamási, Tapolca, Zala-Egerszeg, Várpalota, Veszprém, — az országos szövetséghez tartoznak ugyan, de a kerületi lépten vonakodnak 9-en: Osurgó, Dombóvár, Dunaföldvár, Győr, Kaposvár, Magyar Óvár, Oroszvár, Perlak, — egyáltalában nem akarnak még ez idő szerint a szövetséghez tartozni 25-en: Acsuth, Bozok, Duna-Szekes, Gasztony Káld, Keszt-

* Ezen a gyűlés alatt érkeztek meg az adatok Zalamegyje alispáni hivatalából.

hely, Kis-Höflein, Kőpésény, Lajthafalu, Lovas Berény, Mais Német Szt.-Mihály, Parndorf, Pánka Mind-szent Rajka, Raba Keresztúr, Rohoncz, Ruszt, Szt. Elek, Szászvár, Szekesfehervár, Szegszárd, Téth, Uj-falu, Vép, Vis-fleck. Ezen 67 tűzoltó testületből jelentést küldött be 49 egylet. Így e statisztikai összeállítás is csupán e 49 egyletre és 9 megye községre fog vonatkozni.

A dunántúli kerület e 49 tűzoltó testületében van 3351 működő, 1337 alapító és 4848 pártoló tag, vagyis a tűzoltó ügy iránt érdeklődik összesen 10536 ember, vagyis a minden 1000 ember között 3.5. E 2351 működő tűzoltó közül vantelesen felszerelve 2703, vagyis 648 ember csak néleg tűzoltó. Oka lehet eme hiánynak az, hogy több egylet csak a legújabb időben keletkezvén, ezek még az alakulással járó felszerelési nehézségekkel küzdenek. Legtöbb működő taggal bírnak Sopron (194), Győr (188), Pápa (180), Komárom (150) egyletek; legkevésébbel Duna-Szekes (29) Gasztony (82), Mais s Ujfalu (35), Kőpésény (36), Bóba és Tamási (37). — A tűzoltó testületek legnagyobb részben nem látták be a rendfentartó osztály fontosságát a tűzoltás körüli teendők végrehajtásában; mert a 3351 működő között csupán 364 rendfentartó van, és pedig a legtöbb helyen felszerelés nélkül, csupán karszalaggal. Legtöbb rendfentartó van Szekesfehervár (100), Pápa (35), N.-Márton és Győr (30), Sopron (22); legkevésébb pedig: Devecser, Gasztony, Kapuvár, Kőszeg, Mais, Nagy-Kanizsa, Oroszvár, Paks, Rohoncz, Szegszárd, Tamási, Tapolca, Zala-Egerszeg, Várpalota (mert egy sines) Csákvár s Csurgó (2), Jánosháza (5).

A működő tűzoltók polgári állását illetőleg jellemző az, hogy az iparos osztály, mely legtöbbször agodalommal küzd élete és jövőjeért, talán időt lelkesedve harcolni másnak nyugalma és biztonságáért is. A 49 tűzoltó testületben ezen osztály 1944 emberrel van képviselve míg a kereskedői osztály 275, a gazda osztály 719 és a sajátképeni intelligencia 106 emberrel. Hanem az mindenesetre legkevésébb érthető jelenség, hogy a szorosabb értelemben vett földműves osztály, majd minden egyletnél határozottan, mintegy tüntetően kivonja magát a nemzeti vagyon hűnemű védelméből; holott épen ezen osztálynak vannak a tűzveszélynek leggyakrabban kitett pusztuló tárgyai.

A tűzoltó testületek felszerelését illetőleg figyelembe veendő, hogy a 49 egyletnél van 61 kocsi és 35 mozdony, szivó s nyomó fecskendő, melyek tehát maguk látják el magukat vízzel, 78 régi szerkezű és 48 kézi fecskendő; összesen tehát 222 fecskendő. Tömlő, mely igen fontos szerepet játszik a tűzoltásban, hogy a víset gyorsan lehessen a szükséges helyre továbbitani, van összesen 8470 méter; legtöbbje van a Pápa (638), Győr és Sopron (600), Kis-Márton és Veszprém (500), Kőszeg (369)-i egyleteknek, — legkevésébbje pedig, mert semmi sines: Adony, Lajthafalu, Nagy-Márton, Német-Szent-Mihály, Oroszvár-i egyleteknek. Van továbbá a 49 tűzoltó testületek 28 árállító- és szerkezeti, 80 víztartó-

kád, 120 vízfordó szekér, 635 különböző létra, — legkevésébbjében használatban (10) a tölő mechanikai létra. Valószínűleg azért, mivel kezelése nehézkösen megy és kevés helyen vannak oly magas épületek, ahol ilyekre nélkülözhetlen szükség volna. Van továbbá 1207 tűzveder, 234 tűzhorog, 11 tűzoltó testületnek van zászlója: Csákvár, Győr, Kis-Höflein, Kőpésény, Pápa, Pécs, Sopron, Sz.-Fehérvár, Szegszárd, Szombathely, Zala-Egerszeg.

A működő tűzoltók személyes felszerelésében találunk legnagyobb változatoságra a felszerelések mennyiségét illetőleg. Ruházatban általában a takarékos egyszerűség uralkodik sötétkék zubbony és szürke posztó nadrág, vagy nyáron mosható kék zubbony és fehér vászonnadrág viselésében. 6 egylet vitte már be a tűzoltó országos gyűlés által Posonyban elfogadott ruházatot és tisztírtangjelzést n. m. Csáktornya, Győr, Jánosháza, Pápa, Sopron és Tapolca, másfelé ritkán aranycsinorozás és szalagjelzés fordul elő, a legtöbb helyen pedig ezüstartal. — a legéység pedig piros szőrzsínorzattal. A pápai egylet a munkához való nyári vászon zubbonyokra, az országosan elfogadott rangjelzés megtartása mellett sárga szőrzsínorokát vett be. — Van a 49 egyletnél 361 tiszti sisak, 2524 közsisak. 190 tiszti csákvár, 1369 közsákvár, 564 tornászoktól, 222 mentőktől, 1197 jelző és pergő síp, 326 bontó fessze legjobban vannak felszerelve: Győr, Komárom, Kis-Márton, Mosony, Nagy-Márton, Pápa, Sárvar, Sopron, Szekes-Fehérvár és Szombathely. — leggyöngébben vannak felszerelve pedig: Adony, Bón, Bóba, Gasztony, Jánosháza, Kis-Höflein, Lajthafalu, Na. Pór-Magasi, Ujfalu, Várpalota és Vép. — A működő tűzoltók főruházása minden egyletnél magukat a tagokat illeti. — a francia borsipka és a sárgárral kivert sisak az általán uralkodó.

Gyakorlatokra a tűzoltó testületek kellő gondot fordítanak. Keve- sebbet a tölő iskolázásokra. Habár a kimutatási táblázatból láthatólag, e tekintetben a bejelentések leghiányosabbban történtek. Legtöbb gyakorlatot tartottak: Győr, Mais, Csáktornya és Na. Pór-Magasi. A tűzoltó testületek működési területe a legtöbbszor a saját helyisegen kívül a közel szomszédos községekre is kiterjed. A 49 tűzoltó testületnél 1876-tól fogva 819 tuzeset fordult elő. Habár e tekintetben is hiányosak a jelentések. Az egyleteket jobbra az illető községek segítik szerek beszerzésével és évi dotatióval. — majd gyámsolják pártolók éjjeladományaitkal, vagy még a rendezett mulatságokból befolyó jövedelmek is képezik az egyletek pénzforgalmát. — Az alapító adományai határozottan mindennél szerek beszerzésére fordították. Alapító tagokkal nem bírnak Bóba, Bón, Devecser, Kőszeg, Lajthafalu, Mais, Na. Pór-Magasi, Oroszvár, Pápakö, Szegszárd, Tapolca, Ujfalu, Várpalota. Különbözőkkel bírnak pedig: Győr, Komárom, Mosony és Tapolca.

A tűzoltói intézmény kellő életrevalóságában csak akkor tűnik föl, ha a lakosság által is kellő támog-

lásban részesül a tűzoltás körüli. A tűzoltósnak sikeresebb válótásában hathatósak bizonyulnak a lakosságok türendőri szabályzatok föltelése és intézkedések megtételére és tüzetben a működő testületek megsegítésére. Mégis egyleteink községeink jobbra hiányzik a szükséges türendőri szabályzat. Csupán Csákvár, Győr, Komárom, Kis-Márton, Kőpésény, Kőszeg, Lajthafalu, Mosony, N. Kanizsa, Na. Magasi, Paks, Perlak, Pécs, Rohoncz, Sopron, Szegszárd, Szombathely és Veszprém, összesen 18-an bírnak már ilyen intézkedéssel. — Devecser és Pápa pedig most készítnek türendőri szabályzatot.

A dunántúli tűzoltó testületek pénzforgalma az elmúlt 1880. évben tekintélyes összeget mutat fel, a mennyiben sok új egylet szerel, beszerzésére költött. Pénzügyi forgalmukat nem mutatták fel: Adony, Devecser, Kapuvár, Pécs és Veszprém, — némkülömben az 1881-ben keletkezett testületek: Bóba és Ujfalu. A többieknél pénzügyi bevétel volt összesen 30852 frt 87 kr. kiadás pedig 26480 frt 8 kr.; legnagyobb pénzügyi forgalma volt: Csáktornya (1080 frt), Győr (1230 frt), Komárom (2928 frt), Nagy-Kanizsa (2233 frt), Pápa (1714 frt), Sopron (4797 frt), Szombathely (4221 frt) egyleteknek; legkisebb pedig: Bón (50 frt), Gasztony (20 frt), Kis-Höflein (76 frt); több kiadása, mint bevétele volt: Csákvár (300 frt), Győr (1350 frt), Mais (176 frt), N.-Márton (20 frt), Na. Pór-Magasi (444 frt 28 kr), Várpalota (400 frt) egyleteknek.

A tűzoltás alkalmával sérültek részére és általában szegényebb sorújú tűzoltóknak betegség esetében gyógyítására segélyalapról még ez ideig csak 14 tűzoltó testület gondoskodott 8190 frt 25 kr. összeggel. — névszerint: Bón, Csáktornya, Somogy-Osurgó, Sajtoskői rőpzevidéki, Győr (2800 frt), Komárom, Kis-Márton, Mohács, Pápa, Paks, N. Kanizsa (2475 frt), Rajka, Sopron (1100 frt), Zala-Egerszeg. Pedig a tűzoltó testületeknek egyik legfontosabb feladata a jelenidőben tagjaiknak gyámsolástáról, s emberbarátságos testvériesen gondoskodni. Így nyarabek a testületek morális anyja, és emberik szorosabban füződnek össze az erkölcsileg is összekötött testületi szövetéghé.

Örömmel vehető tudomásul, hogy a tűzoltó testületek viszonya az illető hatóságokhoz mindenütt jó és barátságos. A hatóságok a legtöbb helyen kellő támogatásban részesítik a tűzoltó egyleteket; Csákvár, és így lehet reményelni a tűzoltó ügyekéllő mérvben fölvirágzását. De már azon körülmény kissé elszomorító, hogy a legtöbb esetben maga a társadalom közönyös a tűzoltó testület eszméje iránt, ami aztán kiját a működő tagok tevékenységére is.

Magok a tűzbiztosító társulatok is nagyon egykedvűen tekintik a tűzoltó testületek létezését és működését. Pedig valóban jól felfogott érdekeik parancsolnak a tűzbiztosító társulatoknak a tűzoltó egyletekkel szorosabb kapcsolatba jönni és ezen egyleteket a kellő gyámsolásban részesíteni. Következő egyletek szoknak időnkint valamelyre segélyt kapni a

biztosító társulatoktól: Adony, Bón, Csáktornya, Osurgó, Győr, Jánosháza, Kapuvár, Kis-Höflein, Kőszeg, Lajthafalu, Mosony, Nagy-Kanizsa, Na. Magasi, N. Szt. Mihály, Oroszvár, Sárvar, Szegszárd, Ujfalu, összesen 18. Kár, hogy a jelentéséből hiányzik az adott összeg.

A tűzoltó testületek korát tekintve legrégébbi a soproni, mert 1865-ben keletkezett, legifjabbak pedig a bobaí, káldi, parndorfi, ujfaluí és viszflecki testületek, mivel 1881-ben állították fel. — Keletkezésük éveit szerint 1866-ban állott elő a győri, pécsi, tapolcai — 3. 1871-ben a n. kanizsai, pápai, pinkafői — 3, 1872-ben a r. komáromi, szombathelyi — 2, 1873-ban a devecseri, sárvári, sz. fehérvári, szegszárdi — 4, 1874-ben a bónyi, somogy-csigói, kis-mártoni, paks, perlaki, tamási, zala-egerszegi, — 7. 1875-ben a csákványi csáktornyai, dunaszekesi, kapuvári, kőpésényi, n. mártoni, veszprémi — 7. 1876-ban a mohácsi, mosonyi — 2, 1877-ben az adonyi, jánosházi, oroszvári — 3. 1878-ban a csákványi első rőpzevidéki, gasztonyi, kis-höfleiní vs. és pórmagasi — 5. 1879-ben a lajthafalui, maisi, német szt.-mihályi, rohonczy, várpalotai — 5, 1880-ban a keszt-

(Folyt. következik.)

A pénzügyminiszter ismét szigorú rendeletet bocsatott a közadófelügyelőkhöz — az adók behajtásának szorgalmazására véget, miután a mezőgazdasági termények már értékesíthetőek. Az adófelügyelők pedig a községek előjárót ösztönzik nagyobb is nagy buzgalommal, az adók behajtására.

Erdőbí szakvizsga. Az új erdőtervény értelmében községek, hitbizományi, egyházi stb. uradalmak 8 év múlva erdek őrzése és felügyeletébe csak oly erdőtereket, erdőtereket vehetnek, kik az övenkint az ország különböző helyein tartandó erdőbí vizsgát sikeresen letették. Bácsfaymegegy és Pécs város felterjesztése folytán s földmívelési min. miniszterium engedélyezte, hogy ilyen erdőbí vizsga a folyó évben Pécsen is tartassék, most tehát itt az alkalom, hogy értelmebb fiatal erdőtereket és az erdőzeti pályára pályázóknak a jövőjüket megalapítsák. Az erre vonatkozó hirdetmény így szól: „Az erdőbí szakvizsga”, a folyó évi október 17-ik és —következő napjain, Budapest, Pozsonyban, Beszterceben és Kasán, Ungvárt, M. Szigeten, Kolozsvár, Temesvárt, Szombathelyen és Pécsen, a vármegye házána délelőtt 9 órakor fognak megkezdetni és folytatott megtartani. Felhívotnak tehát mindazok, kik ezen szakvizsgát letenni szándékoznak, hogy hiteles bizonyítványokkal, felszerelt folyamatványokat a vizsgák székhelyeire néve illetékes köz adófelügyelőkhöz nyújtsák be: Kelt Budapesten, 1881, augusztus 8-án. M. kir. földmívelési, ipar és kereskedelmi miniszterium.

A dohány csempészkedés meggátolás érdekében a belügyi-

H I R D E T E S E K.

BARON LIEBIG-FÉLE MALTO-LEGUMINOSÉN-CHOCOLADJA ÉS LISZTJE.

Legjobb vértképző tápanyag Starker & Pebuda ca. kir. főszállító gyárából Stuttgartban. A Malto-Leguminosén-chocolad a legelső orvosi tekintélyek ítélete szerint gyenge emésztésben szenvedőknek, vérszegény gyermekeknek, szoptató nőknek, gyengélkedő leányoknak stb. kitűnő, tápláló és kellemes ízű italt nyújt. A Malto-Leguminosén-liszt az előbbi esetekben mint erősítő és könnyen emészthető levesnek mutatkozik, valamint jóhatású táplálkozó szernek és kitűnő gyermek-tápláló anyagnak egy évestől kezdve. A kisebb mértékű árak mindegyik csomagra kinyomtatták és kaphatók a birodalom összes gyógytáiraiban és fűszerkereskedéseiben; ellenben nagyobb mennyiségben a főraktárnál **Eokardt Pál** Bécs, I. Weihburggasse 24.

Raktárak. Zágrábban MITLBACH ZSIGMOND gyógyszer. Esszéken DÁWID JÁNOS gyógyszer. Mária-Theresiopel JÓÓ J. gyógyszer Székesfehérvárott BRAUN LAJOS gyógyszer. DIEBALLA G. gyógyszer. Zupanje (Szlavonia) MATTER A. gyógyszer. Komárom SCHMIDTHAUER L. gyógyszer. 324 7-12

H. SCHMID gépgyáros

Marshall Sons. & Co. Limtd. főügynöke.

BUDAPEST, gyár-utca 58. (bárány-utca sarkán.)

gőzmozdonyokat | cséplőgépeket
nagyobbitott tűziszekrényvel, | magkülönítő hengerrel
örlömalmokat
fogaskerék és szíjhajtásra, 370 2-6

háromvasu ekét, kétvasu ekét, sorvető és szórvavető gépet, szelelő rostát, „Backer rendszer”, trieureket szelelővel vagy anélkül, répvágógépet és daramalmot sat. sat. **amerikai lovagoló fűrész t.**

Arjegyzékek és költségvetések kivanatra bérmentve és ingyen.

„OSZTRÁK PHÖNIX” biztosító társaság.

Biztosítéki tőke 4 $\frac{1}{2}$ millio frt o. é.

Van szerencsénk a t. közönség becses tudomására hozni, hogy az „Osztrák Phönix” biztosító társaság

vezérügynökségét

Zala, Somogy, Baranya, Vas, Sopron és Veszprém megyék területére kiterjedőleg átvettük.

A társaság 25 évi fenállása és jó hírneve elegendő biztosítékot nyujtanak arra nézve, hogy a biztosító közönség bizalommal forduljon hozzá

Vezérügynökségünk saját és terjedelmes hatáskörrel levén felruházva, elfogad mindennemű biztosításokat:

- 1) Tűz-kár ellen
- 2) Jég-kár ellen
- 3) Elet-biztosításokat különféle Combinációkban a legjutányosabb díjak és feltételek mellett.

Előforduló káresetek gyorsan és méltányosan fognak megtéríteni.

Nagy-Kanizsán, 1881. év augusztus havában.

HAVASY IMRE
társulati titkár.

GOLDSTEIN TESTVÉREK
vezérügynökök.

SUCKER JANOS

HARANGONTÖDEJE
SZOMBATHELYEN.

Ajánlom ujonnan berendezett telepemet, melyen harangöntések minden nagyságban eszközöltek és jótállást vállalok a harangok összehangzására (harmonium) 2, 3 és 4 hangnál is. Ugyiszintén avult harangoknál is új összehangzatot csinálók és megrendeléseknél kérem csak a harang hangját és súlyát határozottan megírni és ezeket csakis vasból készült fedővel és kötéllel látom el a koronán áthúzza legújabb rendszer szerint. Továbbá ajánlom az én új szerkezetű 2 kerekű hydrophor Aprutz fecskendőmet, egyszerű praktikus kezeléssel, mely 5 percz alatt 12 akó vizet fűgélés 8 méter mélységről húz fel; fecskendez 6" nyílással 27 méter magásra, két 5" nyílással 23 méter magasságra. Egyszermind ajánlom a legjobban berendezett műhelyemet, géperővel és azon helyzeiben vagyok, minden ezen szakmába tartozó munkákat pontosan eszközölni és ajánlatokat mindennemű vasból készült kutak, tűzi fecskendők, rézszivattyú-részek, ércmunkák mindennemű cséplőgépeknél, gőz- és műmalmok fűrész munkákat a legjobban és lehető legjutányosabb árakért és jótállás mellett elfogadni és elkészíttetni.

371 2-6

Van szerencsém tiszteletteljesen jelenteni, hogy a „Hirschler és Hlatko” cég alatt helyben 7 év óta fenálló

férfi-ruha üzletből

kiléptem, s ugyanily üzletet nyitok és vezetek

HLATKO JÁNOS

főtér, az Ebenspanger-féle házban, az „Arany Szarvas” vendéglő mellett törvényszékiileg bejegyzett cég alatt

A nagybecsű bizalomért, melylyel eddig megajándékozott, mély köszönetemet fejezve ki, tiszteletteljesen kérem, hogy azzal engem továbbra is megtisztelni kegyeskedjék. és pedig azon leszek, hogy lelkiismeretes, pontos és szolid munka, valamint a legolcsóbban szabott árak által t. cz. vevőimnek teljes meglegedését kiérdemeljem, a mi már azért is könnyen eszközölhető, mert a legelső bel- és külföldi gyárakkal vagyok összeköttetésben és minden idényre a legújabb és legdivatosabb szövetekkel. (libériákat is magyar és francia kivitelben) ellátandom magamat. — Egyéves önkéntesek számára szükséges ruhakkal is szolgálhatok. — Becses megrendeléseit kérve, vagyok teljes tisztelettel

HLATKO JÁNOS

N. Dupuy-féle magtisztítószer.

N. Dupuy-féle

magtisztítószer.

Nincs többé buzaüszög!

Megengedem magamnak a közelgő mivelési időre újra az én magtisztító szeremre a figyelmet felhívni; ez biztosan és hiánytalanul hat szagoség ellen a búzában, porégs ellen az árpa, kukorica- zabban, stb. és ugyanez 1878. évben a magyar királyi földmivelési miniszterium által a földbirtokosoknak igen ajánlatott. Ez idő óta az én készítményem az egész osztrák-magyar monarchiában meghonosult, és szerzett is magának megrendelőket, nevezetesen kerületekből, melyek ez évben nagy buzaüszögben részesültek, igen sok kecségető elismerő leveleket nyertek. A használata készítményemnek igen egyszerű, az ár, tekintve a nagy hasznot, igen csekély. Tartok magamnak a t. vevők kényelmére az ország minden nagyobb helyén raktárakat, melyek ugyanazon áron, mint Pest vagy Bécsben egy csomagot 30 krért (elegendő 200 liter magunk) árusítanak el. — Használati utasítás minden csomagon.

NUMA DUPUY,

BÉCS, VI., Windmühlgasse Nr. 38.

Főraktár Zalamegye számára Nagy-Kanizsán Rosenfeld Adolf urnál. — Raktár Aisó-Lendván Tomka G. néél, Zala-Egersegen Gráner I. fánál, Keszthelyen Weiss Albert, Wunsch Ferencz, Mura-Szerdahelyen Grahövecz András uraknál. 369 3-10.

A LEGJOBB
SZIVARKA PAPIR
LEHOBBLON
FRANZIA ÖVÉRTMÁNY
UTÁNZÁSOTÓL
ÓVATIK III

Camley & Henry, optillé rírnak, PARIS.

260 14-22

Előfizetési ár: Egy évre 8 Ft. félévre 4 Ft. negyed évre 2 Ft. Egy szám 10 kr. HIRDETÉSEK: haasbcs petisiorban 7, masodszor 6 s minden további sorért 5 kr. NYILTTÉRHEN: soronként 10 kr. véteknél fel. Kincstari illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőnek, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentesen intézendők: NAGY-KANIZSA Vissafizetés: Bérmentesen levelek csak ismét munkatársaktól fogadhatók el. Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nagy-Kanizsaváros helyhatóságának, „nagy-kanizsai önk. tűzoltó-egylet”, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank”, „nagy-kanizsai takarékpénztár”, a „zalamegyei általános tanítótestület”, a „nagy-kanizsai kised-nevelő egyesület”, a nagy-kanizsai tisztí önszolgáltató szövetkezet”, a „soproni kereskedelmi s iparkamara nagy-kanizsai külválasztmányá” s több megyei és város egyesület hivatalos értesítője.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s esütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

A dunántúli kerületi tűzoltószövetség statisztikája. A szövetségi választmány megbízásából. P. SZABÓ KÁROLY elnökötől. (Folytatás.)

II. Községek. A rendszere tűzoltó testületekkel nem bíró községek tűzoltási ügyéről a megyék alispáni hivatalai utján nyertünk értesítést. Fogadják az ügy érdekében tett szives közreműködésüket és fáradságukért szives köszönetünket a tekintetes alispán urak. Mosonmegye alispáni hivatala csupán a tűzoltó egyletekről nyújtott csekély adatot; de Zalamegye alispáni hivatala már épen semmi adatot sem küldte be. Így e részben sem teljes és tökéletes statisztikai előterjesztésünk és kimutatásunk. Csupán 9 megyé tűzoltási ügyéről lehet kimutatást nyújtanunk.

1. Baranyamegye 7 járása 361 községében a 40354 házra van összesen 88 régi szerkezetű kocsi- és 108 kézi fecskendő; és így minden 4 községre kerül egy kocsi fecskendő és 3.5 községre egy kézi fecskendő. Legjobbannak tűzoltási készülékek ellátva: Baranyavár, Mosonóvár, Patács, Sikiós, Séllye, Szt.-Lőrincz - 6, - legkevésbé vannak ellátva, mert semmi tűzoltási szerrel sem bírnak: Bezedék, Bolmány, Darázs, Darócz, Eugenfalva, Illocska, Kácsfalva, Keő, Keskend, Kis-Dárda, Laskafalu, Lipova, Lipovicza, Lócs, Márók, Szt.-István, Virágos, Egerszeg, Hótnyék, K.-Hajmás, Meződ, Oroszló, Sásd, Szalatnak, Tekes, Varga, Váznok, Vaszar, Doboka, Pacsa, R.-Görzsöny, Aranyos, Belvárd, Gadány, Görösöny, Gyöel, Keszű, Kókény, Lothárd, Málom, Mislény, Ocsárd, Pellérd, Szt.-Kut, Üszögpuszta, Maráza, N.-Pall, Pécsvár (2816 lakos mellett), P.-Márók, Pereked, P.-Lak, Szebény, Várkony, Zsibrik, Dr. Szt.-Márton, Gordisa, Haraszt, Csarnota, Daróczi halma, Harkány, Hidvég, Hírits, Kis-Szt.-Márton, Marfa, Petárd, Porjánca, Szava, Turony, Uj Bezdány, Vokány, Vejt, Viszló, Magyarósd, N.-Osány, Bugád - tehát összesen 75 község. Általában véve e megyében a tűzoltási nevezetes mellékzerek, u. m. vizes kád, lajtorja, kána igen csekély mérvben vannak képviselve.

2. Fehérmegye 5 járása, 102 községében, 25305 házra esik összesen 132 régi szerkezetű kocsi- és 28 kézi fecskendő, tehát minden községre kerül 1 1/2 kocsi- és 4 községre egy kézi fecskendő. Legjobbannak tűzoltási készülékek ellátva: Duna-Pentele, Ercsi, Hác-Almás, Igar, N. Sook, Sárosd, Osákerény, Moor, Ondód, Aba, Izka Szt.-György, Lovas-Berény, Nádasd-Ladány, N.-Láng, Polgardi, Zámoly, Aicsuth, Bicske, Szár, Tárnok - összesen 20 község. Semmi tűzoltási szerrel sem bírnak: Alsó-Szt.-Iván, Sár-Egres, Balinka, Gánt, Guth-Tamás, Isztimér, Kuti, Jenő, Urhida, Both, Uj-Barok - összesen 11 község.

3. Gyórmegye 3 járása, 87 községében, a 12345 háza után van összesen 2 hűdrophorja, 68 régi szerkezetű kocsi- és 11 kézi fecskendője, - tehát minden 1.2 községre kerül egy kocsi fecskendő. Legjobban vannak tűzoltási készülékek ellátva: N.-Kisfalva, N.-Barátfalu, Peér, Szt.-Iván, Enese, Felpéc, Hédervár, Kóny, N.-Móricshida, Sövényház,

Téth, összesen 11 község, - semmi tűzoltási szerrel sem bírnak: Kishegy, Kis-Mesterfa, Pázmándhegy, Csecsény, Kis-Pécs, Koronczó, Ómalomsak, Pátka, (2 csákiával), Tényóhegy, Dunaszek, (2 csákiya), Kis-Bajor, Rába Szt.-Miklós Szógy, Vének, - összesen 14 község. E megye községei legkevésbé vannak ellátva lajt, vizes kád, lajtorjával.

4. Komárommegye 4 járása 94 községében, a 20938 háza után van összesen 106 régi szerkezetű kocsi- és 3 kézi fecskendője - tehát minden községre kerül 1.18 fecskendő. Legjobban vannak tűzoltási készülékek ellátva: N.-Megyer, Ns. Ócsa, Szemő, Ács, Kisbér, Kocs, Rajcs, Koltha, Kürth, Marczelház Naszvad, Szt.-Péter, Udvard, Gyermely, Tarján, Tata Tóváros - összesen 16 község, - semmi tűzoltási szerrel sem bírnak: Bogya, Alsó és Felső-Gellér, Izsap, K. Keszti, Keszegfalva, A.-Szakállas, F.-Szakállas, Tany, Csehi, Für, Szemere, Gesztes, Tardos - összesen 14 község. Igen kevésbé vannak a megye községei ellátva lajtal, vizes káddal, esőbőrrel lajtorjával, - majdnem egyáltalán hiányzanak ezen tűzoltási zerek. A csallóközi és udvardi járás községeiben fecskendőkön kívül egyéb tűzoltószerek teljesen hiányzik.

5. Somogy megye 8 járása, 297 községében, a 38475 háza után van összesen 1 hűdrophor, 209 régi szerkezetű kocsi- és 33 kézi fecskendő - tehát minden 1.4 községre kerül egy fecskendő. Legjobbannak tűzoltási készülékek ellátva: Berzence, Hetes, Kadarkut, N. Bajom, Sárd, Toponár, Osztopán, Kéthely, Marczali Sámson, Babócsa, Boiha, Osokonya, N.-Atád, Tarnóca, Almamellék, Barcs (kiválóan) Darány, Istvándi, Mozsgó, Szigetvár, Szt. László, Ádánd, összesen 23 község; semmi tűzoltási szerrel sem bírnak: Antalfalu, Bükksöd, Csicsó, Inke, N.-Márton, Path Patró, Parrag, P. Sz.-Pál, P. Szt. Péter, Sand, Sarkad, Szent, Attala, Bónnya, Csoma, Döröcske, Ecseng, Fiad, Fonó, Gadács, Geszti, Kára, Kislar, M. Atád, Miklósi, Puls, Somodor, Szabadi, Szorcsád, Török-Koppány, Zimány, Bözénfa, Cserényfa, Gyarmath, Hajmás, Homok, Kapos-Ujlak, Kisasszond, K.-Keresztur, K.-Korpad, Oroszi, Pátza, Sántos, Szenna, Szt.-Balás, Szt.-Benedek, Szt.-Jakab, Szilvás Szt.-Márton, Törvöcske, Vrácsik, Zseliz Kisfalud, Zs.-Kislak, Zs.-Szt.-Pál, Boglár, Faluszemes, Öszöd, Varjaskér, Balaton-Berény, Bize, Boronka, Böhönye, B. Keresztur, B.-Ujlak, Faisz, Főnyed, Gomba, Hollád, Keleviz, Libiczkama, Mesztegyenyő, Ns. Kisfalud, Sávoly, Szonyér, Szökendoca, Tikos, Vors, Besenyő, Bodvics, Henész, Basal, Dr. Tamási, Hatvan, Hobol, Kis-Tamási, Merenye, Pata, Pettend, Poklosi, Viszló, Zsibóth, Csepel, Kötöcse, Megyer-N.-Berény, Német-Egres, Nyim, Som, Teleki, Torvaj, Zala - összesen 101 község. Általában a megyében nagyban hiányzanak lajt, kárna, vizes kád, esőbőr, - de ismét leggyengébben vannak felszerelve az igali járás 33 községe, a lengyeltői járás 25 községe, hol a csákiya a főmenetesen, a marczali járás 35 községe, és a tabi járás 31 községe.

6. Sopronmegye 7 járása, 230 községében levő 35146 házra jut 4 hűdrophor, 179 régi szerkezetű kocsi és 25 kézi fecskendő; tehát minden 1.3 községre kerül egy fecskendő. Legjobban vannak tűzoltási készülékek ellátva: Kabolod, Csepreg, Kecző, Kisfalud, N. Marton, összesen 5 község, - semmi tűzoltási szerrel sem bírnak: Alsó-Péterfa, Boz, Hasfalva, N.-Kövesd (2 csákiya), Berekalja (2 csákiya), Csáford, Csághelháza, Gyalóka, Iván, Lócs és Ledcze (két-két csákiya), Makko-Hetye, Simaháza, Acsalag, A. Pásztori, Árpás, F. Pásztori, Kistrata, Maglóca, Potyond, Eszterház, Muzsaj, Kismártonhegy, Bődökut, Czimfalva, F. Kismártonhegy, Lajtha-Pordány, Sz. Margit, Vimpác, Domfalva, Felcerfalva, A. Rámáér, A. Look, Bonya, Császárfa, (két csákiya), F. Rámáér, K. Ujfalva, Lanszúr, Ostoros, Pervány, Répcező, Udvard, Weingraben (egy csákiya) összesen 44 község. A fecskendőkön kívül e megyében használt tűzoltási zerek: csákiya, tűzveder és lajtorja; lajt, kána és vizes kád gyéren vannak. Legkevésbé van felszerelve tűzoltási zerekkel a kismártoni járás 26 községe.

7. Tolnamegye 5 járása, 118 községében levő 35319 házra esik 149 régi szerkezetű kocsi - és 49 kézi fecskendő, - tehát minden községre 1.3 fecskendő. Legjobban vannak tűzoltási készülékek ellátva: Bonyhád, Ozora, Szakcs, Bölcske, Gindlycsal, Madocsa, N. Dorogh, Hógyész, N. Székely, Pálfa, Sz. Lőrincz, Abozs, Bata, Tolna, összesen 14 község, - semmi tűzoltási szerrel sem bírnak: Börzsöny, Grábaz, Győre, Kwejke, Máza, Mőcsény, Palatincza, Szálka, Szerdahely, Tabod, Vejke, Fürged, Lápafó, Majsza, Osibráz, Görbő, Kis-szekely, összesen 17 község. Különösen a paksi járás 15 községe van erősen felszerelve tűzoltási eszközökkel. (Folyt. következik.)

A magyar szent korona országal vöröskereszt-egyletének kérelme az egylet tagjaihoz.

A magyar szent korona országai vöröskereszt-egylete igazgatósága tisztelettel kéri az egylet tagjait és pártfogóit, hogy egyrészt a volt segélyező nögyelet főkjait az alapszabályok 9. és 10. §§ értelmében minél előbb átalakítsák, ott a hol még nem léteznek, új főkegyeket alakítsanak és a választmány névsorát velünk közöljék, hogy még ez év folyamán a megyei, vidéki és városi választmányok és a választmány névsorát velünk közöljék, hogy még ez év folyamán a megyei, vidéki és városi választmányok szervezésére fordíthatasék és az idei évi jelentésben az egyleti működésnek hí és részletes képét adni lehetséges legyen. Alapszabályokkal, alírási ívekkel és egyéb nyomtatványokat a központi iroda mindenkor készséggel szolgál.

Szives tudomásul közöljük, hogy az egyleti tagok száma meghaladja a 29.000-et. Az egyleti vagyon pedig következő áll: Gróf Károlyi Gyula, ur által a takarékpénztárba gyűmölcsözőleg elhelyeztetett 55.183 frt 30 kr. Még be nem folyt tagdíjak 3 772 frt. Kintlevő alapítványok 13900 frt. A központi pénztárnál: értékpapirokban 68.150 frt. takarékpénztári könyvekben 14.000 frt. készpénzben 1.098 frt 55 kr. kintlevő ajánlatok a kórházi alapra 9.750 frt. A központi pénztárnál összesen 165.853 frt 85 kr. A főkegyleteknél készpénzben 23.225 frt. továbbá Budapest fővárosa által felajánlott kórházi telek értéke 30.000 frt. Az egyleti vagyon 219,078 frt 85 kr. A fent kimutatott összegből 23.035 frt. a kórházi alapot illeti. Budapest, (II. Lánchíd-utca I.) 1881. augusztus 28.

AZ IGAZGATÓSÁG.

A gelsei rablógylkossági ügy végtárgyalása

A kir. törvényesek összehíván, Dr. Laky Kristóf kamarás, mint kir. ügyész közvetkző nagyhatású vádbeszédet tartotta.

Tekintetes kir. bünyenyítő törvényesek!

A ki a szőnyegen lévő nagy bünyerrel tüzetesebben foglalkozott kétféle érelemtől lett áthatva. Az egyik az elszomorodás, a másik a gondviselésbeni bizalom. Én is a mikor a bünyet szin helyén legelőször megpillantám az egész vidék kórtiszteletében álló család 3 tagját agyonvagdálva és saját vérük öszönlől elborítva, - mely szomorúsággal gondoltam az emberi életmedés ez iszo nyu fokára, meg nem foghatva, hogy az Isten képre és hasonlatosságára teremtett lény hogyan lehet képes undok vérengzésben a vadállatot is túlhaladni. Kérdés vajjon mi volt nagyobb a gonoszság e vagy a gyáva kegyetlenség, mely egy öreget, egy asszonyt s egy szegény gyermeket, - a gyengeség e 3 képviselőit - választá vérsomjas dübének tárgyain?

Már arról azonban a vizsgálat fejleményeinél fokozottan emlékezik: bennem az isteni és emberi (vagy hitősségi) gondviselés iránti bizalom, látván, hogy a leggyalásatosabb bünyet, mely valaha alkövetettek felfedezetlenül s megtorlatlanul maradtak nem fog. Ime a bünyet szin helyén a legbünyebb rendőri, közigazgatási és igazságszolgáltatási összműködésnek csak annyit sikerült először ábrázolnia, hogy a régibb időkben ott szolgáló Herzföld hitősségeért elbocsátatva, tonyogatók közt távozott, mely fenyegetés a szerencsétlen család kedélyére folytatni ólom súlylál nehézséget, s ezen egyetlen a nép közbesséjén alapuló adatból oly lavina lett, mely lafelé rúdúlva, óriási mérvben megnagyobbodott, kiterjedett a most a gonosztevőket öszöszeni fogja.

E gondviselésnek tulajdonítom, hogy a bünyet és feyházakban felő kedvet vádoltak szivány bölcségre, mely a legvakmerőbb laadás, s a legarcátlanabb ferdítések s az igazságszolgáltatás galád elröveléséi törekvésben öszponosult, esuttal fokról-fokra, lépésről-lépésre megszűnyitve s az igazságtényei által megcsenyitve lett. Most igazán beteljesült ezen gonosztervökön lento gradu ad vindictam sui divina procedit ira, tartitamento supplicii gravitate compensat.

Mindenek előtt bátor vagyok constálni azt, hogy a végtárgyalás minden phrázisaiban igen csekély kivétellel a vádindítvány érveit feantartotta és megérdemelte. Felcsegesnek tartom tehát ezen ügy történeti lefolyását ismételni. Miként a vádindítványban már kifejtém ismételve hangsúlyozom, hogy jelen bünygyben az értelemi bünyorszó, lebojtó vagyis a megosztó Herzföld Samu volt, és pedig oly kép, hogy az év végéülja

a verbosura, vagyis a Szommer család meggyilkolására volt irányozva, mint-hogy pedig arra vagyona nem volt, sem egyéb más alkalmas módja, Márton Józsa tanácsára legalkalmasabb eszközöké, magamebb büntetés, Kiss Gyula János, eriemő: Steina Csah, Istyánt és Bouca Jánost választották, kibővitve a gyilkossági törvényt a rablásal is. Hogy Herzföld töcsélje a bosszu, illetőleg a gyilkosság volt s hogy mindkét rendbeli bünyet a csinkos jársak előre megfontolt szándékával követelték el, igazolják:

1-szor. Herzföld saját előkésítő beszégetése Mártonnal, melyben, valamint utóbb még a jelen végtárgyaláson is a legnagyobb szőnyvedésséggel részletezi ama káry, melyet állítólag Szommer öko szott, neki 150 frt erejű a szákkalai viszonyból kifolyólag Esen előadás mindenkit meggyőnyhetett, hogy Herzföld eltávozása óta Szommerékkel ezek ellen folyton bosszút lőhögött.

2-szor. Esen bosszuindulatot igazolják Gross Lajos, Holczér Lipót, Odrovics Mihály, de különösen de legnatarozottabban Szőlesi István tanu, kitől kórd-zé: „hogyan vannak a kútya Szommerék” azon válasza „jó, azok boldog és folyton vagyomposodó emberek” dübösen felugorva a magából kikelve kiáltott fel: „megnyuzom őket, nem nyuzgom, míg a vérükben nem fűrdöm.”

3-szor. Február 4-én, amikor Geiszes közlekedtek, Herzföld és rablótársai elővetették a löfgyvert s az erősen megöltöttek, holott esenkívül baltákkal és fejszékkel is el voltak látva, ezen előkésítő egyenesen a gyilkossági szándékra enged következtetni.

4-szor. Hogy a rablás csak a bünyatársak részére kigondolt csaletek volt, az kitűnik abból is, hogy Herzföld hosszas szolgálata alatt Szommeréknél jól kitanulta, miszerint ennek mint korcsakodónak a háznál nagyobb mennyiségű heverő pénzsoha sem szokott lenni.

5-szor. Kluger Betti s a többi cselédek mégis különösen Herzföldt azon érte sülésebből és előadásából, melyet csinkos társaitól nyert a rablás után, amikor Kiss Gyula felvágattak kitűnik: hogy Szommerék legkisebb ellenállást sem tanusítottak, minden pénzt és értéket a rablókál szobáról szobára s a boltha menve előadtak sőt utóljára a takarékpénztári könyvvél is őket megkínálták, niből vilagosan kitűnik, hogy a 3 áldozat megköztözés és legyilkolása a rablás és foztogata befolyása után történt, tehát a rablást illetőleg minden szükség nélkül. A legelővetemettebb rabló is csak ellőnyálás s felfedezetlenül, kiállítás kösöt azokot gyilkolni, minthogy jelen esetben minden kinsára van, kétségtelen, hogy a bünyözvettség előre megállapított terv szerint, a felbujtó kívánásághoz képest a gyilkossygra mint határozott csára is volt irányozva s ezáltal fejestették be a bosszuillás ördögi művét. - Avagy mi más értelme lenne rablás után a megköztözésnek a levagdálásnak?

Herzföld Samu a bizonyítékok su lya alatt különösen háskutatákor néha fötalált rablótársykat áltál legyőzötve, tördelmeesen bevalotta, hogy a Sommer család kirablására ő volt az értelemi zerszó s e tekintetben vallomásaának minden esava a legreálisletheben megejtett vizsgálai közleményeivel annyira megegyez, oly szoros tárgyi és okbeli öszefüggésben van, hogy éppen enél fogva ezen bünyársi vallomás Kiss Gyula János, Steina, Csah István és Bouca János ellen teljesen bizonyítók erővel bír.

Hozzájárul Herzföld vallomásaának hitelességhoz azon közölmeny, mely szerint a többi vádolt társak maguk sem állítják, hogy Herzfölddel haragban lettek volna, tehát még csak látzata sem mutatkozik, hogy bosszu vagy más indulatból terhelné őket. Feltéve azonban, de még nem engedve, hogy Herzföldnek bünyársait terbelő vallomásra semmi súly sem helyeztetnék is, azok ellen annyit és oly nyomos bizonyítékok szeresztettek be a vizsgálat és végtárgyalás során, miként bünyösségük teljesen legyőzöttek, sőt hogy a felsőbb bíróságuk kedvtencs kifejezésével éljék; „annak lehetősége is ki van szárvá, hogy ezen bünytetel mások mint ők követheték volna el” - Hiszen a bünytetelőtti

alatt és után viselt dolgaik lépdől-lépdőre, lesújtó bizonyítékokkal onstatálják. Azok oly szoros összefüggésben vannak, mint egy gép egymást mosgató kerekai.

Ezen terhelő büntetési vallomásokon kívül beigazoltatott ugyanis a vizsgálat és végtárgyalás során, hogy első, második, harmadik és negyedik vádlottak a rablói gyilkosság elkövetése előtt már 1881. január 31-én a kanissai vásár alkalmával Knortzer koromájában együtt voltak, hasonlóképpen a gyilkosság napján vagyis febr. 4-én, hogy ugyanott mind a négyen együtt valának ugyan Knortzernál azt maguk is beismerik, hogy bizalmasan együtt boroztak, később egy üvegől ittak határozottan vallotta Tóth Imre tanu, eszenkivül Farkas vagy Vukán József igazolja a négy csinkos társnak február 4-én ugyanott történt találkozását, legfontosabb eszen tanu előadásánál az, hogy a bűnszövetség tagjainak egymásutánját a eltávósai módját Herzfelddel megegyezőleg adja elő. A szövetség tagjainak egymáshoz bizalmaságára enged következtetni, hogy Stenna-tól átvett ós- és nyulbőröket Herzfeld közvetítésével adták el a ittak meg azok árát.

Herzfeld terhelő vallomása, a gyilkosság és rablás napján történt találkozás egyenlően bizonyítékot képes valamennyi vádlott ellen, áttérve azon speciális körülményekre, melyek Herzfelden kívül a többi vádlottakat terbelik.

1. Kiss Gyura Jánost terbelik: 1-ször Kluger Betti tanu, ki vele szembeállított felismeri teljesen határozottan azon rablónak, ki a Szommer cselekedet ariassigata vissza, ki a bejár, a kinek a Szommerék ebédlőjébe történt utolsó bemenetele után hallatszott a meggyilkoltak jégjátása.

2-ször. Bicsák Borbála eszen vádlott hangja, alakja, szuró tekintete után a gelsei egyik rablót bár nem oly határozottan, min Kluger Betti felismeri.

3-ször. Császár Lajos tanu Bicsák Borbálával megegyező vallomást tesz.

4-ener. Herzfeld vallomása szerint a rablói gyilkosság elkövetése után Boncs János fogatján Bagolára vágattak, hol a koromában, mely Herzfeld lakása, több ottani lakos által felismertett. Ily határozott tanuk Gergely Ferenc, még inkább s a lehelő leghatározottabban Keplár Tamás és Lackenbacher Fáni.

5-ször. Eszen vádlott a legvakmerőbb hazudozásokba keveredvén arra néve, hogy a rablói gyilkosság elkövetése után általa az szülő általa elpazarolt felütött nagy mennyiségű pénz hol szereste, lépén-nyomon megfigyelt és ellenmondásokba keveredett, így:

Mikor jött össze Vendel testvérjével Tatár Mihálynál, továbbá azon állítására néve, hogy amint testvérjével összejött, szonnal ez 20 frtot adott neki, holott ez állítja, hogy miudössze csak 6 frtot volt.

Pazarlásait igazolják, Neusinger Béla, Pinter Mari, Ostovics Éva, Tóth Katalin, nagyfontosságú Fischer Móricz tanu azon vallomása, hogy a Kiss család régen tartozott reménye sem volt, hogy pénz kapjon, hiába követelt, s egyszer csak egész váratlanul adósságot fizettek. Haonló az eset Benedek Józsefnél, kinek a 3. hó előtt tett adósságot ugyanakkor visszafizették.

Legterhelőbben jelentkeznek azon körülmények és a valószínűség bélyegét stük azon előadásra, hogy anyja 75 frtot adott volna át tőben vásárlásra, mint olyan töképenst, melylyel már nem tudták, mit csináljanak, — hogy koromáról koromára tivornyásott Vendellel, hogy félmássa dohányvásárlásra Krompacher Pál kakonyai koromáronak 15 frtot adott, eszenkivül Vendel öcsöce által anyjának leendő átadás végett 61 frtot késbesített, — mindesen tivornya, szokatlan adósság fizetés, hássontalan bejárás világosan mutatják, hogy Kiss Gyura János azon pénzzel követte el a tent leirt hánykolódást, melyet a rablói Somfő-féle pénzből Bagolán osztalékul kapott.

Ezen vádlott gonoszságára mutat, hogy azon vádlott társait, kikkel együtt gyermekekdedt s nevedet fel, megtagadta, hogy ismerje, csak is azért, hogy még a látszást is elkerülje a gelsei rablói gyilkossági szövetségnek.

2 Stenna Cseh Istvánt terbelik:

1-ször. Kluger Betti ki természetéről benne azon rablót ismerte fel, s ki legelsőször lépett Szommerék szobájába.

2-ször. Bicsák Borbála természetéről ugyanilyen terhelő következtetést tesz ellene.

3-ször. Gergely Ferenc tanu a gyilkosság éjjelen 11 órakor benne azon egyént ismeri fel tisztán, ki a padon legbelül állt Herzfeldnél a bagolai koromában.

4-ször. Keplár Tamás ugyanott 61 képeről leghatározottabban felismerte.

5-ször. Hasonlóképpen Lackenbacher Fáni ugyanott ugyanakkor felismerte.

6-ször. A háskutatás alkalmával nála eszen ágyában elrejtve február 5-én

frissen megtöltött puská a egyéb löse- rek találtattak.

7-ször. Ellenmondás és hazudozásban megjelölt febr. 4-én este Kanissáról történt hazajövetelét, illetőleg azt vallá ugyanis, hogy az azon este 7 és 8 óra között haza ért, holott az 1-ös kulcsot a fogláróknak, mint Márfi János, Paray Imre, Bartó Józsefnek azt vallá, hogy Boncs Jánossal együtt s ennek szekerén éjjeli egy óra után érkezett haza.

3. Boncs Jánost terbelik:

1-ször. Kluger Betti ki természetéről néve hasonlónak mondja azon rablót, a ki a legelsőként lépett Szommerék szobájába.

2-ször. Dobosy János a Boncsról lefoglalt fogatot hasonlónak mondja azzal, s melyen a rablók elvágattak.

3-ször. Kovács Péter tanu a leghatározottabban bizonyossággal onstatálja Boncs fogatjának aonosmágát a rablókéval, állítván, hogy Iharos-Berénybe — Boncsnál rögtön felismerte az egész fogatot. Előadja miszerint a szekeren négyen voltak.

4-ször. A Stenna Cseh Istvánnal 7-ik pont alatt érintett tanuk világosan megosafolják Boncs Jánosnak azon előadását, (mert különben a vizsgálóbíró előtt tett vallomással is ellenkezik), mintha február 5-én reggel 8 órakor Deák nevű sógorától ment volna haza, mert hiszen kétségtelen, hogy éjjel után igen későn rablószerelóját Stenna Istvánt szállítá haza. Ellenmondásba keveredett sógorával és nővérel, mely ellen mondas terhelő adatot képes ellene.

5-ször. Azon körülményről fogva, hogy Herzfeld vallomása és egyéb adatok folytán onstatálva lévén, miszerint a rablók Boncs János fogatán mentek Gelseire s onnét vissza Bagolára, rendkívül terhelő bizonyítékot képes ellene Gergely Ferenc tanu azon előadásra, hogy febr. 4-én éjjel Herzfelddel megegyezett egyének közül Boncs Jánosban ismert fel olyan furma embert, ki a lovaknak abrakot vitt.

6-ször. Keplár Tamás ugyanakkor éjjel Boncs János személyét hangjáról, alakjáról teljesen és határozottan felismerte, a Boncs János féle fogatot a február 4-én Bagolán látott fogattal hasonlónak mondja.

7-ször. Ugyancsak Boncs János ellen saját beismerése, valamint Veisz József és Lipót, továbbá Fekete Mihály, Tóth József tanuk — vallomása által különösen saját anyja és neje ellenmondásaival legyőzetett, hogy a folyó évi január 8. éjjel Veisz József kárára elkövetett 290 frt értékű betörése lopásánál habár tetleges közreműködése be nem igazolható is teljesen, — vétkessége a jogtalan elcsajjításra néve kétségtelen.

Mindeseket egybefoglalva tehát határozottan beigazoltunk látom, hogy Herzfeld rablási ürügy alatt s a gyilkossági boszu határozott kikötése mellett toborsá Kiss Gyura Jánost, Stenna Cseh Istvánt és Boncs Jánost a gelsei reméltetés, s hogy a löfgyverek és fejszék előkészítése korántsem a dolus eventualisra, hanem a dolus praedeterminatura volt irányosva. Hogy itt nem a büntető törvénykönyv 349. § utolsó bekezdése forog fenn már I — IV alatt jeleztetett.

Ha valaha és valahol jelen esetben feljogosítva érem magamat azon állításra, hogy a beállott eredmény legjobban igazolja a eszandékat.

Tisztelettel kérom tehát méltóztatásuk Herzfeld Samu a gyilkosság és rablás bűnbármasszatát mint felbújtott és tettest, Kiss Gyura Jánost, Stenna Cseh Istvánt és Boncs Jánost mint a gyilkosság és rablás bűnbármasszatáiban tetteseket a magyar büntető törvénykönyv 278., 344. és 99. §-ai különösen Boncs Jánost a 365. §-a értelmében a jogtalan elcsajjítás vádjában bűnösnek illetőleg vétkesnek kimondani s esért maguknak megérdemelt büntetésről, másoknak retentio példájára köztalálva halálra elítélési, valamint mind a négy vádlottat egyetemlegesen a büntető eljárás és különösen rabtartási köztörvényekben elmarasztalási.

Egyedül a halálbüntetés az, mely vádlottak gonosztételével arányban áll; a btk. igen bölösen alkalmazza a bűntétet a leg súlyosabb bűntettekre; alkalmazza mint a t r s a d a l o m végső büntelmei eskötését azok ellen, kik mint jelen bűnper vádlottjai ádás dűbörgésükkel kövessélységek s az ember legbecesebb java az élet és vagyon ellen irtóháborut viselnek. Vélekedjék a szörzálhasogatás, okoskodás bármiként, kétség felen, hogy a halál legnagyobb büntetés, — mert bárm. szenvedés, bárm. szigorú fogházban a szabadulás s egy boldogabb reménye megőzést az életet, és a halálbüntetés bizonyossága a tulvilág iszonyu rejtelmeivel s következményeivel lesújtja s mégrámetéti a leggonoszság szívet is, — hiszen mily igazán mondja Kölcsey "halál a csatamezőn dicőséggel, halál a kórágyn megnyugvás, de halál a bitófán gyalászt, mely az usokk szívében is ég."

Noha Marton József és Kiss Gyura Vendel ellenében a vizsgáló tanu terhelő

jelenségek merültek fel, mindazonáltal elegendő bizonyíték elítélésükhöz be van szolgáltatva, s a bűnbakot indítványosom.

Gróf Lajos ellen a vizsgáló tanu fogatosítottatva vést kérom a vonatkozatos terhelő vallomások a vizsgáló bírósághoz tovább átadása.

Veisz Józsefet — kára teljesen megállapítható eszent nem lévén — polgári perre utasítatni indítványosom.

Tek. kir. törvényszék! Önök előtt áll a vád összes bizonylataival

Én mint a jogrend képviselője teljes bízalommal nések határozatuk elé, s habár az Önök ítélete véres sirjaikból fel nem támaszthatja többé a szerencsétlen áldozatokat, de elremitendi mesze vidéken a gonosztevőket hasonló büntetéstől s azon hitet fogja megerősíteni a békés polgárokban, hogy van törvény és igazság!

Dr. Fárnek László ügyvéd ur mint Herzfeld Samu védője következő védebeszédet mondott:

(Ezen romok védebeszédet, mely egy a jel s szerkesztés kiütendő irály, valamint jogi szempontból bírálva, szónokot a védő helyzet magaslátára emelte, s mely egy a szónoki előadás, mint a bűncselekmény osztályozásának fejtegetése folytán védő ügyvéd mélyebbre ható jogtudományát mutatta be ismételve a szakértők és hallgatók előtt, — már csak azért is egész terjedelmében hoztuk, mert a hallgatók közül számosak által annak eszközlése végett megis kerestettük.)

Tek. kir. törvényszék, büntető bíróság! Rablás és gyilkossággal vádolt Herzfeld Samu a társai bűnügyében most nevezett részére védő ügyvédül levén kinevezve, érdekében következő védebeszédet leszek szerencsés előterjeszteni:

Inkább kilencvenkilenc bűnös aszabaduljon, mint egy ártatlan elvesszen!

A keresztény egyén eszen örök igazsága mindenkor élt és mig hit leend a földön, eszen örök igazságunk, eszen fennkölt eszünknek élni és ragyogoi kell. — Alig van bűnügy, melyben eszen nagy igazságunk szerepet onstani nem lehetne, de alig volt bűnügy, melyben eszen fennkölt eszünknek oly nagy mérvben lehetett és kellett volna hódolni, mint a jelenleginél.

A tudományos világ meghajol es örök igazság eszméje előtt; a bölcses vita tárgya vá sem teszi mert axiómának tekintti azt; egyedül a jogás közönség az, mely a törvényeknek még gyakorlati alávoti, mert nem bölcselkedik hanem paragrafusokra hivatkozik s ítéletet onon olvasas ki, a hová a társadalom az igazságot vélte letenni, — a törvényből.

De a törvényt még ha csupa bölcsesnek állították volna is egybe azért csak emberek alkották azt, s az emberi műveken öröké mutakozni fog a gyarlóságnak kisebb nagyobb aránya, s ettől nem ment a büntető törvény sem, mert látunk, tudunk s hallottunk eszet, midőn a világ legműveltebb népeinél halálos ítéletet hoztak s hajtották végre a törvény nevében, de az igazság rovására, a csak az utókornak jutott a szerencse, hogy okulva a mult példáján, a jövő igazságszolgálatát tökéletesítse.

Az igazság és törvény nem jár egymással mindonkor karöltve, azért én a "fiat iustitia, perat mundus" jogelvet csak viszonylagos értelemben fogadhatom el.

Ha volt valaha nagy és szenationális bűnügy, ugy a jelenlegi bizonyára olyan-nak kell elismernünk, de ha volt valaha nagy fontosságú bűnügy, melyben a bíró habozott, midőn ítéletet meghozta, ugy akkor a jelenlegit meg olyan-nak kell tartanunk, melyben az ítélet a végvárak lánylósága előtt könyvesben megható-nak mutakozott, mert azon benyomás mit a rémesemény a kedélyekre tett, sokkal erősebb volt, hogysem az ítélet a vádlottak állóllítása után könnyen meg hozható-nak ne igékesett volna; és most mind a vádlottak színről színré előtűnk állanak, s a végvárak belfojeve lón, azt tapasztaljuk, arról vagyunk meggyő-szödvé, hogy az első benyomás sine elhalványodik s bár a bűncselekmény elkö- vetve lett, de a tettesek kiltétére néve s a kétség és habozás állott elő, s ámbár a kedélyek ingatottak, de a bírónak ninosen más lere, mint a törvény merer alkalmazása, a melynél a jogásnak meg kell határoznia a bölcses előtt, s el kell fogadnia azon örök igazság eszméjét, hogy inkább kilencvenkilenc bűnös aszabaduljon, mint egy ártatlan elvesszen.

A szőnyegen forgó bűnügy tény állását a kir. ügy eszméje nemosak előadta, hanem annak azon monszonait is festette meg pedig azon élénk színekben, melyek a védelmet nagyon megnöveszték, s melyek a kir. ügyes urnak kiváló készségére eszodnak következtetni, mindazonáltal előadásának főbb momentumai olyanok, melyek a kedélyeknek nem kévesebb fehangzóit adták, s a kir. ügyesmet s teljessé a borsalmat. — Beszéde szónoklat volt tek.

kir. törvényszék inkább min: vádbeszéd, mert m g amannak minden keltével bírt, addig hiányosok benne azon bizonyítékok összességében, melynek alapján a bíró nyugodt lelkiismerettel mondhatná ki védelem ellen a kért súlyos büntetést.

A vádbeszéd a megjelölt vádbeszédekhez historial adatait magában foglalja ugyan, ki is domborította mellette adatokkal, sőt a szereplő személyeket is bemutatva egyenkint a nékiük tulajdonított bűncselekmények mikénti elkövetésében, de hiányosok benne az érő, hiányosok az egyes cselekmények azon bizonyíték, mely kéteséget kizárólag képes lehetne igazolni, hogy a vádlott és nem más követte el azon büntetendő cselekedetet, mely annak tulajdonitva van.

Sajátosru esemény ez tek. kir. szék; hallgató, s vádát, éjénkés élénk tárva látni az esemény egymásutánjait, csaknem kézzel foghatólag mutatni a bizonyítékokra, s már már elhitteti a hallgatón, hogy a vádbeszéket az követte el, ki azzal a vádbeszédben terhelve van — és mégis a lélekbuvár nem habozhatik azon hitében, hogy a kösvádló maga is lezállott a hideg vád köré, helyettes egy lépést foglalt el, mely az érzelmeink enged tért, hogy bár fe desve, de megmutathassa magát nemos alakjában az iszonyt ébresztő cselekmény elb-észléseinek ideje alatt az érzelmeink uralkodni nem tudó hang regezésében.

Ezen lélektani varázsa áthá am minden emberbe, sőt nem idegenkedik attól a jurista sem, mert ő is ember, nekie is okadatolni kell a határozatot még pedig inkább és jobban mint a philozófusnak, ki csak elméletileg tejt meg feladatát; a jogásnak a gyakorlati téren is kell forognia, psychológiai kell lennie s e mellett fegyverül viselni koblen a büntető törvény postulatumait is.

Igen tek. kir. szék, lezállott a hideg állványról a kir. ügyés ur s fényesen igazolta, hogy szavai, habár szigorú törvényt követelnek, de nem kévesebb követeli az igazságot sem; én a magam részéről ép ugy államügyesnek tekintem magamat most elfoglalt helyemen, mert közérdeket képviselek, közérdeket mondom követelve törvényt és igazságot, melyet megtagadni védelememmel nem lehet, tiltani azt a közérdek.

Igazság és törvény! Ezen két nagy szó az, mely ma, mely eszen lefolyt ügyben nagy szerepet van hivatva nem lejtázani, hanem megoldani; de a kérdéses nagy kérdésre válik ám, vajjon lehetséges-e törvényt és igazságot a szó teljes értelmében jelen ügynél szolgálatni? Én a magam tapasztalása és jogi felfogásom után határozottan deklarálom, hogy nehezebben megoldható ugy e törvényszék itélő asztalán még nem volt soha, szükség van itt az embertan, lélektan s teljes törvénytudomány egyetemesre, ezek egyikének elhagyásával most ez ügyben törvényt és igazságot szolgálatni, — lehetetlen; és nem is csoda, mert míg a szőnyegen levő bűncselekmény tárgyi tényállása kelt: látszó körülményeivel kétségre nem vonatkozó fel van állitva, addig az annak elkövetésével terhalt személyek között védelemem az, kit a kösvélemény leginkább vádol s tények mutatnak rá, hogy mily nagy itt a tévedés.

De nem csak a kösvélemény vádolja védelemem, mely az első szárnyra kapott bir után tévelyeg s nagy ürben, hanem vádolja őt maga s kir. ügyesség is, halálos büntetést kér a törvény és igazság nevében ellene ítéletet; és én látom az igen tisztelt bírák nemos homlokán, hogy a törvény neheis alkalmazhatóságának munkájában oda komoly redék gyülekeznek, és azért bár mit lelt legyen is védelemem egy elborulva, azért a villám lesújtásával — olemek hiányában tartózkodni kell.

Az említettem, hogy a kösvélemény védelemem terhelő leginkább ugy a bűncselekmény elhatározásával, valamint végrehajtásával is; ámdé, mi az a kösvélemény? egy sugár az, melynek erejét nem tudjuk vajjon a sáppól vagy holdból szármasztassuk-e, amas milliókra menő, eszen alig biveneser mértföldre csak töltsük és mégis amannak sugara mellegit, s esemet káprázat, eszenben ninosen meleg, ninosen fény, mert hiszen bágyadt-sága mutatja, hogy csak kölcsönzött világgal kacserkodik; eszen ugy áll a kösvélemény is, a szerint helyos vagy helytelen, a mint eredete biztos kulfor-rából, hitelen adatok nyomán áll elő, avagy gyengébb alápól, csak kölcsönzött szavak, azaz mendemondából veszi szár-maszát.

Azzal terhelteik védelemem, hogy a Sommer Sándornak ellenesége volt, kövesséleg a bűncselekményt ő gondolta ki nemcsak, de azt végre is hajotta. — Megengedem, hogy a kösvélemény az első kértést helyesen fogta fel, sőt igazsága is van az által, mert az előnyomozások is ennek alapján lónek megkezdve, sikerre is vezetve a vizsgáló bíróságot egészen a második kérdés megoldásáig; ámdé ett felakadás történt, mert védelemem nem habozott bizonygatni azt a mit

tejt, vagyis hogy Sommer Sándornak kiraboltatását tervelte oly módon, hogy még azt is másokkal fogatosította, maga a tetteseket csak a helyesindere vitte, s bár a rablás érák szeresett pénzből osztályozást veti is, azért őtet a gyilkosság nagy büntényével aláposan vádolni s büntetni nem lehet, s itt eszen kérdésnd a kösvélemény habár megmarad is felle- véseben a mi csak következtetés alapján lett felállitva, s jogásnak tovább kell menni, mert a második lépést vagyis a gyilkosságnak általa lett elkövetését vagy hozzájárulását védelemem már nem ismerte be, kövesséleg a kösvélemény igazolására szorult.

A jelen ügyben a legfontosabb kérdést okvetlenül a gyilkosság elkövetése képes, s azt kell büntetni, az arra mért büntetésből, sőt azt elkövető. Védelemem tagadja, hogy a gyilkosságot ő követte legyen el, azt is tagadja, hogy társait annak elkövetésére felbírta volna, sőt vallomása az ellenkezőt bizonyítja, azt ugyanis, hogy a rablárs vállalkozást társait előre oda utasította, hogy a Sommer családon testi sérelmet el ne köves-senek és a módos társak ellenére a gyilkosság elkövetve lett, a nekie tudt adastól, — e fölötti keservezés sirt, s a tetteseket megdorgálta. — Mi következik ebből? az, hogy ő a gyilkosság végrehajtásában sem szellemi, sem anyagi módot rést nem vett, s ninosen is bizonyitva ellene, hogy abban bármily módon részes volna, kövesséleg a gyilkosság büntényében egyedül azok bűnösök, kik azt physicailag végrehajtották. (Folytatás következik)

A soproni kereskedelmi s iparkamara köréből.

180 sz. Hirdetmény. 1881. Az olasz kormány által f. évi november hó 1-ől 20-áig coneglandói szőlő-szeti és pinceszorgasági tantervezetben a szőlőművelés és pinceszorgaság körébe tartozó gépek, eszközök és más idevágó iparcikkekből nemcsakúgy kiállítás rendeltetik, mely kiállításos egy bei mint: külföldi feltalálók, gyárosok és kereskedők vehetnek részt.

A tárgyaknak ide-oda szállítása a kiállító költségén történik, a vasutak és gőzhajók azonban bizonyos engedmény-nel fogják a kísérlet isételnél szükséges szállításiakat eszközölni.

A kiállításra résztvenni óhajtoknak f. évi szeptember hó 15-éig kell a coneglandói tantervezet igazgatóságánál jelentkezni, mely alkalommal egyáltal kimutatandó, a hely nagysága, melyre szükségesek van, valamint a felőnyag mennyisége, mely a kiállítandó gép esztelges próbájához szükséges.

Kelt Sopronban, 1881. évi szept. 1-én. A kereskedelmi és iparkamara.

Helyi hírek.

— Erdős Eugénia k. a. által adott hangverseny jövedelméből 30 frt adatott közkönyvtárra és pedig a kiadé-nevelő egyesületnek 15 frt, a vörö-kereszt helyből fők-egyletnek szinté 15 frt. A kedves mártírnőknek ebbeli szives intézkedését elismeréssel köszöljük.

— A vaspályát postai építkezés Nagy-Kanissán újabb halasztást eszen-vetett.

— Törvénykönyv töréből. Lapunk idei 28. és 29. számaiban közöltük Borsos János sala nemfajusi apól pástor elleni érdekes bűnügy tárgyalást, melynek alapján neresett vádlott a helybeli kir. törvényszék által s Török Jánoson elkövetett gyilkosság s a Markó Györgyén ejtett súlyos testi sértés bűntényeiben, mondatot ki bűntetés s esért az anyháló körülmények tekintetberetete mellett 15. évi fogházra ítéltet. Eszen ítélet ellen s kir. ügyesség a védő ügyvéd Bemete Géza ügyvéd ur is fellebbezést élt s mi megígértük, hogy a felsőbb bírósági íté- letet eredményét közöljük. A kir. ítélet tábla ítélet eszen ügyben f. évi eszept. 1. lón kihirdetve, mely szerint Borsos János a gyilkosság vádjá alól felmentetett s egyedül a Markó Györgyén elkövetett súlyos testi sértés miatt elítélvett 2 évi börtönrre, mindkét részről fellebbezés jelentetett be.

— A gelsei rablói gyilkosság: bűn-perben hozott ítéletnek csak egy részét hozhatunk mult számunkban azt is már a lap bezártuk. Utólag felemlitjük addig is, míg az ítéletet indokajjal együtt közölhetjük, hogy Kovács János ügyvéd ur védelemre Marton József, ugy Freiler Adolf ügyvéd ur védelemre Kiss Gyura Vendel teljesen felmentettek a vád alól, s mibe, kir. ügyés az is megnyugodott s sem fellebbezett.

— Kétszázötven. Ö felsőge Csaszár László kir. tanácsos és kösvélelylakósnak, valamint törvényes utódainak a, eszenaglig-igazságt. elnevet díjmentesen adomá-nyozta.

— Kovács Zeigmond megyés püspök ur ó excellenciája Süm-gben tartózkodik. A szerencsétlen Bogray Ástál hált tetemének bűncselekménye eszen hált tetemének ó excellenciájá. Né- jent

usznak, mely a Niagara viseséből indul ki. A visesékekkel szemközt elhelyezett új reflectorok mégjobban fokozták a fény erejét s e látvány valóban vakító. Mintha csupa higanyoszlopot látna a szem.

Papírszeletek.

Bizonyos uszorás fákat akart ülni. — En nem viszem az urát — szólta a kocsi — mert ha mennék mindenki azt mondaná: nézd a gazembert, ott az akasztófa ott a gyilkos, azért én nem tudnám nekem mondják-e, vagy az urnak?

Beőthy Laci írja: „Anő midőn férjhez megy asonnal kiéveszt magát a házasságban hadgyminiszternek; holott is azután égő tüzes rakétái a könyvek; kérelmü kardja a nyelv; kormányja a papucs a végre a kik hadidolgok-ban intervegniának — a háziaratók.

A tudós báró S. Előzetőgyűjtő: Báró ur bizonyára alíri Shackspearenek. Báró: Miféle tönkrement ember az a

Sekspir! Előzetőgyűjtő! Bocsnát báró ur már 3 rég meghalt! Báró: Ugy-ugy; az ösvögye javára kéreget: Itt egy forint...

Bíró: E nő asszal vádolja ont, hogy hajába kapasskodott, megtéparta. Vádat: Hamis a beszéde kérem, épen mint a haja, mit leráztottam!

Termény üzleti jelentés.

Budapest, 1891. szept. 3-án. Busában a hét elején erős kínálat állt be, miért is fino mbusa 25-30 krral, olcsóbb minőségű pedig 40-50 krral csökkent a hét közepén az erős kínálat megszűnt ugyan, de malmaink szintoly rezerváltak maradtak, mint azelőtt. Az idei gabonavásár az árokon mit sem változtatott s csupán tegnap lett a gyengébb kínálat folytán jobb vételkedv és az árak 5-10 krral emelkedtek. A heti forgalom mindent együtvére körülbelül 110,000 mura tehetős. Az árak következők:

Tiszavidéki busa 75 kl. 12.40-50, 76 kl. 12.60-70, 77 kl. 12.70-80, 78 kl. 12.80-13.-, 79 kl. 13.-13.20. Fehérmegyei 75 kl. 12.40-50, 76 kl. 12.60-70, 77 kl. 12.70-80,

78 kl. 12.80-13.-, 79, 80 kl. 13.-13.20. Pestvidéki 75 kl. 12.30-40, 76 kl. 12.50-60, 77 kl. 12.60-70, 78 kl. 12.90-13.-. Rozs a hét elején szállár volt s 9 ft 20 kron ártó-dott, de mivel most jobban kínáltak a vételkedv gyengébb lett s 10-20 krral olcsóbb. Árpáhból még mindig kevés jön el s ezért drágán ártódik. Takarmányi ára 7.50-8.-, malátá 8.-9.-, sertésárpa 9.50-10.50. Zab kevés hozattal s szállár árákkal 7.40-80. Kukorica a spekulatív s nagy vételkedv folytán 6.90-7.10 kron ártódik. Repesébbi keves adatott el, ára a múlt hetinél jobb. Káposztarepre 12-13¹/₂, hánáti 11.50-12.- minőség szerint.

Szokványok: Ózsi busa 12.70-12.77. tavaszi busa 13.35-13.37. Kukorica 1882. május-junius 7.80-7.85. Zab 5x1 7.80-7.85. tavaszi 8.35-8.40. Repese káposztás szeptemberre 13.50-13.62¹/₂.

LOBMAYER J. F.

Szerkesztői üzenet.

4686. M. Bpest. A lakozimot sem tudjuk kibetűzni. 4687. P. K. Sajnálattunkra az idén már nem léphetünk cserevárosnyba. 4688. Kaposvár. Sainte. 4689. M. Gy. Intéskedünk.

4690. Csabrendek. Sajnálját, hogy e számra későn kaptuk. Hallomás szerint 3 rabló már elfogottott, igaz? 4691. V. Nincs.

Vasuti menetrend.

Indul Kanissérói hova:

Table with columns: Vonat szám, Óra, Perc, Idő. Rows include destinations like Eszék, Mohács, Dombóvár, Hódmezővásárhely, Pécs, Sopron, Győr, Kaposvár, Szekesfehervár, Kőrös, Keszthely, Balatonudvari, Balatonszemes, Balatonszentgyörgy, Balatonszabócska, Balatonszilas, Balatonszemes, Balatonszentgyörgy, Balatonszabócska, Balatonszilas.

392 Bécsből... 314... 316 Sopronból... 302 Prágerhof felől (gyorsvonat)... 304... 306... 10-60 ójje!

Felolós szerkesztő: BATORFI LAJOS.

H I R D E T E S.

Gyengeségi állapot, magömlés, tehetetlenségek... csodaszere készítménye

Által, melyek az elgyengült testnek fiatal erejét visszahozják. Készítendő Kretzenbaum Károly Brannschweigban. Készen megbocsúlhatlan erő- és anyagzerek rövid idő alatt maguknak egy világi hírnevet szerettek; ezek a legelsőklébb orvosok tekintélyek által jelenleg használtatnak és melegen ajánlatnak. — Egy kimerítő tudományos értekezés a fölött 40 kr. levélbéljegyekben beküldése által méltányos és bérmentesen eszközölhetik. 351 6-9

H I R D E T E S E K.

N. Dupuy-féle magtisztítószer. Nincs többé buzaüszög! Megengedem magamnak a közelgő mívelési időre újra az én magtisztító-szeremre a figyelmet felhívni; ez biztosan és hiánytalanul hat szagoség ellen a búzában, porégés ellen az árpa-, kukorica- zabban, stb. és ugyanez 1878. évben a magyar királyi földmívelési miniszterium által a földbirtokosoknak igen ajánlatott. Ez idő óta az én készítményem az egész osztrák-magyar monarchiában meghonosult, és szerzett is magának megrendelőket, nevezetesen kertületekből, melyek ez évben nagy buzaüszögben részesültek, igen sok kecségető elismerő leveleket nyertek. A használata készítményemnek igen egyszerű, az ár, tekintve a nagy hasznót, igen csekély. Tartok magamnak a t. revők kényelmére az ország minden nagyobb helyén raktárakat, melyek ugyanazon áron, mint Pest vagy Bécsben egy csomagot 30 krért (elegendő 200 liter magnak) árusítanak el. — Használati utasítás minden csomagon.

MOLL SEIDLITZ - PORA. WARNUNG. Csak akkor valódi, ha minden doboz csimájpán a sas és az an szekerorított csőgem van lenyomva. 30 év óta a legjobb sikerek mellett fennáll mindennemű gyomer betegségek és emésztési akadályok, (mint étvágyhiány, hasztorlás), vér toxias és aranyar ellen. Különösen oly egyéneknek ajánlva, kik ölé életmódot folytatnak. Hamisítások törvényileg büntetettek. Egy lepecsételt eredeti doboz ára. 1 frt. o. é. FRANCZIA BORSZESZ SÓVAL. A legmegbízhatóbb öngyógyító szere a szenvedő emberiségnek minden belső és külső gyulladásnál, a legtöbb betegség ellen, min. dennemű sebe-előések, fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyilt sebek-rákrakétyok, szürk, szemgyulladás, mindennemű béniás és sőrülés stb. stb. ellen. Üvegekben használati utasítással együtt 80 kr. o. é. Hal-májolaj. Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiaiban).

Soeben begannen zu erscheinen und sind durch alle Buchhandlungen zu beziehen vorrätig bei JOSEF WAJDITS Gr.-Kanizsa. F. W. Hackländer's Ausgewählte Werke. Inhalt v. F. W. Hackländer's Ausgewählten Werke: Eugen Stiffried, Roman 3 Bände. Handel und Wandel, Meinc Lehr- u. Wanderjahr. 1 Band. Soldatenleben im Fricke 1 Band. Europäische Skizzenleben Roman 5 Bände. Wachstuhm-Abenteuer. 2 Bände. Nimmendes Geschichts. Roman 3 Bände. Der letzte Romantier. Roman 3 Bände. Der Roman meines Lebens. Memoiren 2 Bände. Wenn von irgend einem Schriftsteller der Gegenwart gesagt werden kann, er sei der erklärte Liebhaber der Leswelt, so ist es bestimmt F. W. Hackländer, dessen Hauptwerke namentlich in einer handlichen und wohlfeilen Ausgabe erscheinen. Es giebt wohl kaum einen Erzähler, dessen Schriften sich eines grösseren Beifalls in den verschiedensten Schichten der Gesellschaft rühmen dürfen. Hackländer's Talent ist ein durchaus originelles, unachahmliches ist sein Humor, der stets erheitert und erheitert, nie verletzt; anheimelnd und fesselnd ist das Gemüth, das mit seinen Erzählungen zum Leser spricht. Eine Auswahl der besten Schöpfungen Hackländer's darf einer allseitigen freundlichen Aufnahme gewiss sein. F. W. Hackländer's Ausgewählte Werke erscheinen in 60 Lieferungen à 25 Kr. 20 Bänden à 75 Kreuzer A. Hartleben's Verlag in Wien.

Kalocsa Róza állami tanítónő női ipar- és kertészeti iskolája Ujpesten (Budapesttől háromnegyed órányira.) Tavasz-utca 27. A kitünő levegővel bíró s csinosan berendezett női ipariskolában taníttatik a kézimunka mindenféle neme, fehérmű és ruhaszabás, varrás kézen és gépen. Zongora, nyelvek, kertészet. — Növendékek jutányos fizetés mellett fölvetetnek naponkint, mint bejárók és mint bentlakók. 364 6-8 Iskolai értesítő rögtön küldetik.

Fő szállítós Moll A. gyógyszerész, cs. kir. udvari szállítónál, Bécs Tuchlauben. Raktár az állam minden hírneves gyógyszerertárában vagy füszerkereskedésben. Raktár nélkül helységokban magánügynök nagyobb megrendeléseknél megfelelő árlesegedésben ráteszülnek. A t. sz. község kérétek határozottan Moll-téle készítményt rendelni és csak olyanokat elfogadni, melyek saját övgyem és aláírásommal vannak ellátva. Raktarak: Nagy-Kanizsa Helus J. gyógy. Práger Bóia gyógyes. Fesselhofer József, Rosenfeld Adolf, Rosenberg Ferencz, Strém és Klein. — Zala-Egerszeg Hollosy J. E. Marozall Ist. Ferd. — Baros Dorner S. — Csáktornya Göncz L. gyógyeszerés — Kaposvár Babáchy Kálm. Kohn J. gyógy. Th. Kecskesy gyógy. — Kaposzsa Werh M. gyógy. Káosz Csaszovics Ist. gyógy. — Keszthely Wünsch F. — Kőrönd Rácz Ján. — Zágráb Izalmashoz gyógy. Mittelbach S. gyógy. Holjac V. — Sopron Mezey And. gyógy. — Letanye Kaliwod J. (340 29-52)

A gyümölcs befőzésnél szükséges hártya-papíros (PERGAMENTPAPIER.) jó minőségben és olcsó áron kapható Wajdits József könyv- és papírkereskedésében N.-Kanizsán

A főgymnasiumi, polgári, elemi és izraelitai igazgatóságok megbizásából minden iskolai tankönyv WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében kapható. Valamint minden író- és rajzszerék felettebb leszállított olcsó áron egyedül csak ITT VÁSÁROLHATÓ.

Nagy-Kanizsa, nyomtatott a kiadó tulajdonos Wajdits József gyorsaitóján.

Elfiztetési ár: 8 frt. egész évre, fél évre 4, negyed évre 2. Egy szám 10 kr. MÉRDEYÉSEK 8 hasábon petiszerben 7, másodszor 6 s minden további sorért 5 kr. NYILTPÉTEREN soronként 10 kr-ért vétetnek fel. Kincstári illeték minden egyes-hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intekendők: NAGY-KANIZSA Wastiesház. Bérmentetlen levelek csak ismeretlen munkatársaktól fogadhatók el. Keziratok vissza nem küldetnek.

Nagy-Kanizsaváros helyhatóságának, „nagy-kanizsai önk. tűzoltó-egylet”, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank”, „nagy-kanizsai takarékpénztár”, a „zalamegyei általános tanítótestület”, a „nagy-kanizsai kised-nevelő egyesület”, a nagy-kanizsai tisztí önszolgáltató szövetkezet”, a „soproni kereskedelmi s iparkamara nagy-kanizsai külválasztómánya” s több megyei és város egyesület hivatalos értesítője.

Hetenként kétszer, vasárnap- s csütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

A dunántúli kerületi tűzoltószövetség statisztikája. A szövetségi választmány megbízásából. P. SZABÓ KÁROLY elnöktől.

II. Községek.
8. Vas megye 9 járása 559 községében levő 43286 házra esik 4 hydrophor, 167 régi szerkezetű kocsis — és 45 kézfecskendő, — tehát minden 3.6 községre kerül egy fecskendő. Legjobban vannak tűzoltási készülékkel ellátva: M. Gencs, Ság, A. és F. Lóvó, F. Eör, Rödön, Vörösvár, Karácsfa, F. Lendva, Egyházas-Füzes, Németujvár, Rába-Hidegvar, összesen 12 község. — semmi felszereléssel sem bírnak: Bor-gata, Kápolna, K. Köcsk, Kocs, Merse, Dobra, K. Cziklin, Óvár, Pö-zsöny Újfal, Terestyén-Szecsöd, E. Rádóc, B. Boroszló, Barátmajor, Bándoly, Csajta, Füsthegy, Incéd, Kőge, K. Pöse, K. Osömöte, Kul-csárfalu, Ludad, Lukácsháza, Loden-baum, N. Pöse, N. Osömöte, Paty, Ns. Csoó, Német-Győrött, Ó-Radás, Podgorin, Perenyé, Polámfal, Pöngö-lin, P. Csoó, Bendek, Rudendorf, Rompród, Salmendorf, Seregélyháza, Steinback, Srokány, Szabár, Tomor-d, Várod, Város-Radán, Rodoncz, Dan-kóc, Gotlincz, Guizenhof, Kancsócs, Kosárház, Kuttanocz, Kákecs, Kö-lesvölgye, Macskócz, Nuzskovó, Per-tócs, Pornamócz, Pánanócz, Pesakócz, Rátkócz, Rogasócz, Roprecsa, Si-nersdorf, Tivadarcz, Tótkeresztur, Veszszilavec, Velemér, Banya, H. Csencs, N.-Szt.-Grót, Ószödör, Sós-kut, Ujtelep, Zsitovnicza, A.-Szeleste, Beicz, Bögöt, Csánig, Csénye, Darázs-Porpácz, Egyházszeg, Füstöl, Gyer-tyán, K. Ólbó, N.-Pitke, Nyóger, Péntekfal, P.-Porpácz, R.-Kövésd, R.-Kovácsi, Szt. Ivánfa, Vármellék, A.-Rönök, A.-Strázsa, Banafalva, Bögötin, Búdicz, Döbör, Ercsenye, Farkasfa, Farkasfalva, F.-Bömök, F.-Strázsa, Gricz, Horvátfalu, Istvánfal, Kerca, Kéthely, K. Dobnicz, Kisfalud, Kristály, Nádkut, N.-Dobnicz, Nagyfal, N.-Lak, Olaszfal, Órfalu, Permise, Pócsfal, Raks, Szakonyfal, Szomorozs, Talap-ka, Tótfalu, Velike, Vend, Zsidó, Gósa, Kormafa, Bum, Zsenye — összesen 135 község. — Csupán 1. 2 csáklya készülékkel bírnak: K.-Szt.-Márton, Uj-Mihályfa, Várkesz-d, Bányó, Gaborfalva, Grodó, N.-Ker-resztes, Neustift, Ó-Zalónak, Schön-hera, Tanchen, Weinberg, A.-Berki, Daraboshegy, Döbörhegy, Döröskó, Harasztfal, Kis-Kölked, K.-Rákos, K.-Sároslak, N.-Kölked, Ns.-Hollós, Remphe-Hollós, Szarvaskend, Viszák, A. Szénégető, Ozák, Doroszló, Güns-eck, Hámor Toó, Haránsátor, Rettsibach, Szerdahely, Velem, Úveg-huta, Andriáncz, Andreczi, Berhida, Ber-keháza, Bokrács, Borecsa, Oserne-lőcz, Osekefa, Dolina, Felkőcz, Per-nőcz, Frankócz, Fünlincz, Goricsa, Gradistya, Gerencsérőcz, Gödörháza, Gyandola, Ivánocz, Jánosocz, Kerneck, Kovásocz, Korong, Kupsincz, Lak, Lukasocz, Luczova, Márkusócz, Ma-dosinecz, Maróc, Mátyáncz, Mura-Cserneck, Musinya, Nemsócz, Nor-sincz, Pecsrarócz, Puczimer, Pecsa-rócz, Predanocz, Polono, Petáncz, Pordásincz, Prosznyákfa, Puzsóc, Pernőcz Bakicsán, Sállincz, Salamon, Szembiborcz, Szerdahely, Szombatca, Szvetahócz, Szt.-György, Szerdicza, Szottina, Sztinkócz, Sztanócz, Testa-nócz, Tisina, Tropócz, Vancsarész,

Vescicza, Vunecsa, Barátfalu, Bé-kafalu, Borosgödör, Gámsdorf Hárs-patak, Horváthátos, Hóvárdos, Kis-Medves, Kolozsvár, Kukpér, Nagy-Medves, Neudóhegy, Orbaufalu, Pin-kőcz, Pónicz, Salafa, Sándorhegy, Stinác, Strém, Szt.-Kut, Szt.-Mik-lós, Szombatfa, Tatád Csencs, Tobai, Ujhegy, Ujlak, Vaskut, Vághegy, Vörthegey, Zsamánd, F.-Szeleste, Me-gyes, Megyehid, Miske, Pösa, R.-Bogyoszló, R.-Sönyne, Zeedény, Bük-kallja, Domonkosfa, Dávidház, Dobra, F.-Szölnök, Háromháza, Kerkaká-polna, Kondorfa, Kotormány, Mar-kócz, Mártinya, Matyasócz, Rátót, Ritkarócz, Senyeház, Tanka, Türke, Andrásfa, A. Telekes, A.-Oszkó, Bol-dogasszonyfa, Bögöte, Csehi, Mind-szent, Csipkerek, Dénesfalakhegy, Egervár, Egervölgy, F.-Oszkó, Gerse, Gergye, Gutaháza, Gyanó, Gyórvár, Hosszúfal, Szt.-Péterfa, Karátöld, Kám, Tilaj, Kisbör, Ólaszka, Pá-csony, Mihályfa, Sorki-Kisfalud, Sorki-Tótfalu, Sorki-Kápolna, Sorki-Polány, Mizdó, Szt.-Tamás, Széplak, Töttös, Ujlak — összesen 188 község. Igaz, hogy eme községekben alig van 16 — 50 házig; egy részében 60 — 90 a házak száma és csak kevéssé meg-föl 100 110-re. — Legkevesebb vannak felszerelve a német-ujvári és muraszombati járásban, ahol 111 községben 4 fecskendő, 426 csáklya, 324 kánna, 9 vizeskád, 24 tűzveder, 13 lajtortja van a 6710 ház létszám mellett.

9. Veszprém megye 5 járása, 194 községében levő 27737 házra jut 5 hydrophor, 154 régi szerkezetű kocsis és 42 kézi fecskendő; tehát minden 1.2 községre kerül egy fecskendő. Legjobban vannak tűzoltási készülékkel ellátva: Szöllös, Csajgh, Fokszabadi, Lajoskomárom, Lepsé y, Szt.-Balhás, Jákó, Lovászpata. Bakonybél, Csetény, Réde, Bakon-Szombathely, Szt.-Gál, N. Vázsony, — összesen 14 község. — semmi tűzoltói szerrel sem bírnak: Bódé, Kolontár, Alázsony, K.-Berzseny, Dabrony, Halimba, Iszkáz, Kamond, Kerta, Pirit, Szöröcsök, Kungos, Bánya, Békás, Dáka, Döbrönte, Ganna, Farkasgyepő, A.-Görzsöny, Iharkut, Kt.-Lak, Marczaltó, Nyóger, Szalók, Aka, Bánk, Borsavár, Csetény, Gy.-Kut, Bakony Szt.-László, Paliszál-lás, Porva, P.-Akli, Somhegy, Sós-kut, Tündérmajor, Almádi, Bánd, Csehbanya, Fász, Herend, Hidegkut, Markó, Urkut, Vöröstó — összesen 45 község. Egy-két csáklya tűzoltó készülékkel bírnak: Gyepes, A.-Isz-káz, K.-Kamond, Pinkőcz, Vecse, Bakonyás, Nóráp, Hidegkut, Kis-kovácsi — összesen 9 község. Leg-jobban vannak felszerelve tűzoltói eszközökkel az enyingi járás 15 kö-zsége, a zirczi járás 47 községe és a veszprémi járás 36 községe.

Az ismertetett dunántúli 9 me-gyében, 2042 községben van 198428 zsup és nádfedelű ház. — még pe-dig Baranyában 361 községben 21483, Fehérben 102 községben 20963, Győrben 87 községben 10731, Komáromban 94 községben 16748, Somogyban 297 községben 29515, Sopronban 230 községben 17074, Tolnában 118 községben 22452, Vasban 559 községben 34741 és Veszprémben 194 községben 23719 — legtöbb Vasban és legkevesebb Győrben. Ilyen legkönnyebben éghető

épületekkel szemben van a 9 megye 2042 községében 1612 hydrophor kocsis- és kézi fecskendő, — még pedig Baranyamegye 361 községében 196, Fehérmege 102 községében 160, Györmege 87 községében 91, Komárommege 94 községében 109, Somogymege 297 községében 198, Vasmege 559 községben 216 és Veszprémmege 194 községében 200 hydrophor kocsis- és kézfecskendő. Ebből láthatólag leginkább van ellátva tűzoltási szerrel Tolnamege Fehérmege, Komárommege, Vesz-prémmege és Györmege, — leg-kevesebb pedig Vas, Baranya, Somogy és Sopronmege; mert Tolná-ban 80, Fehérben 58, Komáromban 15, Veszprémben 6 és Győrben 4-el több a fecskendő, mint a községek száma, — ellenben Vasban 343, Baranyában 165, Somogyban 54 és Sopronban 22-vel kevesebb fecskendő van mint a megyei a község. Jól van felszerelve tűzoltószerekkel ösz-szesen 121 község. — semmi tűz-oltási készülékkel sem bir 456 község.

A dunántúli kerület tűzoltó-egyleti szövetségének területén, az ismertetett 9 megyében és 49 tűz-oltótestületnél van összesen 112 hydrophor, 1330 régi szerkezetű kocsis és 392 kézi fecskendő. — 8854 méter tömöt, 34 szállító szer-kocsi, 371 víztartó kád, 627 vízholdra lajt 1111 egyszerű létra, 78 dugólétra, 22 egyszerű tololétra, 104 horgas-létra, 10 mechanikai tololétra, 25 párkány s baklétra, 159 tetőlétra — vagy is összesen 1509 különböző természetű létra, — 145 mentőszák és ponyva, 2191 tűzveder, 5636 tűzhorog, 579 egyéb bontó eszközök. Vagyis a dunántúli ismert részekben összesen 12815 darab tűzoltó-eszköz van.

U. i. A dunántúli tűzoltó tesztületek névsorából kimaradt a keszt-helyi, mivel dacára többszöri felhí-vásnak, magáról semmi élejtelt sem tanusított, így kifejejtett.

A gelsei rablógyilkossági ügy végtárgyalása.

— Nagy-Kanizsa, szept. 8. 1881. —
(Folyt. Dr. Fárnek L. ügy. ur védőbeszédének.)
Nem áll az, hogy miután védenem felfogadta társait a rablásra, ezekkel egyenlően büntethető minden további cselekményért is. Ez tévedés volna a bíróságtól s nem helyes felfogás a alkalmasság lenne a törvénynek, mert általa-nom szempontból tekintve is bármint dol-got, abban valaki csupán annyiban részes a mennyiben tényleg részese annak, egyik ember a másik cselekedetét fele-lősséggel nem tartozik, s ha már véden-csem ellen nincs bizonyítva, hogy ő a gyilkosság elkövetésénél közvetlen részes volt, — az sincs bizonyítva, hogy a gyilkosság elkövetésére társait felhívtá, sőt az sem lett bizonyítva, hogy a gyil-kosságot ő tervezte a Sommer család ellen, — ugyan miként lehetne őtet a mégis megtörtént gyilkosság büntényé-ben büntőnek mondani, ki?

Azon jogi nézetet nem osztom, hogy mindazok, kik egy cselekmény elkövetésére vállalkoznak, — egyenlően büntősek s egyenlő beszámítás alá esik cselekményük még akkor is, ha ezek közül valamelyik a tett elkövetése ideje előtt atótt. i. a cselekvénytől visszafelé a társait olhagyja, mert a visszafelép-neve a cselekvés csak a kísérletig ment, de a büntetett el nem követte; éppen úgy áll viszony azzal, ki egy bűncselekmény elkövetésére másokkal szövetséges s a társak szerepét kiostaltatván, ezek egyike az általa elfogadott és a társai által neki juttatott

cselekvés körén tulmenve, egy más hasonló, vagy még nagyobb büntényt követ el, melyről szó sem volt, a társak tehát szíriant nem beszéltek össze abban megem egyetnek, a részesekül nem is ajánlkoztak; vajjon ily esetben büntő-e a társ, ha p. o. mint jelen esetben történt, hogy védenem kint az utcán a székkel járt le és fel, társai ellenben a megbeszél és tervezet rablás helyett gyilkosságot is követtek el? Eu azt állítom, hogy a büntések csak azon arány szerint büntősek valamilyen büntény elkövetésében, a mint arra vállalkoztak, vagy a vállalkozás után részt vettek, s a felelősség kizárólag a tettes vagyis végrehajtó terhére esik, ha a megbeszélés s szövetség tartalmán tul egy más, talán nagyobb büntény is lett elkövetve, mert a tettes a megbízatáson tul lépven, nem társai, hanem onakarátát érvényesítette; már pedig hogy egyenlő beszámítás jöhessen létre, a cselekvésnek az összehosszús és megállapodásból kell állani, s kiki csak azon cselekvényért felelős, melyre előzetesen vállalkozott, vagy esetleg a tényleg elkövetésére vagy segély által, — de mindig tudva — közreműködött.

Egy példát hozok fel a mostani esetről. — Tegyük fel, hogy védenem felfogadta volna vádolt társait a Sommer család meggyilkolására, s ezeket beküldtette volna annak végrehajtására, de mielőtt esen társak a gyilkosságot végrehajtottak volna, a megrendelő a gyilkosságot megbávoa, még idejében tudtul adta társainak, hogy már nem kívánja a gyilkosság elkövetését, azt megbánja, s visszalép; a részesek azonban erre nem ügyelve, a gyilkosságot mégis elkövetik, vajjon nem saját nevében a felelősségre folytatta-e a részes bűnös cselekedetét, ha mégis elkövette volna a gyilkosságot? A viszony megfordítva is áll; ha védenem gyilkosságra nem szerződött, a részesek kiki a rablásra lettek felfogadva, a megbízás és egyesség hátrán tul, a felfogadó akarata a meggyőzés nélkül elkövetett más nem büntényt ön karukra s részéjükre követték el.

A büntető jog alapelvei feltételek s épen azért mivel feltételek, változ-nak alkalmazásuk szabályai a tettök módosulásával, mert az alkalmazási szabálynak kell az elv, s nem az elvnek a szabály nyomán járnia. Föltétlen elv, hogy a beszámítás a büntött erkölcsi és physicali erőjének ószottat; semmire szorítat kell mérni, s a szabályosság azonnal megszűnik mibelyt módosulás állott elő; a részeseknek akár egymás-ban, akár a büntető törvényhoz való viszonyában, s itt azon eset állott elő, hogy a cselekvény és akarat összefü-gésben sincsen s nem is volt, mivel a büntény végrehajója súlyosabb erőd-ményt idézett elő s fontosabb jogot sértett annál, mint melynek sértését a megbízó védenem akarta.

A büntető igazságszolgáltatásnak főelve az, hogy az anyagi részvétel bár-mennyire közrehaszon más büntetendő elkövetésére, nem von maga után ré-szeseséget, ha nem kíséri a közrehatára irányuló határozott szándék. A szabá-lyon levő ügyben a gyilkosság szándéka s arra irányozott akarat védenem ellenében s terhére néve sincsen igaz-salva semmivel, anélkül hogy őt a gyil-kosság büntényében semmi büntetőtör-vény szorít sem lehet bűnösé nyilvánítani, mert ő sem logikai sem physicali összefüggés mellett azon cselekvényben részt nem vett következtözlag tagadom, hogy egy alaposan készült jogász őt az általam fentebb jelzett körülmények között a gyilkosság tényében bűnösé nyilvánítható.

Ily értelemből szellem uralkodik a büntetőnyben is, s annak 278. §-át mondja: hogy „a ki embert előre meg-fogott szándékkal megöl: a gyilkosság büntetett: követi el és halállal büntetendő.”

Ezen törvényhelynek egyetlen szavát sem lehet védenem ellen felállít-ni, mert ezen §-nak sem szellemi része, sem physicali cselekvési feltétele véden-csem cselekedetével összekötésbe nem hozható; szellemi része nem alkalmaz-ható azért, mert a szándékoság véden-csem ellenében csak feltétel, a physicali

cselekmény pedig csak következtözlag-alapul, de mindkettő bizonyított hányá-ban van, sőt ezen idezett §. határozat-tan azt állapítja meg, hogy a gyilkos-ságot az követi el, ki azt végrehajtja, s bűnös törvényhagy szellem a 78. §-ban kísértja, hogy a részeseség azon büntényeül hasonlóan büntetendő; s így habár védenem az cselekvényét, mely ugyancsak rablásra volt irányozva, jelenvöl is, a szellem bünténynek vált részesévé, azért a gyilkosság büntényé-nek részesévé nem vált, s ha még ra-vítolesen lehetne is felállítani azt, hogy jelenléte által a több bünténynek is részesévé vált, — a mi nem volt — s testebbiek szorítat azt ellege megállá-pítani nem is lehet, azért halállal sem, csak a btk. 288. §. alapján, mely a 278. §-ban meghatározott büntény el-követésére irányozott „szövetséget” bünt-eti, ezen 288. §-ban előírt büntetéssel sújtható.

De a rablás bünténye sem állá-pítható meg védenem ellen, ő abban csak mint részes völt, s ezen körülmény büntetésének kimérésénél figyelem-bevendő, s habár a btk. 71. §. őtet is a rablásra kimért büntetéssel rendel-sújthatja és az ellene a btk. 348. §. alapján, s az abban meghatározott idő-tartamra mérhető ki, azonban itt is figyelembe vevendő az általam előadandó nyíltó körülmények halmaza.

A védenemben idáig érvén, a ta-nuk vallomását kell bizonyítás alá von-nom, s itt kijelentem, hogy a kihajgá-tott 57 tanu közül 41 tanuak vallomá-sát egyszerűen mellőzöm, mert védenem cselekvényére nem vonatkozik, ellenben a többi 16 tanu vallomásra meggyőzősége van és pedig: de ezek ösz-szesen bizonyítékot nem képezhetnek.

1. Groz Lajos vallomására meg-nyegzem, hogy az itt figyelembe sem vehető azért, mivel nem a vádcselék-ményre, hanem azon tanuak saját egyéniségére vonatkozik, s védenem tagadásával szemben, esen mástól átvett vád elfogadható nem lehet.

2. Stolcer Jakab vallomására meggyegzem, hogy esen tanu saját előadása szerint állítását nem közvetlen tapasztalatból veszi, hanem másoktól átvett monda-mondát ad elő, a minek védenem tagadásával szemben bi-sonyított erőt tulajdonítani nem lehet.

3. Szélesi István vallomását is figyelmen kívül kérem hagyni, mert esen tanu azt állítja, hogy egy korom-bában beszél völt védenemmel, s ez előtte szidalmazta Sommer Sándort s fenyegetését azon szavakban fejeste ki, hogy védenem megfurdik; igen de mig esen vád egyetlen tanu által adá-tik elő, addig védenem kijelentette, hogy tanu nem is ismeri, következő-leg fel sem tehető, hogy ily ember előt a jelzett fenyegetést tette volna; különben pedig a vád bizonyíték nél-kül áll.

4. Odrovics Mihály tanuában semmi terbelőt sem látok azért, mivel ily kifejtését „megbánás” szokás háss-n-oi nem fenyegetési, hanem más érte-lemben is, mely sajnálatot fejez ki. Egyébiránt esen tanu egyebet nem mond.

5. Stolcer Gusztáv csak annyit tud, s annyit állít, hogy védenem garasda völt és hogy Sommer Sándor-tól hallotta, hogy félt tőle. —

Ezen vallomásaimét más értelem mint a többi tanu, anélkül hogy véden-csem tagadásával szemben erőtlenné vált.

6. Kisfaludy Árpád vallomásának súlypontja ott kulminál, hogy véden-csem azt állítá, miszerint azon se-kerem ő ált, melyet tanu jelzett, s megie azt mondja tanu, hogy bár egy ember ált a szekéren, s azt ő jól meg-nesté, de nem Herczföld Samu völt. Esen tanu vallomással szemben

8. Vukán Farkas József tanu dása bárhol ellenesik is többi vádlottak azon állításával, hogy ők ültek előbb az asztalhoz a korcsmában, lényeges körülmény nem képeződött, itt több megjegyezni valóm nincs mint az, hogy védezcsem vallomása ezen körülményre nézve sem lett magocsfolva.

9. Hirschler Simon tanu látta azon egyént a ki f. é. febr. hó 4-én 3/5 órákor egy üveg bort hozott a Magyar királypál, s kivitte azt egy szekérhez. mely ott haladván, — utánna kiállított álljanak meg, s a bort bár együtt megitták a szekéren ülőkkel, azért a vele szembesített védezcsemet fel nem ismerte azon egyénnek, ki a bort kivitte; egy tanu vallomása tehát olyan, mely a pozitívítást is kétségessé teheti; — védezcsem vallomása ezzel szemben is megáll.

10. Tóth Imre tanu védezcsemnek vallomását bizonyítja a Knortzer Károly féle vendéglőben befolyt eseményre vonatkozólag.

11. Lackenbacher Fáni a Bagolán történt eseményt mint tanu szóval szóra ugy adja elő, mint védezcsem. vallomását tehát erősíti

12. Kluger Betti, Hersfeld Samu közhogését nem hallotta.

13. Bicsák Borbála s

14. Császár Lajos tanu védezcsemet bent nem látták, s ezen tanu a közhogést kivülről, az utcáról akkor hallotta midőn a szekér már indulóban volt a rablókkal.

15. Leitner Gáspár tanu gondolja, hogy a házi szökést ismeri kellett a rablóknak, azért mentek peoteknek este. Ezen gondolatserű pusta gyanítás semmi pozitív adatot sem nyújt, védezcsem ellen bizonyítékul elfogadhatom.

16. Tanu Sommer Berta. Ezen általam most nevezett tanunál egy pillanatra meg kell állanom, mert arról több mondani valóm van.

Midőn e tanu bevezetve lón a kihallgatás alkalmával, tagadhatatlan, hogy mely érzelmeket keltett a jelenlévőkben maga iránt s az arcsán visszatükrözött fájdalomnak e terem hallgatói kivétel nélkül részesei lettek, láttam azt is, midőn a hallgatók szemében a megindulás könyei csillogtak fel; a megindulás általános volt, magam is ostromtam azt, azonban tanuskodását törvényes szempontból, mely a lélektani törvények kei van támogatva, minden bizonyíték nélkülinek kell kijelentem azok oknál fogva, mint: 1. ször. Kluger Betti jelen volt tanu, valamint Bicsák Borbála sem hallotta a közhogést. 2. ször. Császár Lajos tanu a közhogést nem az udvar felől ajtóból hanem az utcáról, s nem is akkor hallotta, midőn a kifogásolt tanu, hanem később, midőn a rablók a szekérről indulóban voltak, tehát a vallomás hitelessége meg van gyanugitva, s ha azt is hossz vesztük, hogy tanu hol állott, vagyis a cselekedésben, vádlottat pedig a folyosó előtt vélté állni, a helyzet a tanu fájdalmas lelki állapota, melyben szükségképen szenvednie kellett s végre, hogy saját vallomása szerint csak másnap reggel vélté felismeri hangot, tehát azon nyomasztó hatása után, midőn már a közhogást védezcsem nevével lekapva, ötöt büsbakká állította ki, — mondom ily előzmények után s hatások alati s ijedség következtében a felismerés sem lélektanilag el nem fogadható, sem arra jogilag bizonyíték nem állapítható.

Es most ezeknek előrebocsátva bátor vagyok védezcsem érdekében még az enyhítő körülményeket is felhozni kérvén a tek. kir. tszvéket azoknak figyelembe meghallgatására.

Védezcsem, mint tudva van Sommer Sándornál szolgálván, es ötöt, miként vádlott állítja, megkárocsította s ezen károcsítás oly igaztalan, oly nagy mérvű volt, hogy védezcsem azt el nem felejthette, anyagilag amiatt helyre nem állhat, emiatti keserűségében határozta magát el a szerencsétlen család kirabolására, s hogy más szándéka vagyis nagyobb büntény elkövetése eszében sem volt, azt igazolja az ő következtetés vallomása, mely megzafolatlanul áll; továbbá azon nyilatgat, melylyel azt habozás nélkül beismerte, ellen bizonyíték, azas, hogy ő többet is akart légyen, mint egyszerű rablót, — kimutatta nincs.

Továbbá, midőn hirt vett a történt gyilkosságról, azt azonnal rosszalta, sőt sirt is fájdalomában, a mi kétségkívül a lelkiismeret egy nemesebb hűségének érintéséből származott, s habár ezt ő csak maga állítja is, állításának zsi a den irányban s így ezen irányban is hitelt kell adni, mert egyébkint saját magát is vádolja, s ha a terhelő vallomását elhisztük, el kell mentőt is hinni, ellenesetben igaztalanok lehetnek, sőt el kell hinni azért is, mert ugy a tények, valamint az ő vallomásának további logikai menete ellene misem bizonyít, sőt hogy valóban fájóan vette az esetet s magát is eszándékosan megbüntetni kívánta a rablásért, mint általa beismerett büntetést,

igazolja ama cselekvénye, mely vallomásaiban nyilvánul, az őszinte, bünbánó beismerés, a vagyonok hiánytalan visszatartása, sőt a mi legfontosabb momentum az, hogy egyedül védezcsem volt az, ki magát a vizsgálóbíró is a főbűnökös kitérés s felállítására vezette ugyanannyira, hogy határozottan állítom, miszerint ha ő tagadásban marad, a tszvéket meg nem veszi, akkor ma ezen szomorú s nagyfontosságú végtárgyalás a közbiztonság rovására egészen más módon s jelenték telenebb alakban folyt volna le.

Fel kell még említenem védezcsem elhanyagolt nevelését, s azt, hogy erkölcsi bizonylata elvetemedettségét nem mutatja meg.

Kérem a tek. kir. tszvéket, hogy védezcsemet csupán a rablási bűntényesség büntényében büntönek kímélandani, s ezen büntény büntetésével szüntetni, ellenben a többi vád terhe alól felmenteni s vádlói tszvéket díjazmat 300 frtban megítélni kégyeskedjék.

BEMETE GÉZA ügyvéd mely higgadt-sággal, velős érveléssel, könnyűd satyra és szónoki hűvel tartott védebeszéd a következő:

Tekintetes kir. törvényszék!

A mily fokozott mértékben sikerült előttem szözlött szívtelt barátomnak azon nagy várakozást kielégíteni, — melylyel előadásra iránt méltán viseltettem, — oly mértékben vált állásom kényes s nehézé, ki közvetlen utána fényes beszédének hatására alatt vagyok utalva szöllani. Ebbeli elfogultságomat azonban reményem, hogy azon csél, mely előttem is lebeg a való s tisztá igazság kiderítése s a tekintetes kir. törvényszék ismeret elénöz jóakarata s főleg a kir. ügyés ur s közvetlen előttem szözlött barátomnak kimutatható lag sántikáló okoskodása — hivatva lesznek leküzdöni.

Igen tek. kir. törvényszék, mi védők a való igazságot óhajtjuk, győzelemre vezetni: mert meg a kir. ügyés ur egész ékes szöllésének hatalmával a büntetés mellett harcol, — addig mi hivatásaszerű kötelességünkkel fogva az enyhítő s esetleg felmentő ténykörülményeket soroljuk elő s es által a tekintetes ügyészszéggel keset fogva habár más irányban, mégis azon esent csél telé törekszünk. hogy a tek. kir. törvényszék oly helyzetben bossasék — miszerint a per eszura okok bírálata alapján köösé munkákat egy igazságos ítéllettel koronázhassa.

Nálunk Magyarországon az uralgó gyakorlat, illetőleg szabályzat szerinti a vádlott helyzete s a védő hatásköre sokkal korlátoltabb, — mint számos egyéb európai államokban: mert a védő feléül szabadon tanuk nélkül soha még a vád alá helyeső határozat után se órintheshetik s így gyakran megeshetik, hogy bizonyos enyhítő sőt mentő körülmények némelyik napvilágot soha nem lát: holott a védőnek felbátorító, s embereserető közeledése s átgondolt kérdései nem ritkán a vádlott előtt tudatlansága s megzavartatásánál fogva cselekvények látszó, de azért védelmi szempontból fontos körülményeket hozhatna felszűre. A hannoverai, badeni, schweiczi, württembergi, s braunschweig-i törvények szerinti, még a vizsgálat folyamán és bármikor értekeszhetik tanu nélkül, a védő védezcsemével, a német s osztrák törvények szerinti s a vád alá helyeső határozat után sőt a német büntető eljárás szerinti vádlottnak jogában áll adandó felelete iránt előbb a védő ügyvéddel négyeszmökös értekezni. De hivatkoshatom e tekintetben a francia Conventionre, mely szenvedélyessége teipontján is helyt adott annak, hogy a szerencsétlen XVI. Lajos s neje Maria Antonietti védő ügyvédekkel szabadon tanuk nélkül érintheshessenek.

Itt nálunk a vádlott magára van hagyatva — vigas s tanács nélkül áll nem ritkán oly súlyos vádakkal szemben, hogy azok őt teljes ártatlansága esztelen s érsztében is oiméjében magyarázni s ellenmondásokba keverni képesek. Ily szerencsétlen helyzetben lévén nálunk a vádlott — kell, hogy a bíróság s közsőség — mig hűsége végleg igazolja nincs, — vádlott mellett érzéken s gondolkojók. A jelen végtárgyalás alkalmával es terhelő tanuk a leggyengédebb elbánásban részesültek s fogadhatott az a tanu az, hogy kedvező fordulatában vallomása (a bíróság részéről) csak akkor részesítették, ha az terhelő szinesettel bír; holott a mentő tanuk mint valódságos vádlottak állottak itt a tek. törvényszék előtt — a fagatás, guay és megvetés eser nemét kellett nekik elviselni. Soha nem volt megengedve, hogy a tanu s vádlott szembesítésekor egyik avagy a másikhoz még az elnökség utján is kérdést intéstünk volna s esztál a való s tisztá igazság kiderítése elő nevezetes akadály emeltetett. Ezek mind tények, melyeket, habár nebeszere csak is — constátálom a kötelesség parancsoltja védezcsemet illetőleg.

Mindenem eljárás mellett is nyugodtan tekintek azon eredményre, melyet a vizsgáló s a végtárgyalás létrehozott s nyilatgat kimondhatom, hogy ezen eredmény felmentett azon kellemetlen, de kötelességserű helyzet alól, hogy meggyőződéssem ellenére mutassak rá védezcsemre mint esen büntényben ártatlanná.

Ha a tek. kir. törvényszék egy bírvesze angol törvényszéki elnök asonnal felolvasandó figyelmeztetését ostaná, melyet ő az esküdttsékhöz intézni szokott, ugy védezcsem Tatár s társainak az alábbi igazsóló vallomása nélkül is felmenteték, — esen elnök is mindig így szözlött a verdikt kimondása előtt az esküdttsékhöz a keszemben levő német szövegű jeles jogi könyv szerinti: „In Fällen, wo Niemand die That sah und ein Angeklagter derselben überführt werden soll, müssen alle Umstände mit der Voraussetzung seiner Schuld sich vertragen können; allein das genügt nicht; es muss mindestens ein Umstand vorhanden sein, welcher mit jeder irgend denkbaren Theorie von der Unschuld des Angeklagten unvereinbar ist. Diese Regel wiederholte heute der Jury, und wenn solche Umstände vorhanden sind, welche keine vernünftige Annahme der Unschuld des Angeklagten aufkommen lassen — sollen die Geschwornen schuldig sprechen (Times, 14 April 1864)

Bátor leszek kimutatni, hogy ezen büntényben nem egy oly körülmény fordul elő, mely védezcsem ártatlanságát nemcsak lehetővé, de valószínűvé sőt bizonyossá teszi. Ennek kimutatása azonban azt követeli, hogy szigorúan a tárgyra térjek át s annál maradjak.

Védezcsem elismeri azt, hogy ő 1881. évi febr. 4-én pénteken itt volt s nem veszi azt tagadóba, hogy vádlottakkal találkoztott, s találkoztott, egyedül azt állítja, hogy őket névleg nem ismerte s nem is ismeri. Avagy talán akárhányszor nem tőrünk is az meg művelt emberrel is, hogy ma valakit neki bemutatnak s vele megismerkedik s már másnap nevéet elfelejti? A január 31-én lett össesekelés egyáltalán semmivel se lett igazolva — esen előadás egyedül Hersfeld vádlott meséje alapul, hisz még pénteken se ismerte Hersfeld Stennát.

Vukán Farkas igazolja, amennyiben állítja, hogy akkor kérdeste Hersfeld tőle, — hogy ki ez az ember? de meg Marton József tagadja, hogy Kis Gyura János avagy Stennát ismerte volna s így jan. 31-én őket Hersfeldnek be se mutathatta, igazolva van, hogy védezcsem — a Knortzer korcsmájából egyedül távozott el s semmivel sincs bizonyítva, hogy ő Hersfelddel Geisérre utazott volna.

Avagy védezcsem Geisérn láté Kluger Betti szakácsné vallomása általán igazolva van Esen Kluger Betti aggályos s hitelt nem érdemlő tanu, — mert eltekintve attól, hogy a meggyilkolt családral szolgálati viszonyban állott s attól, hogy a családhöz tartozó tagok a vizsgálati iratok szerint őt Hersfelddel egyetértéssel vádolák s mint gyanus személyt mutaták be a vizsgáló bírónak s végre eltekintve attól, hogy születés helye s egyéb szolgálati helyéről az erkölcsi bizonyítványok be nem kívántattak: kérdem nincse s nem volt védezcsemnek szakálla? s mondá e Kluger Betti s vizsgáló bíró előtt, hogy akit ő látott annak szakálla nem volt? vagy talán a szakállának esetleg bomászlása nem egyedül szinét változtatja meg, de nem létét is constatálja. Kérdem, hogy neki egy szakács embert szakál nélkülinek vall — ki maga valja, hogy arcsa egészen más volt, mert be volt másolva — ki állítja a vizsgáló bíró ur előtt febr. 12-én, hogy annyira meg volt ijedve, hogy a tettesek közül ha előtte állának se lenne képes egyet is felismerni, — ki reá febr. 25-én a szembesítésnél is egyedül alakját s hangját találja hasonlónak sőt kijelenti, hogy védezcsemet felismerni nem képes — igen kérdem van-e s lehet-e bíró, ki esen ellentmondó vallomások után több felismerő állításra kellő rulyt lenne képes lelkismeretesen fektetni. Aki itt e végtárgyaláskor is azt állítja, hogy arca akkor egészen más volt, mert be volt másolva — mondhatja-e az most lelkiismeretesen azt, hogy es volt ama más forma arca, s mondhatja-e est akkor mikor az első szembesítésekor vádlottat felismerni képes nem volt, hisz a kit én tegnap látva ma nem ismerék fel — felismerhetem én azt határozottan betek avagy holnapok mulva. Esen feltetés a lélektani axiomákat halomra döntené, — mert általános tapasztalás az, hogy mindinkább elhomályosítja.

De csak jelen kellett lenni esen Kluger Betti tanunak itt a végtárgyaláson tanusított félnék magaviseletén a habosó vallomásán — mindjárt meggyőződhetett bárki is arról, hogy az őt

napig itt idősött tanu az itteni közhogást s ökoseredés teljes hatása alatt állott a vallomása igaz belső meggyőződésből eredetienek nem vehető. Asomban a tek. kir. törvényszéknek különös figyelembe kell ajánlanom esen Kluger Betti vallomását, bírálatszával azon fontos felmerült körülményt, hogy Bicsák Borbála szolgáló is már-már esküvel akarta az asonosságot erősíteni s csak az utolsó pillanatban a tek. kir. törvényszéki elnök ur orélyos s tapintatos kérdései folytán menekült meg az öök igazság előnyére lelkiismerete a hamis eskü vádja alól; amennyiben kijelenté, hogy asonosság nem állítja, hanem csak hasonló alaknak, egyuttal bátorodom felhozni, hogy a szekér a lovak asonosságát mert a vizsgáló bíró ur előtt esküt tett Dobosi foglár a végtárgyaláson kijelenté, hogy az asonosságra esküt nem tehet — csak arra, hogy a kocsi a lovak Bonczóhoz hasonlítottak, tehát esküvel erősíté azt, hogy ő előbb hamisan esküdt, végre reá mutatok Kovács foglár vallomására — a ki első kihallgatás alkalmával azt mondá, hogy oly a-besen nyargaltak el előtte, — miszerint a lovak szinét se vehette ki s utóbb hetek a most holnapok mulva az asonosságra merésztelte az esküt letenni s miért — mert a vizsgáló bíró ur előtt meggondolatlanul letett esküje által köve éreste magát.

Tehát ha csak esen büntény tárgyalásánál felmerült exotikus tény körülményeket tekintem a gondolkodóba eshetem méltán az iránt, hogy Kluger Betti vallomásán bosszankodjam e vagy a fölött mosolytal térjek azt a napi reed további fejleményeire.

Asomban a tárgy komolyságánál fogva ezek közül engem Bagolára egyik érszet se vezet, — hanem megjelenek ott, mint jogás s jobban esemébe tekintek Keplár Tamás muszikus s Hersfeld Samuelné tanuknak, — mint azok ama harmadik állítólagos rablóval jónak láttak szembe nézni.

Mielőtt azonban ehhez fognék még Geisérn kell egy kis darabig idősnöm, Bicsák Borbála s Császár Lajos cseleked minttanuknál. Vanszerencsém constatálni, hogy esen tanuk mindegyike a vizsgáló bíró ur előtt azt vallotta, hogy jobban meg voltak ijedve, sem hogy lelelkijelentésüket fenttezhették volna, s hogy bármelyik rablóra is reá ismerhetének s állítja, hogy egyik fehére mázolt arcu volt s szakál nélküli; esen vallomáuk után használt hasonló kifejezés annál kevésbé állapíthat legcese lyebb gyanuokot is; mert például Bicsák Borbála a vizsgáló bíró előtt Stennára is azt vallá, hogy felismeri, holott a végtárgyalásnál beismeri, hogy Stennát csak hátulról látta — avagy az újabb jogi elvek szeriat egyedül hátulról látva lehet valakiről a személyazonosságot igazolni? Ugy hiszem ily tanuk vallomásai egy életkérdést tárgyaló ügyben egyedül arra szolgálhatnak, hogy a helyén nem levő comicum anyagot aszporiták.

Igértemhez képest ezek után bátor leszek Keplár Tamás muszikus s így a mesterségével járó jószánság mintaképére mint tanura átérni Esen Keplár Tanu 1881. febr. 14-én a vizsgáló bíró ur előtt jónak látta kijelenteni, hogy ő bizony ugy nem nézte meg őket, hogy azt megmondani lenne képes, miszerint arcsuk be volt másolva, avagy nemis ezek után felvezetnék előbe egy Ivanovits János s még esenkirül négy utóbb tökéletesen esen ügyben ártatlannak bizonyult vizsgálati fogságban levő egyént — eseket sorban jól megnezi s ekként nyilatkozik, hogy határozottan egészen nem ismer ezekben reájuk s így ottlétkre vallomása mélté gyanut állapított meg. Utóbb megvan a sok nézőgetést s valószínűleg a vizsgáló bíró ur által figyelmeztetve is lón, mit asomban nem állított s csak már megeshetett okoskodást kocskástatok, hogy álmos esemeit most már jobban nyissa fel — tehát elhatározza magát Keplár uram, — hogy most már akárcit hoznak elibe, legalább körül belől reá fog ismeri s ugyis történt, mert védezcsemnél sokáig gondolkodik s kijelenti szóval szóra, hogy hasonló volt — de határozottan nem mondhatta, hogy es volt.

Mindenem bölcsességét Keplár Tamás febr. 14-én adta a vizsgáló bíró urnak tollába. Reá 11 nappal utóbb tehát febr. 25-én ismét meghívattja s kihallgatja őt a vizsgáló bíró ur — erre már megállmodta atyja es hegedűje megaugta Keplárnak azt, hogy Kis és Stennát látta ő a bagolai korcsmában s jfél felé, s mindenem vallomását joggal koronásta be, hogy megfeledkesett azon a vizsgáló bíró ur előtt tott vallomásáról, hogy es állítólag Stennának hátul volt fordítva s így nem is láthatta, hogy folytassam, tehát becses engedelmökkel folytatam, — s constatálom, hogy védezcsemmel szemben is esen kifejezésekkel élt — olyan formájú volt a tanusánya léte vagy nem léte iránt intés tem hossz kérdést, nem vizsgáltam es

őket oly jól megkifejeztem, élt. Szóval a tek. kir. törvényszék vallomásai között reám a legmegnyugtatóbb hatással az igazság kiderítését illetőleg az volt, midőn letett esküje után az 50 napi díj csekélyesége feletti méltó felháborodásának adott kifejezését: mert láttam, hogy a kérdést illetőleg csatlódhatása kistára van.

De Hersfeldné vallomását a figyelmen kívül hagyatni kérem, mert ő vádlott meje levél — érdekeltsége vélelmeszhető. Nehezsere csak a gyanúsítás főleg vele szemben — kit a cors ugyis keszveszen meglátogatott akkor, — mikor karjji kösét azt jászotta — kinek nevé is csak akkor ejti az ember ki, ha el nem kerülheti, de védő ügyvédi kötelességem paroncsolja, hogy tanusai hitelképessége ellen — a mit ésszerűleg tehet, felbocsak.

Es pedig vallomása hiteltel végleg lerontva látom már az általi is, hogy Boncz János állítólagos rablóra reá nem ismer — amennyiben ő maga állítja, hogy 9 1/2 órákor érkezett meg férje három más emberrel s ezekkel reggeli 4 óráig egy szobában együtt volt — s nekik szolgált s csak is a pecsenye sütés végett kis időre távozott el a konyhába, — no már ki 6—7 óráig tölt három ember társaságában s nekik étel s itallal szolgál — annak eserittem vagy mind hármat határozottan fel kell ismernie, vagy egyiket sem. ő azonban csak ketőt ismer fel — Bonczot nem, — már pedig a három között neki van legkifejezettebb oly arca, melyre ha csak egy pillantást vett bárki — soha el nem ismerheti.

Esen körülmény előttem igazolja azt, hogy Boncz ott nem volt s ha es áll — akkor a mási ketőt is félre ismerhette, vagy mi még valószínűbb — tudva ott nem létüket vall reájuk, s azon feltetésre jogosit, hogy férje mind három áldozat alakját előtte leírta s ő emlékébe csak ketőt tartotta meg — harmadik leírásáról megföldköszött.

Tanunak férjével együtt érdekében állott előre a tervet kidöndölni, — mert Hersfeld jól tudhatta azt, hogy a világ ismerte ellenséges indulatát a szerencsétlen Spommer családról; tehát csölszerűnek tarthatta a gyanúsítara, s esetleg a legrosszabbra is elkészül s hogy ő legrosszabb aliat mit érhethet — mutatja vallomása, nem tagadja azt, mit nem lehet, a rablásbani részeseséget, de a nemes nyakat a köztől meg kell kiserelni, menteni. Ilyen Kis Gyura János-féle ismos pástorok rovására — kikerül minden rosszat, csak jót nem, tesz majd fel a törvényesek, s kik hozzá ellene se vallhatnak, mert ott nem voltak. Önérszetem tiltja, hogy ezeket mint erős egyéni meggyőződéseim soroljam; de felsorolom mind oly jogasult vélelmeket, melyeket az élet s hűlének uraiként itt ülök tek. kir. tszvék becses figyelembe ajánlani jónak láttam.

Kelamász Mátya s Tóth Mihály kijelenték, hogy ők rézségek voltak s reá egyike se ismernek — sem alakjukra nem emlékszenek, sem arra, hogy arcsuk be volt másolva vagy nem — hanem G-rgeyl Ferenczrel vallják, hogy Kis s Stennához hasonlóak voltak, de hogy esen hasonlóságot miben fedesték fel — azt nem mondják s valószínűleg boros állapotokban is anélkül mégis megjegyeztek, hogy mindeniknek egy orra s két füle lehetett s így a hasonlóságot kétségbe vonni sem is lehet, mert annyi mégis tagadhatlan beigazoltatik, hogy emberek lehetek ott, amennyiben az állítólag Boncz lovai istállóba köztettek.

Kérdem: bátorodom a tek. kir. tszvéktől nem lenne a constatálva, hogy esen bagolai s azon geiséri tanuk jelen vádlottakat soha es előtt nem is látták. Kérdem nem fordítve elő akármelyi künköd is már az, hogy egészen ismeretleneket szöllitnak meg jó ismerős képeben. Hisz csak pár nappal az előtt beszédte el nekem az itt állóellenben levő Szentits korcskódó neje, — hogy ő (sanykorában saját édes apját ismerte fel akárhányszor Weiss Henrik helybeli korcskódó személyében, s hogy őt is akárhányszor felcsarodlik testvérjével is, ugyanaz nap beszédte el többek jelenlétében Lackenbacher Ede ur, hogy ő sziate édes apjának néste akárhányszor Pollák Gusztávot s neki ily tévedés folytán számtalanszor keset eskölt s állítá mindkettő, hogy ő két embert, ha egymás mellett állottak — sem volt ember Kanizsán — hogy fel ne eserlhetette volna — annyira asonos formájú egyének valának.

Ha már Kanizsán egy délután ily feltűnő hasonlóságu esztől ésetetik említés — hát akkor még is s az országban hány egészen gyforma alakú — arcu s hangu egyén találkozhatik — azt megmondani képes nem lehetek. de hogy mind óvatossá lehet az ily tanu vallomásokra sulyt fektetni: est számtalan törvényszéki eset bizonyítja, s a tek. kir. törvényszék kégyes engedelmével a családhatára — leszek bátor a keszemből levő Dr. Varga Gyula egyetemi tanárnak Bécsben 1879-ben

kiadott jeles jónapból — pár törvényeski esetet felolvasni, a mert a könyv német — hát a felolvasás is így nyelven eszközölhető.

(Olvasd 576. lapot.) Ezen pár példa mutatja azt, hogy még az is mennyire használható, — ki már előbb ismerete az illető.

Teljesítenék kir. törvényes a védenemmel nagy szerepet játszott pénz kérdésénél, a legszigorúbb vizsgálat 8. napig tartott végvágyak igazolás védenemnek minden áltudását s oly meglepőleg találkozó pontok merültek fel, hogy teljes ártatlanságáról mindinkább meggyőződtem Hersfeldt meg azt állítja, jan. 31 én ismerkedtem meg először vádottal, s igazoltattam, hogy velem jan. 19 én jött el hazulról s február 8-án tért vissza, a mely nap a toglárók el is fogták.

Ily körülmények között az anya a Vendel fia beható vizsgálom után itélve — igaz volt vádottalnak — midőn a 75 ft honért eredeti, bankjegyek német — s a csalájt előadta, sőt azon napot is megjelölte, mikor az kapta a szabóati napot, reá mutat a 20 ft történetére — avagy talán vádott már előre el volt készült elfogatására előtt Horváth bíró ur fogas kérdésére már akként rendezte eme 20 ft kérdését, hogy Krompacher vendéglő és a bankok német s hogy a Vendeltől kapott lett felemeltve.

Vendel öccsének a kérdésről illető mondó nyilatkozata legkisebb terhelő körülményt se állapíthat meg, — mert a szembesítésnél bátyjának adott ígért, s azonnal reá anyjának passzkodott, — hogy azért nem merete a valót megmondani, mert félt, hogy a magyar dühány tiltott bevásárlási szándékáért büntetve lesz, — de megaját mulatozása mutatja, hogy ő félt a tartott attól, hogy ezen büntény miatt baja lesz — s így ha csakugyan nem Vendeltől kapta volna a 20 ftot, azt a kakonyai vendéglősekre se említtette volna.

(Folyt. következik.)

Helyi hírek.

Említtették lapunkban, hogy Molnár mátyás ur birsokában egy 40 éves juka virág van, mely most virágok elősör. A gyönyörű növény virágzás már nem sokáig tart, azért az érdeklő virágkedvelők mielőbb megtekintésék.

Darás Múca hírneves népszerű Kanizsára érkezett, hogy az elköltözött Zelei Lajos helyett az itteni első zenekar vezényletét átvegye.

A csabrendek rablógyilkossági ügyben eddig 31 gyanús egyén fogatott el.

A pacsat inkább betörése lopás mint rablási cselekmény tettesei hír szerint két odaváló parasztember elfogatott. A lopott pénz és ékszerek is megtaláltattak.

Lopás. Szept. 7 én éjjel a Kiszalud-utczában Koronczytól 3 malacot hajtottak el; a tettesek egyikét Mordéza őrmester a temetőnél elfogta s megkötözve a városháza-hoz hajtatta.

Kottoriban egy Jászberényből megérkezett s nagyobb lopással vádolt csigány elfogatott s a perliki szolgabírói hivatal által illető helyre kísértetett. Általában Murakósbán igen sok kóborló csigány tartózkodik.

Alsó Lendva. A folyó év elején e járában ijestőleg felépett himlé járvány hála az egneknek! tökéletesen megszűnt. A járvány tartama alatt megbetegült 14 községben összesen 415 egyén, — ebből meggyógyult 349. Meghalt 66. E ragályos a veszőlyes kór tova terjedésének megállítás, s most már teljes megszűnése, a megyei tiszti főorvos Dr. Grász János ur rendkívüli hivatalos burgósága s nagy lelkiismerettel járó szakavatottsága mellett Dr. Király Mór tiszti járási és Dr. Poláczek Arnold kórorvos urak büszgalmának köszönhető, kik valamint mindegyek, úgy ezen alkalommal is, egész odaadással és tapasztalt szakértelemmel működtek.

Legvárdról értesítettünk, hogy ott kapovári feyencsek hosszabb idő óta fűfa veszőlye szenvednek, nyomban le is hámozták s a télen ezekből sebbnél sebb kosarakat s kosokat tonnak. Szept. 10-én távoztak vissza a kapovári börtönbe.

Murakósbán hallomás szerint — új évkor a bor és hús fogyasztási addé behozzattatik. Hiszük, hogy Horvát-Szlávon országnak sem kíméletlennek tovább, nem érdemlik meg a dédelgetést.

Arverés Zalamegyében. — Pulay Gáborné 625 frba b. ingt. okt. 10. Tárnokon. — Mlinarics Józsefa 863 frba b. ingt. szept. 26. Nodelicsen. — Geese István 1800 frba b. ingt. okt. 3. Lesencszen. — Lászár László 694 frba b. ingt. okt. 3. A-Páhokon. — Hermann Pál 761 frba b. ingt. okt. 5. Kapolcsen. — Baribolome Sarolta 787 frba b. ingt. szept. 12. Ördöghegyén. — Marton János 363 frba b. ingt. szept. 24. Galambokon. — Gáspár György 785 frba b.

ingt. szept. 12. Nagy-Kanizsán. Pörbört István 670 frba b. ingt. okt. 12. Nagy-Kanizsán. — Somody Gáborné 2470 frba b. ingt. okt. 5. Monozsón. — Dervarits István 956 frba b. ingt. szept. 30. Hábótva. — Magyar József 456 frba b. ingt. okt. 12. Nagy-Kanizsán.

Havas rövid hírek. — 24 hírlapiró választatot meg országos képviselőnek. — Torontálmegyéből 12 ezer lakos kivándorolni kéreül. (Szomorú kép!) — Kolosvár vidékén a mérgek kigyók elszaporodtak. — A hullágetést Budapesten életbe léptetik. — Ghyosy Kálmán beteg. — Tessa Kálmán haza érkezett. — Sillágyi Dezső édes atyja meghalt. — Nagyváradon eszes bankót hamisító pinczért fogtak el. — Temesvárott egy pinczében 80 ezer forintot találtak.

Külföldi rövid hírek. — A nemzetközi irodalmi congressus szept. 18—24 én tartatik Bécsben. — A sziam királyi temetési költsége 5 millió frba került. — Krupp híres ágyúgyárában 13 ezer munkás dolgozik. — Vera-Crusban a sárgaláz dühöng. — Kréta szigetén népfelkelés tört ki. — Az elmerült Teonia gőzösön 236 egyén vesztette életét. — Adenben kitört a cholera.

ki nyert?

Table with 2 columns: Location and Winning Numbers. Prága szept. 9. 19. 11. 80. 87. 77. Lemberg " " 71. 76. 60. 15. 12. Szobon " " 17. 30. 35. 18. 82.

Vegyes hírek.

(Megtörténtek Kossuth Lajos névnapjának megünneplése miatt.) Tizenkét egyetemi haligató m. hó 24-én az üllői-úti „Mokány Bercei” korcsmában megünneplelte Kossuth Lajos névnapját s az alkalmából a nagy hasznos üdvözlő táviratot is küldötték. Azután csendesen kvaterkáztak és toaszítottak éjfélig, akkor szedték sátorfájukat és basamentek. A főkapitány tegnap a korcsma tulajdonosát megidézte és a név-nap tartásáért „éjjeli csendháborítás” czimén 50 ft pénzbírságra ítélte.

A tudósítások figyelme. Több felől megkeresettük Dr. Karika Antal ur lakása iránt, ezennel kijelentjük s a szegény szenvedő betegek érdekében a punkban közöljük, hogy Dr. Karika Antal ur lakása: Budapest, realtanodá-utczá 16. sz., I. emelet, 14. ajtó. Itt keresethet s találhatják fel őt azok, kik tudóbjokban szenvednek.

A postatakarékpénztárak Angliában. Az angol vesérpostaiszagtató kétkönyvet torjlesztett az ottani parlament elé, melyben a postatakarékpénztárakról igen épületes dolgok vannak elmondva. E szerint 1880. lépett egy olyan törvény életbe, mely állampapírok vásárlása végett feljogosítja a közönséget tetszés szerinti betétek alapján 100 forintig terjedő összegeket megakarítani és e csórára a postatakarékpénztárakat felhasználni. — November 22-től március 31-ig már 6,300 személy bista meg a postatakarékpénztárakat állampapírok megvásárlásával, e 6,300 ember 382.139 fontot vagyis 7.6 millió márkát takarított meg a mondott időszakk alatt. A postatakarékpénztárakba elhelyezett, ezerszer megtakarított összeg 1880 végével 33 3/4 millió fontot tett ki, vagyis 675 millió márkát. A postatakarékpénztárakba összesen e 2.185,000 személy helyezett el betéteket; a betétek legnagyobb része Angliában történt míg Irhonban és Skótiában csak kisebb mértékben folytak be. Angolországban minden 13-ik személyre Skocziában minden 51-ik és Irhonban csak minden 65 személyre esik egy betétkönyv. Mióta levéljegyekkel is lehet betéteket eszközölni, azóta 22,300 személylyel aszaporodott a betetők száma.

Postarablás Hercegovinában. E hó elején Gaosk körül a postát kirabolták. A postaközlekedés Mostar és Gaosk között igen élénk és rendszeres utkatoná fedezete alatt szállítanak a küldemények. A posta kirablása Fognicza és Gaosk között történt s úgy látszik, a rablók nagyon jól tudák, hogy azon nap a mostari posta nagyobb pénzeszeget visz, mert a bileiki postát, mely pedig közvegyenlő a mostari előtt ment, bántatlanul tovább bocsátották. A mostari posta csakugyan 2600 ft katonai élelmiszeri pénzt szállított. A fedezet a szabályszerű rendben haladt. Efel két vadász ment, ezután következtek az ősvérsek, melyek a postacsomagokat vitték a hegyes utakon, jobbról és balról egy vadász kíséretében, hátul a szakaszvezető haladt. A rablók egy keskeny ösvény mellett voltak a bokrok mögött elrejtőzve. Bántatlanul hagyták a két előmenő vadászt elhaladni, de midő az ősvérsek látták, egymásután jönni, számos övcs hangzott, s a két vadász rögtön halva rogyott le, az ősvérsek pedig nem voltak képesek tovább haladni. A két előmenő vadász futás által megmentette magát, míg a szakaszvezető rablók megfogták és megkötözték. Közvetben meg akarták gyilkolni, de veszték az eszavara szabadon bocsátották s a szakaszvezető futva jött meg Gaoskba, hol az esetet

elbeszélte. A rablóbanda 60—70 tagból áll a zesértek fiatal, erőteljes ember. A statáriumot illetők ujabbban kihirdették. — A budapesti állami kősepipar tanodában (VIII. kir. Bodnafa utca 28. sz.) a beiratások e hó 1-én napján megkezdődtek és 15 ig tartatának; a felvételi vizsgálatok pedig 13 és 14-én lesznek.

Nagy hajótörés. Londonból sürgönyzik, hogy a „Touton” nevű postagőzös hétfőn Afrika legdélibb csuczá közelében a Quoin fok mellett egy szik lassított ment s ott törést szenvedett. Ugy az utasok, mint a hajósok körül kétfázsan tengerbe fulltak, 27-en 3 csónakon megmenekültek.

As eljegyzés Tragikus eset történt a napokban egy fővárosi család körében. W. K. listkereskedő és ház tulajdonos, jöllehet 54 éves özevgy és nagy fia és leánygyermekkel bir, viszonyt kötött egy borkereskedő 17 éves leányával. Gyermekei ellenesték a viszonyt, de a leány viszonyozta az udvarlói érzelmét s W. elhatározta, hogy nőül veszi. Tegnapelőtt tudatta a ház tartást vezető leányával, hogy másnap estén nagy társaságot fogad. A társaság, mely W. barátjaiból és a borkereskedő családjaiból állott, egybe is gyűlt. Lakoma közben a házi ur egy szalve csak kijelenti, hogy a mai este tulajdonképen eljegyzési ünnepe s ezzel bemutatja jegyesét. A barátok gratulálnak, csaltat a gazda leánya elhagyja a szobát. Nem sokára rémületen rohan be a szobaleány azzal a hírrel, hogy a kisaasszony haldoklik a kamarába s csakugyan ott találták aletlan a leányt, ki mérget ivott. Egy névjegyen plaj bázsal a következő sorok voltak olvashatók: „Nekem nem kell mostoha, ki fiatalabb nálam. A halált választom, hogy egyesüljek az égben levő anyámmal.” A rögtön érkezett orvosi segílynék sikerült a leányt megmenteni, hogy azonban az eljegyzésből lesz-e valami, az a fentebbi után nagyon kétséges.

Papírseletek.

Kályha mellé húzódtok a hadnagy. — Fánik én? — kérdi tőle egy nő. — Oh koránsem, csak a tűzhöz akarom magamat szoktatni.

Gr. B. — Be fátyolosott hangja van ma a tenoristáknak. — Br. P. — Nem csoda; tegnap vert el ferblin 3 ezer forintot, azt — gyásolja.

Bizonyos nagyothalló egy vendég alkalmával csupa udvariasságból nevezett egy adoma elmondásakor, melyet azonban nem hallott. Közvetlen ezután ő akart adomát mondani s elmondta szóról szóra ugyanazt!

Mica asszony várja háza az urát este. Oda áll az ablakhoz s kitökint az éjbe. Lát jönni egy férj-alakot s elbő kiáltja: „Tovagy?” — Az alak erre így felelt: „Nem, asszonyom, nem én vagyok.”

A bosszoni nagyhercegség stuttgarti követének, Breitbach bárónak kis négy éves unokáját bemutatták a napokban Olga württembergi királynénak. A királyne vidámsággal s kicicke grófoval, midőn a kis lány egyszer csak megrúgta a királyné rubáját s így szól: „Tel Most hát menjünk ám, szeretnék a királynéval beszélni.”

A királyné bátorságosan felelt: „Gyermekem, hiszen én vagyok a királyné.” — mire a gyermek egészen meledkesve az udvari étkeztetőből, így kiáltott föl hamisítatlan sváb nyelven: „Ah éppen, Du willst die Königin sein und hast doch nitmal s Krone auf!”

Amerikai sirtelirat. — Smitherson Klára Smitherson János sirtőfaragó felesége. Ez emlékkövet a hű férj magá faragta feledhetetlen élete párjának. E fajta emlékkövé ára csak 1 kőzész dollár!

Nos, hogy letetik Mariaka? — Ah, barátom, isteni egy leány a s! Wily tenkölt szellem! S mily finom tapintattal, elragadó eleganciával érte meg velem, hogy ajándékozzam meg — 60 forinttal!

X. gazdag tőkepénzes étél a körton. Egy koldus alacsonyára nyujta kalapját. Beledob két krajczár. — Az isten a jó szerenyyit helyette! — fohászódik a koldus. — X. ur egy pár lépést téve, hirtelen megáll s gondolkozik egy pillanatra. — Ah, igaz, az ep-n 20 frtot tennie nem rossz seft!

Üzleti szemle.

Nagy-Kanizsán, 1881. szept. 9. E héti üzleti életünknek főmozzanatát kétségkívül a keides f hó 6. tartott VI. vidékbeli galnavásárunk képege. A vásár általában rosszul sikerült és nem felelt meg a reményeknek, melyek hozzá fűződtek. Látogatók jóval kisebb számban jelentek meg, mint tavaly és legnagyobbáért környékbeli kereskedőkből állottak, kik természetesen mint eladók szerepeltek, míg vevők csak nagyon győzen voltak képviselve. Külföld majdnem egészen hiányozt; és csak Bécs, Gráts, Zág-ráb, Sopron, és még néhány beföldi és Ausztriai város sőtélitették a vevők contingentját. Különösen sajnálattal tapasztaltuk hogy gazdasági-életünk majdnem egészen távol tartá magát a vásártól. — A gépkiallítás is hátra ma-

radt a tavalyi mögött. Figyelmet csak Weiser J. C. helybeli vaskezeskedő czég kiállítását vont magára, melyben a legjobb és legújabb vaskezeskedő gépekre találtunk. Emellettére mélták még Hartmann Ignác helybeli iparos által kiállított tűz-mérleg-ek és G. A. díszky György helybeli rostakészítők kiállítását is. Az állat-eladók magas árkezeslései és vevők tartozkodó állása kezeskedésben nagyon neh szíve volt és kötecs csak legnagyobb erőfeszítés mellett léteíthettek. A napi forgalom 300—250 vaggonra rughat, mely mennyiségnek csak csekély része került a vásári helyiségek eladásra.

Buzsá megléhetetlen volt kínálva, de csak finom minőségben kellett nagyobb figyelmet Árak a mult hét ell nében valamivel járultak.

Rozs ottm igen volt keresve, Árai a mult hetiek. Árpa alárendelt és kősepfajokban el volt hasyogolva, míg finom minőségben tulajdonos Árakon kelt el.

Kukoricza iránt gyenge volt a vételkedv és csak néhány tétel Cinquantin talált vevőre változatlan Árakon.

R-pézében csak csekély mennyiségű került a vásárra. Készleteink e cikkben, úgy látszik, ki vannak merítve. Fehér bab iránt kellem a hangulat uralkodott; az eladásra került mennyiség jó Árakat értek el.

Mai jegyzésünk: Buzsá 11.25 — Rozs 8.40 — 8.80. Árpa 8.60 — 10.50. Zab 7. — 7.50. Kukoricza 7.25 — 7.70. Cinquantin 7.75 — 8. — Reppel 12.50 — 13. — Fehér bab 9.50 — 8. — K. U.

Szerkesztői üzenet.

4692 B. P. Közönség Jovér- is kérjük 4693. L. F. Kivonatban kösölhetők lapunk tere igen igénybe van véve 4694. Csabrendek Ugyasat az azerius már más lapban olvastuk

Nálam eredeti ára a kettőnek együtt véve 5 ft.

A „Zalai Közlöny” előfizetői és munkatársainak csak 3 ft. Bérmentes küldése ezen felül 50 kr. Tehát összesen a két kép

3 forint 50 krajczár.

Utánvétellel nem küldetik, csak a pénz előleges beutalásával eszközölhető. Megjegyezzük még, hogy új negyedéves előfizetőinknek a lapot 3 hónapon át a két fentjelzett képpel együtt helyben 5 frtért, vidékre 5 ft 50 krért küldjük, mire nézve szives megrendelést kérünk. Tisztelettel

WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedése.

Advertisement for Hoff János, featuring a portrait and text about his medical expertise and services. Text includes: 'Isten után egyedül az ön Hoff János-féle malátakivonat egészségi erőnek köszönhetőem életem megmentését.', 'Hoff János cs. kir. udv. szállító urnak. kir. kereskedelmi tanácsos koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosa és német rendek lovagjának. A Hoff János-féle malátakivonat feltalálója s egyedül készítője-nek, Európa legjobb fejedelmének udvari szállítója Bécs, Gyárhelyiség: Grabenhof 2. lévén és Gyáraktár Graben, Gräunerstrasse 8. szám GYÓGYJELENTÉS. Freistadt, 1881. márcs. 21. Az ön Hoff János-féle malátakivonat egészségi erőnek az ön nagykezeskedésomott ill-tólog igen kitűnő hatása volt a felkerem részemre utánvétel mellett ezen sőt-ből ismét 13 palacszkát a 2 csukók malátakivonatkát küldeni. Wanka Tivadar. cs. kir. őrnagy. Hivatalos gyógyjelentés. Berlin, az új laktanya kórháza, a tőszér-utczában. A kitűnő Hoff-féle malátakivonat egészségi erőnek, mely a sebesülteknek oly jót tett, hogy azok azt nem börtöm nélkülözöik, egy újabb szállítást kéri önt fel az apóid bölgyek nevében. Ross. miniszter. Két forintot alól nem küldetik azót. HOFF JANOS, cs. kir. udvari szállító Bécs, Graben, Bräunerstrasse 8. Főraktárak: Nagy-Kanizsa: Fesselhofer József, Zala-Egerszeg: Hubinsky A. gyógyszer. Sopron: P. Müller, Keszthely: Wunsch Ferenc, Kaposvár: Lajpczy Antal.

Advertisement for 'Nyiltér' (Open Field) medicine. Text: 'A felső-az-menyeni körgyógyászegeben szűrtetkor készenlé 2—3 hétre, öt végrehajtó leond szükséges, a kik napi 2 ft 50 kr., díjukat a községi pénztárból nyernek. Válaszköz fordúljanak azonnal nevezett j-gyógyászegehez. U. post.: Letenye.

Advertisement for 'csodaszerü Injección' (miraculous injection). Text: 'Főtörzsorvos Müllerfele csodaszerü Injección gyógyít ves-zélytelenül 3—5 napig minden folyadékot a hagnyosónál. Még az elavult esetekben is. Letenye-czégűző Krekenbaum Károly Brantshewgban. Ez rövid idő alatt magának egy világi hírnevet szerzett és a legelőkelőbb orvosi tekintélyek által használtatik és ajánlatik. 350 ft — 9

Advertisement for 'hártya-papíros' (pergament paper). Text: 'A gyümölcs befozesnel szükséges hártya-papíros (PERGAMENTPAPIER.) jó minőségben és olcsó áron kapható. Wajdits József könyv- és papírkereskedésében N.-Kanizsán. E rovat alatt közöltetett felelősséget nem vállal a Szerk.

H I R D E T E S E K.

**N. Dupuy-féle
m a g t i s z t i t ó s z e r.**
Nincs többé buzaüszög!

Megengedem magamnak a közelgő mívelési időre újra az én magtisztító-szeremre a figyelmet felhívni; ez biztosan és hiánytalanul hat szagoség ellen a buzában, porégés ellen az árpa-, kukorica- zabban, stb. és ugyanez 1878. évben a magyar királyi földmívelési miniszterium által a földbirtokosoknak igen ajánlott. Ez idő óta az én készítményem az egész osztrák-magyar monarchiában meghonosult, és szerzett is magának megrendelőket, nevezetesen körületekből, melyek ez évben nagy buzaüszögben részesültek, igen sok kecsgetető elismerő leveleket nyertek. A használata készítményemnek igen egyszerű, az ár, tekintve a nagy hasznót, igen csekély. Tartok magamnak a t. vevők kényelmére az ország minden nagyobb helyén raktárakat, melyek ugyanazon áron, mint Pest vagy Bécsben egy csomagot 30 krért (elegendő 200 liter magnak) árusítanak el. — Használati utasítás minden csomagon.

NUMA DUPUY,
BÉCS, VI., Windmühlgasse Nr. 36.

Főraktár Zala megye számára Nagy-Kanizsán Rosen föld Adolf urnál. Raktár Also-Lendván Tomka G. nél, Zala Egerváry Gräner L. fiánál. Keszthelyen Weiss Albert, Wunsch Ferencz. Mura-Szerdahelyen Grahevecz András urnaknál. 369 5 10.

H. SCHMID gépgyáros

Marshall Sons. & Co. Limtd. főügynöke.

BUDAPEST, gyár-utca 58. (bárany-utca sarkán.)

ajánl
gőzmozdonyokat | **cséplőgépeket**
nagyobbított tűziszekrényvel, | magkülönítő hengerrel

örlömalmodokat
fogaskerék és szíjhajtásra,

370 3-6

háromvasu ekét, kétvasu ekét,
sorvető és szóróvető gépet, szelelő rostát, „Backer rendszer“,
trieureket szelelővel vagy anélkül, répavágógépet és daramalmot sat. sat.
amerikai lovagoló fűrész t.

Arjegyzékek és költségvetések kívánatra bérmentve és ingyen.

Az engedélyezett katonai tanodán
Budapest, nagy korona-utca 13.

Az előadások folyó évi október 1-én veszik kezdetüket, és pedig:

1. Előkészítési tanfolyam a cs. kir. katonai képezdek és hadapródi iskolákban leendő felvételtre.
2. Előkészítő tanfolyam a tartalék tisztí vizsgára.
3. Előkészítő tanfolyam a tényleges hadapródi vizsgára.

Az intézettel penzionatus van egybekapcsolva. Előrajzok és beiratások az igazgatónál
382 6-6

FISSINGER JENŐ,
nyug. kapitány.

Kalocsa Róza

állami tanítónő női ipar- és kertészeti iskolája Ujpesten
(Budapesttől háromnegyed órányira.) Tavasz-utca 27.

A kitűnő levegővel bíró és csinosan berendezett női ipariskolában tanítatik a kézimunka mindenféle neme, fehérnemű és ruhaszabás, varrás kézen és gépen. Zongora, nyelvek, kertészet. — Növendékek jutányos fizetés mellett fölvetetnek naponkint, mint bejárók és mint bentlakók. 364 7-8

Iskolai értesítő rögtön küldetik.

403. sz.
El. n. u. 1881.

Árlejtési hirdetmény.

A nagy kanizsai kir. ügyészség részéről közhírré tétetik, miszerint a n.-kanizsai kir. ügyészségi fogházban, a csakörtornyai fiókfogházban, valamint a n.-kanizsai, keszthelyi és letenyei kir. jbirósági fogházakban 1882-1884 évben letartóztatandó vizsgálati, elítélt és beteg raboknak a **szultán igazságügyminiszter** által 1872. évi 11216 számú rendeletében előirt módoni élelmezése együttesen és zárt ajánlatok feletti tárgyalásnak határidejűl f. 1881. évi okt. hó 11-ik napjának reggeli 9 órája a n.-kanizsai kir. ügyészség hivatalos helyiségébe kitűztetik. Mí-hez képest a vállalkozni kívánók értesítettek, hogy 325 frt bánatpénz letétele mellett az árlejtésben részt vehetnek, mely összeg a szerződés megkötése után letéteményeztetik, felsőbb jóváhagyás esetében a szerződés további biztosítékánál vállalkozó még ugyanannyi vagyis 650 frnyit összegig jelzálogos vagy a bpesti Ártéktőzsdén jegyzett és letett értékpapírban biztosítékot nyújtani köteles; a zárt ajánlatok, a bánatpénz hozzákapcsolása, az ajánlott összegnek számmal és betűvel való írása s az árlejtési feltételeknek kifogás nélküli elfogadására vonatkozó nyilatkozat kifejezése mellett s a levélborítékon „ajánlat a kir. törvényszéki és járásbírósi rab élelmezés iránt“, az árlejtés határidejéig alóírt kir. ügyészségnél a hivatalos órákban beadandók, hol az árlejtési feltételek is megtekinthetők. Megjegyztetik, hogy a vállalkozó részére járó összeg, havonkint utólagosan az igazságügyminiszteri számvonosság helyesbítési jogának fentartása mellett, bélyeges nyagtára fog a rabtartási átalány kezelője által kifizettetni, melyre a bélyeg és közvetlen illeték költsége a vállalkozó által viselendő. Nagy-Kanizsán, 1881. szeptemb. hó 8-án. **Tomasich Pál,**
877 1 3 ktr. ügyész

30 éven át kipróbált
ANATHERIN-SZAJVIZ.

J. G. POPP, cs. és kir. udvari fogorvostól BÉCSBEN
1. Bognergasse 2.

Gyökéres gyógyszer minden fogfájás, mint szintén minden száj- és nyelvtettség ellen. Kitűnő gargarizáló víz az továbbá mindenféle nyakfájás ell.-n. 1 nagy palack 1 frt 40 kr., közepesű palack 1 frt és kis palack 50 kr.

Növényi fogpaszta rövid használat után vakító fehérré teszi a fogat, anélkül, hogy annak ártana. Ára egy doboznak 63 kr.

Anatherin fogpaszta üvegszelencékben. 1 frt 22 kr., kitűnő fogtisztító szer. (273 8-14)

Utolsó fogpaszta a legkiszáradt szer a szájdőrgő és fogak ápolására a szépségben főtartására. Darabja 85 kr.

Fogtömésanyag a legbiztosabb és leggyakorlatibb szer a lyukas fogaknak ósmagnak általi betömésére. Egy tégl-ly ára 2 frt 10 kr.

Növényiszappan a bőr szépítésére a legjobb s igen kellemes eszköz. Ára 30 kr.

A t. közönség kéri, hogy vásárlásánál határozottan a POPP-féle készítményeket adassa magának s csak azokat a darabokat fogadja el, melyeknek a Popp-féle védjegy fölülhető.

Bizományosok:

Nagy-Kanizsán Práger Béla, Belas József gyógyszerészek uraknál. Fesselhofer József ur. fűszerkereskedésében — Pápan Thöppen J. és Bermüller J. nél. — Kasán Báranyi I. gyógyszer. Keszthelyen Lakner F. gyógyszerész. — Zala-Egerváryon Hollósy J. E. gyógyszer. — Kapronczán Werli gyógyszerész. — Varsádon Hater gyógyszerész. — Sümeghen Dörner Kajetan. — Szombathelyen Simon A. és Rudolf gyógyszer. — Hátárvidéki Sz. Györgyén Fibi E. C. — Veszprémenben Guthard Tivadar és fiaival, Ferencsi gyógyszerész. — Szekesfehérvárott Braun J. Broxmann, és Hieballa gyógyszer. — Lovas Berá yben Kertész I. gyógyszerész. — Kalocsán Horváth K. gyógyszer. — Pakson Malatinszky A. gyógyszer. — Körmenen Sonnenrend M. gyógyszer. — Kaposvárott Kohn J. Augustin A. Babochay A. gyógyszer. — Szegessárdon Stanrocsky L. győgy. — Bonyádon Kramolin J. — Béján Michits St. Herfeld fia, és Pallermann B. gyógyszer. — Pésett Kunz, Kovács és Sipőcz gyógyszer. — Kárádon Rachtits St. gyógyszer. — Marczaliban Kiss gyógyszer. — Tolna Hiray S. gyógyszer. — Dunaföldvárott Murin L. és Müller I. szegye gyógyszer. — Szent-Györgyön: Wallersdorfer A. — Also-Lendván Kiss gyógyszer. — Rohoncson Simon gyógyszer. — Nagy-Atkán Pásterer K. gyógyszer. — Perleakon Sipos K. ósv. gyógyszer uraknál

Van szerencsém tiszteletteljesen jelenteni, hogy a „Hirschler és Hlatko“ cég alatt helyben 7 év óta fenálló

férfi-ruha üzletből

kiléptem, s ugyanily üzletet nyitok és vezetek

HLATKO JÁNOS

főtér, az Ebenspanger-féle házban, az „Arany Szarvas“ vendéglő mellett törvényszékieleg bejegyzett cég alatt
A nagybecsű bizalomért, melylyel eddig megajándékozott, mély köszönetemet fejezém ki, tiszteletteljesen kérem, hogy azzal engem továbbra is megtisztelni kegykedjék, és pedig azon leszek, hogy lelkiismeretes, pontos és szolid munkával, valamint a legolcsóbban szabott árak által t. cz. vevőimnek teljes meglegedését kiérdemeljem, a mi már azért is könnyen eszközölhető, mert a legelső bel- és külföldi gyárakkal vagyok összeköttetésben és minden idényre a legújabb és legdivatosabb szövetekkel. (libériákat is magyar és francia kivitelben) ellátandom magamat. — Egyéves önkéntesek számára szükséges ruhákkal is szolgálhatok. — Becess megrendeléseit kérve, vagyok teljes tisztelettel

363 4-4
HLATKO JÁNOS

SÜCKER JÁNOS

ERCZ és HARANGÖNTÖDÉJE
SZOMBATHELYEN.

Ajánlom ujonnan berendezett telepemet, melyen harangöntések minden nagyságban eszközöttek és jótállást vállalok a harangok összhangzására (harmonium) 2, 3 és 4 hangnál is. Ugyisintén avult harangoknál is új összhangzató, csipályák és megrendeléseknél kérem csak a harang hangját és súlyát határozottan megírni és ezeket csakis vasból készült fedővel és kötéllel látom el a koronán áthuzva legújabb rendszer szerint. Továbbá ajánlom az én új szerkezetű 2 kerekű hydrophor Aprutz fecskendőmet, különösen pedig a tűzoltó-egyesületeknek egyszerű practikus kezeléssel, mely 5 perc alatt 12 akó vizet függélyes 8 méter mélységről huz fel; fecskendez 6'' nyílással 27 méter magasra, két 5'' nyílással 23 méter magasságnyra. Egyszersmind ajánlom a legjobban berendezett műhelyemet, gépeiről és azon helyzetben vagyok, minden ezen szakmába tartozó munkákat pontosan eszközölni és ajánlatokat mindennemű vasból készült kutak, tűzi fecskendők, rézszivattyu-részek, ércmunkák mindennemű cséplőgépeknél, gőz- és muma'mok fűrészmunkákat a legjobban és lehető legjutányosabb árakért és jótállás mellett elfogadni és elkészíttetni. 371 3-6.

A LEGJOBB
SZIVARKA PAPIR
LE HOUBLON
FRANCZIA GYÁRTMÁNY
UTÁNZÁSOTÓL
ÓVATIK!!!

E szivarkapapír csak akkor valódi, ha minden, lap LE HOUBLON bélyegét magán borítja és minden karton az alatt látható védjegyvel és aláírással van ellátva.

Newell Henry
GAWLEY & HENRY, újszálló újár újár, PARIS.

Előfizetési táblázat

egész évre 18 frt.
fél évre 10 frt.
negyed évre 5 frt.
Egy szám 10 kr.

HIRDETÉSEK

8 hasábos példányban 7, másodszor 6 s minden további sorért 5 kr.
NYILTÁRTEREN
soronként 10 kr-ért veszem fel.
Kínáltatás illeget minden egyes hirdetésért 80 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:

NAGY-KANIZSA
Wassilochaz.

Bérmentésen levelek csak ismert munkatársakról fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nagy-Kanizsaváros helyhatóságának, nagy-kanizsai önk. tisztozó-egylet, a nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank, a nagy-kanizsai takarékpénztár, a zalamegyei általános tanítótestület, a nagy-kanizsai kisdé-velő egyesület, a nagy-kanizsai tiszti önszegélyző szövetség, a soproni kereskedelmi s iparkamara nagy-kanizsai külválasztmánya s több megyei és város egyesület hivatalos értesítője.

Hetenkint kétszer, vasárnap s csütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

Zala-Egerszeg, 1881. szept. 6.

Zalamegye törvényhatósági bizottságának f. é. szeptember 5-ére kijelölt közgyűlését főispán ur az nap d. e. 10 órakor megnyitván, a kevés számmal megjelent bizottsági tagokat üdvözlöi s előadja, miszerint Rudolf koronaherceg és neje ő felségeik ünnepélyes fogadtatására ki-rendelt köldöttös tisztelgését s az átnyújtott albamot ő felségeik kedvesen fogadták; előadja, miszerint az ünnepélyes fogadtatás a legszebben sikerült s a keleti fény a nyugoti civilizációval egyesülve nyertek meg-lepő kifejezést.

A főispán ur ebbeli jelentései hangos éjjelnek fogadtattak.

Ezután megemlékezett főispán ur azon szomorú eseményről, mely f. é. augusztus 31-ik Osabrendeken Bogay Antal földbirtokos és bizottsági tag válóban megrendítő halálával végződött, s melyet lapunk olvasói már ismernek.

A jelentés ezen része igen le-
verőleg hatott a jelentőkre, nem-csak azért, mert a polgár legdrágább kincsét, a személy- és vagyonszonságot, — mely eddig megyénkben kifogástalan volt — veszélyeztetve látták, — hanem azért is, mert a szerencsétlen áldozatban majd mindenik szíve tisztelt, jó barátot és ro-kont veszített.

Az emberharati kötelesség egyik legnemesebb részét róta le tehát a közgyűlés azzal, hogy egyik tagjának illetégen elhunyt feletti részvételt jegyzőkönyvileg örökítette meg.

Helyesíleg vétett tudomásul ezután alispán urnak azon jelentése, hogy a megingatott személy és va-gyonbiztonság helyreállítása tekinté-
ből azonnal megtette a szükséges lépéseket az iránt, hogy Zalamegyében a rablók, rablógyilkosok, gyuj-togatók, hűnérszesek s azok orgaz-dákra nézve a rögtön ítélő bíróság felállítassék, sőt határozattá emelte-

telett az is, hogy a belügyminiszter ur feliratilag kérésék meg az alis-páni felterjesztésnek sürgős elintézése végett.

Következett ezután az alispáni jelentés, mely míg egy felől különbö-
sen az általános népesedési mozga-lom sat. tekintetében elég kedvező képét tárta fel a megye ál-lapotának, addig másfelől szomorú jelenség képen tünteti elő az erkölcs-telenség és kishitűség ördögének me-gyénk polgárai között üzött garáz-dálkodásait:

folyó évi május hótól augusztus 31-ig 12 öngyilkosság g i e s e t fordult elő.

Oly nagy szám ez, milyen még nem volt s óhajtható volna, hogy többé elő se forduljon.

Kiemelendőnek látjuk még azon körülményt, hogy a megye 36 köz-egészségi kerületében 5 kivétellel, valamennyiben megválasztattak a körörszorosok.

Az alispáni jelentés közegés-zséi ügyre vonatkozó részének felol-vasása alkalmával Páli János görbői esperes plébános felszólalt a végett, hogy járásában már két év óta himlő-
oltás nem történt.

E felszólalás incidensül szol-gált arra, hogy Csertán Károly bi-zottsági tag ur alispán urat azzal vádolja, hogy vagy ő lett tévesztve, vagy tévesztetni akar, mely élénk vi-tára adott alkalmat s azzal végző-dött, hogy alispán ur ama feltevést szokott erélyével visszautasítván, meg-igértte, miszerint a kérdéses ügyet megvizsgálja s a mennyiben mu-lasztást észlelné, a mulasztó ellen a törvény szigorát alkalmazni fogja.

Beseney Ernő bizottsági tag ur elterjeszti ezután a „Slavia” biztosító társaság hallatlan tetteit, melyek azonkívül, hogy a jóhiszemű nép tévutra vezetését invalvalják, törvény által tiltott cselekmények halmaza tekintetében sem szegények

s indítványozza, miszerint az okmá-nyilag begyőzhető visszaélések meg-szüntetése végett a szükséges lépé-
sek megtételének s mindezekről a belügyminiszter ur feliratilag értesí-tessék.

Indítványa helyesléssel találko-zott, de azt hisszük, hogy ezen az uton a kívánt cél elérni nem fog.

A letényei segédszolgabírói ál-lásra 5 egyén jelentkezett; 38 szá-vazatot kapott Valentinyi Gyula, ki meg is választott.

E napi vitában résztvettek: Gyömörey Vincze, Beseney Ernő, Beseney György, Bán Kálmán, Skub-lics László, Csertán Károly, Horvát Mór, Varga Lajos urak.

Az idő előre haladván, a gyű-lést főispán ur bezárta.

Ennek megtörténte előtt, alis-pán ur még jelentette, hogy a csab-rendeki tettesek közül, mint távira-tilag értesült 3 elfogatott.

Szept. 6-án 9 órakor főispán ur a gyűlést megnyitván, több rend-beli folyó ügyek intéz el.

A gyűlés eredményeként ki kell emelnünk azon igen életrevaló hatá-rozatokat, melyek a legeltetés tár-gyában hoztattak.

Ezek szerint június és július hónapokban estéli 10 órától reggeli 4 óráig, augusztus—október hóna-pokban pedig este 9 órától reggeli 5 óráig legeltetni egyáltalán tilos.

A legeltetés csak pásztorok, ille-tőleg őrzők előtt történhetik.

12 éven aluli gyermekek ór-zóként nem alkalmazhatók.

A pásztoroknak lovat tartani, valamint lóháton legeltetni tilos.

Határozatba ment tovább, mi-szerint Zalamegye területén fegyvert csak alispáni engedéllyel lehet tar-tani.

Kiemelendő továbbá azon ha-tározat, mely szerint Nagy-Kanizsa városának közkórház építési költsé-geihez 50.000 frt. Zala-Egerszeg

városának járási, Szent-Gróth váro-sának szintén járási kórház építé-
séről 10.000 illetőleg 4000 frt segély szavatolt meg, mely kiadás akként fedeztetik, hogy a betegpó-lási czélokra kivetett 1/2 helyett jö-vőre 1 1/2, kr. fog adó forintunkint be-szedetni.

Elintéztettek végre több magán ügyek, melyek közül némelyek vitát idéztek elő.

A vitában résztvettek: Beseney E., Beseney Gy., Árvai I., Koller I., Skubliss L., Pihál F., Eperjessy S., Hajós M., Bán K., Csertán K., Csesznák S., bizottsági tag urak.

Fontos indítvány

a megingatott személy- és vagyon-biztonságunk érdekében.

A f. évi február 4-iki gelsei rablógyilkosság, ugy ez évi auguszt. 31-iki csabrendeki rablási kísérlettel párosult gyilkosság nem kis mérték-ben foglalkoztatja közönségünket an-nál inkább sem, mert azóta folyton majd Somogy- majd pedig Zalaiban jelentkeznek a rablók, majd egyik majd másik hirtokosnál. — Az innét eredt rémület, mely folytonos lázas ingerültségben tartja a kedélyeket, kell, hogy komoly és biztos megnyug-vást idézzen elő, mert az ily bizon-talan helyzet fentartása lehetetlen, számba kell venni a rendelkezési alapot a helyzet megingatott voltával, és ha itt körültekintünk, látni fog-juk, mikép közbiztonsági közgeink saját erejükben a megingatott köz-biztonságot helyreállítani nem képe-sek, nem pedig azért, mert a kerü-letenkint beosztott terek oly nagyok, hogy azon a nyugalmas időben is nehéz a felügyelet teljesítésének meg-felelni.

Nézetünk szerint, hogy egyrészt a felingatott kedélyek lecsillapitassa-nak, másrészt a törvény szigorú végrehajtásának is elégség tétethes

sék a közbiztonsági közgegek kivé-teles megsokszorozása, ezzel egyide-jűleg kerületünknek ideiglenes új beosztása feltétlen szükséges; s ezt ugy vélnők elérendőnek, ha, hogy honvédségünk a foglár állomások be-
osztásához képest szétszogatnának ugy, hogy minden foglár legény mellé 3 honvéd beosztatván, ezek az őrkök czirkálás által lehetővé tenni képe-sek lennének, hogy a felízgatott kedélyek ismét a rendes keretükbe tereltet-vén a nyugalom helyre állana, míg másrészt az irgalmat előidézett egy-
nek vagy elfogatnának, vagy pedig szolgálatba állván többé a bizton-ságot nem veszélyeztetnék: és mivel ezen intézkedés csak ideiglenes jel-legű lenne, a helyreállt biztonság esetére ismét bevonatnának, vagy pedig szabadságotlatnának.

Ezen intézkedés által alkalom nyujtatnánk a r r a, hogy honvé-deink a közszolgálat érdekében köz-reműködve, mint egy bizonságát adnák annak, hogy közreműködésük-
kel tett szolgálatból a várvavárt si-kert eredményezték.

A gelsei rablógyilkossági ügy végtárgyalása.

— Nagy-Kanizsa, szept. 8. 1881. —
(Folyt. Rémate G. ügyvéd ur védbeszédének.)

Ezek oly lélektani következtetések s a feanzforgó körülmények által igazolt tények, hogy a tárgynál tovább idősnöm se kell.

Nem-e Herzfeld maga állítja azt, hogy egyik-egyik 55-56 frtnál többet osztalékul nem kapott — nem emlité e fel — hogy az állítólagos szövetségesei vádolták azt mondvák, most 50-60 frt is elég lesz, mert pénzünk ugy sincs — nem tünik e ki — hogy az osztalékon kívül vádolt magán pénzének még 27 frtot kellett kitenni; kérdem egy szegény kanászról ha 27 frtot érez szájában — feltehető-e az, hogy oly szükségben érezze magát — hogy re-ménybeli további 50 frtért — rabolni menjen s ezután ott gyilkoljon is? Avagy rablót pénst — melyet saját-jának tartott — miért adta volna át

TARCSA.

Lesznek csaták, lesz nagy dőgvész!

(1881.)

Bágy volt már nagyon régen, Hogy üstökös járt az égen, É s most rövid idő alatt Kétféle-ből jött és elvész, Rémes jóslat hangzik szerte: Lesznek csaták, lesz nagy dőgvész!

Sok az ember, kicsi a föld, Itt is ott is minden helyül, Az utópák nincs már helye, De én tudom, tegyél hitves, Rémes jóslat hangzik szerte: Lesznek csaták, lesz nagy dőgvész!

A népezzással a nyomor nő, És elfőné az az idő, Midek mit a bűntől, Ember embert fölfalni kész, Rémes jóslat hangzik szerte: Lesznek csaták, lesz nagy dőgvész!

Pécs és Árnayt harcolt véle, Erdélyből és becsülettel, S napról napra szaporodik, Börtönök, börtönök kész, Rémes jóslat hangzik szerte: Lesznek csaták, lesz nagy dőgvész!

Igy a világ, s minden győzi, Mely a bajon kuszáltnál bír, Csak a jóslat nyugtat remény, Oh! csak legyen, csak, dőgvész, És pusztuljunk — nagy legálabb — Boldog lesz a megmaradt rész!

VÁHÁDY FERENCZ

Egy kis szív-történet.
(Elbeszélés)
írta: CSÁGOLI J.

Már látom előre a sok gunyos ar-csot, sőt talán holmi elfojtott kacagás hangja is eljut hallóérékemhez, midőn a másfél órába kedves olvasók e kis törté-net-címét olvasva régig gondolják az eseményt, ugy, mint minden szivtörténet-ben lenni szokott: látunk, szeretünk, is-merkedünk, titkon összejövünk sat. — végre a pap áldásában részesülünk. No az igaz, meg is lehetne rá csekkolni, misze-rint 10 regényből 8-ban így van; de ne tessék kérem elfeledni, hogy az a kis történet jelenkorban szerepel, amikor is éi és árakodik az a dícső szokás: csak akkor venni el a lányt, ha paplana bank-
bótt, amivel aztán nem maga, de koros-tól levele lakaródnák, ha aranya annyit nyom, mint ő maga.

Hagyjuk egyébként ezt, ugy is gyenge oda az én szavam, hogy e bárvány (aranyborjú) imádást megosztosoz; ve-gyünk fel a helyi történetem fonálát, legalább, ha a kedves olvasók arra érde-mesítnek, hogy végig olvassák életem legboldogabb szakáról irt soraimat, ha kissé unalmasnak is, de bosszúnak ne találjanak.

Mivel több év fordul elő benne, mely tán olvasóm előtt ismerős lenne, elhalgatom azokat.

Egyet azonban nem hallgathatok el, azt, hogy az én kedves barátomat, kinek emlékére a barátság legesantebb ol-tárán önmaga természetét munkásságomnak áldozom: Orozán Jánosnak hívják, ki-nél közelebb dacára, vérengző természetü nevének, oly melegen érde s nemes szív doboz, hogy a kis életteredéket olvasva

könyvtől csillogó szemekkel gondol együtt töltött, — barátságunk azon: érzetével fűszerezett — estéinkre.

Még valamit!

Hogy valami vérengző párbajokkal, ajúlással ékesen díszített történetet ne várjanak tőlem a zívés olvasók, előre becsajtom, miszerint tanító s végtelen csendes természetű egyén vagyok. (No azért nem dicseksem. Ne tessék azt gon-dolni, hogy mivel most nőtálmni akarok, fűnek-fűnek eldicseksem jó termésse temmel.)

Szépségem? Hm! Bizonny Isten! és rólam elfeledkezett Vénus Istenő, vagy csak félszemesmel néshetett rám, mikor szép-ségemet adta. (Ast is kérem balkézsel.) Ha hitelt adhatok tükromnak, én magam is beismerem, hogy nem vagyok szép; (no persze csunya sem, mert arról keses kedem, hogy az ördögöl egy fokkal job-ban nések ti), de hát az mutatott vagyok és jó szívem is van. (Ast restellik beval-lani, hogy meg astán egy kis pénzed is van.)

As a három csillag kérem nem ast jelenti, hogy „Három csillag van az égen”, hanem hát ast, hogy elfogy van a bevet-tő rész, következik a történet, miként itt írva vagyon:

Elhalgatom kérdésemet, elcsenve-désemet, míg végre állást tudtam kapni K. somogy megyei közegében; ott veasem fel történetem fonálát, amint hasamentem H. ra, hogy az áldott két hónapot minden kényelmével élvezhossem.

Tizenkilenc éves és — kópójlenek önök fából vaskarikát — köcsivű voltam. No az hát barátim kócolmánya, mert

hissz köztük az időben senki sem tudott ugy lelkesülni, mint én a borót.

Ast mondják, a lányok szörnyen haragudtak reám. És miért kérem? Hát tudt, hogy én a leányasemetek sehogyse azzam csillagoknak nézni, továbbá, hogy fogaiknak elég goromba voltam ast nem mondani, miszerint azokhoz képest Cey-lon gyöngyei... kiskák.

No, de hát igazán ast magam is vettem észre, hogy egy kis barna hölgy éjszót szemeiből (ugy e, hogy még is tudok én valamit?) a gyűlölet oly el-vitáshatlan lángjai löveltek reám, misze-rint meglehettem győződve arról, hogy őt végig sórtottem.

De hát mivel?

En edes szerelmem! Jézsom! mi-lyen egygyűri az ember 19 éves korá-ban!

Mivel szóba sem álltam vele, — pedig nővéremnek kedves barátója, no meg egy measszról rokonunk is volt — ast gondoltam nem is lehet oka haragra. Egyébként álljon itt tanulásgól minden fiatal szívnek a T... i bucsu leírása, a miből egyszermind az olvasó belátja, hogy még sem voltam én kő-szivű.

Hát bis az ügy volt, hogy... de bizon meg sem tudom, hogy hogyan volt, csakhogy valamennyien — áldott jökodvá flux s kedves szép hölgyek — ott voltunk G. éknál s jétesottuk a társas mulatsá-gokból elmaradhatlan társas játékok, —

En, mint résehajtatlan (köcsivű) voltam a sálogbíró. Volt ott sálog, minden rendű és rangú; gyufatartó, gyűrű, kés, kulcs sat. Volt ott képviselye mindenki, de még az én kis — feant említett — haragos hölgyem is.

Ju! — Még most is reszketek, ha lágodolok, hogyan nésett volna reám akkor az a kis barna hölgy, ha meghal-
otta volna, hogy én őt kis haragos böl-gyemnek merem nevezni. Brr!!! (No! kérem még abban az időben nem voltam ám oly bátor mint most.)

Mit érdemel e hölgy, kinek sálogja kócsomban van? — Siri csend követé e kérdésemet. Végre is oda szól az én ked-
ves János barátom: csokolja meg a sá-logbíró!

Urrram ne hagyj el!!! Majd a hideg let ki... Engem?! egy hölgy megocskoljon?

No de nézzük kijé a sálog? Tán hngom-é?... Saent Isten!!! Legnagyobb ellenésemé — ugy sub rosa megagom, hogy B... volt a neve a kis barna haragosnak.

Most tekinték rá életemben először figyelmesen.

Majd az alkony pirja, majd a hó fehérsége — de mindig ellenésemé tekint-től kísérve — változott arcsán.

Végre is — hogy hosszu ne legyen — határozottan megtagadta a csokot, de oly tekintetű kíséretében, melytől az elkár-hozott üdvöstellhetett, s a felbolt feltamad-hattott volna.

No est, dicsegetemre legyen mondva én nem vettem észre, s bosszúnat helyett szörnyű haragra lobbantam.

Nem is tudom maig sem, honnét merem én ennyi bátorságot venni; de oly haragosan, oly sötéten. — Szóval — miként később barátim mondák — oly bosszúsóan néztem rá, hogy ijedve sült le azokat a mély társzemetek, melyek kal aslótí engem rémítgettek.

Vendélnék — hogy anyjának vigye el — ha csakugyan nem anyjától kapta volna...

Avagy a fű pazar költsége után következett kiadások lejték meg a tek. kir. törvényeket? Nem látok erre okot...

Eszel áttértek Herfeld Samu vádlott vallomására, melyet egészen figyelmen kívül hagytni kérek...

Sőt ha még eddig a tekintetes kir. törvényszéknek senki köllője be nem mutatja...

Kinek áthatott valódi szándékában másnak a gyilkosság mint Herfeldnek...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

Feltételeztem jőzsen észrel egy életre való fiatal vendéglőse a mézárósról...

Est én fel nem tesszem — hanem tudom, hogy őt egyedül a bossu érsete vezette...

Kitűnik az sajtát vallomásából, — midőn a vizsgáló bírónál tett vallomással ellentétben...

Különben, hogy a társakra vonatkozó állítása oly egyének, — ki febr. 7-en magát egészen ártatlanok mondja...

Zálogatás sebembe tévén, télem felhő udvariassággal köszöntve, keményen haragosomra néstem...

Es én kérom, én a köszívű, rettentően felindulva — melyben legtöbb része haragnak volt — mentem...

Te! gondold csak... a B... estére! Átjón kiváltani szülőjét.

No? mit gondolkani kedves olvasóm? bevártam-e B...?

Be! hát! En édes Istenem! hát tehettem én arról, hogy annyira ráféltam nézni?

No? Én szerettem volna megmutatni néki, hogyan néthetett ki akkor...

Na! Hala Isten már jön! (Ej) hol volt a szemem? Ah be szép! Mily kedves!

Igasán mondom octoba dolog, hogy az ember a saivének nem parancsolhat.

Kedves olvasó: hallottad-e már, hogy szerelmes ember ottudta volna mondani, hogyan vallott szerelmét? Nem?

Est abból gondolom kérem, hogy ő is (most már az haragos) oly kedvesen,

ritkasága a a vágási hely. Kiválasztása arra mutat, hogy a gyilkos szakimate...

A magyar betyáringerlékony darva indulatánál fogva nem képes ily küssz mitott rendszeres kivégzésre...

Azok a gyilkosok, akik a bíróságon elismerik a bűnüket, azok a jók.

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

Marton József a Kiss Józsefet nevesi meg a rá 14-én meg a Bagolan mulla...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

nuba ne fognak? — már állásnál fogva a gyanúsítgatók átka kieszi őt...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

A határozat fogadtatásával a választmány bizott meg.

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Már felemlítettem, hogy Szommerékét vádlottak Herfeldet kivéve nem ismerték...

De eltekintve mind Ezeketől egyben okvetlen a leggalább valótlanságot mondja Herfeld nevezetesen...

Jegyzőkönyv.

Felvetették Pápn a „Dunántuli tiszoltó egyletek kerületi szövetségének“ 1881. évi augusztus hó 28-án tartott negyedik gyülésén.

Jelen voltak.

A központi választmány részéről: P. Szabó Károly elnök, Szelestey Lajos, Antal Gábor, Lanckovics József, Krausz Adolf választmányi tagok, Szvoboda Venczel pénztárnok és Szokoly Ignác jegyző.

A taggyűlések részéről: Baráth Ignác, Bobai Károly a bobai, Szalcs Berger Mor. Kohn Arnold a jánosvári, Hoffmann Miksa, Pócs Pál a kesthelyi, Prodovasky Lajos a komáromi, Orosvári Gyula, Bay György a n. kanizsai, Göth István, Poyonydy Károly a n. és p. magasi, Kovács István, Teuffel Mihály a pápai, Vörös Sándor, Németh Ferenc a sajóskálai (első rócezevidéki), Sálcs Mihály, Sztójánovics József a sárvári, Ulber Mátyás, Schneider Frigyes a soproni, Lang Sándor, Szabó Farkas a szombathelyi és Udvardy Ignác a zalaezereségi egyletek képviselői.

Mely alkalommal:

1. Elnök a gyűlést megnyitván, a megjelölt tagokat melegen üdvözléi s egyuttal jelenté, hogy a reggel 7 órakor tartott előértekezlet által kiküldött igazoló bizottság irásbeli jelentése szerint, meghívó leveleiket a fentebb elősorolt képviselők adták be, kiknek meghívó leveleik a kiküldött bizottság által megvizsgáltván, szabályszerűeknek találattak.

2. Elnök indítványba hozza, hogy a gyűlés folyamára, a rendező jegyző mellé, kiegészítő, egy helyettes jegyző is választassék.

3. Ezerután elnök felolvasa a szövetségi választmányának a legutóbbi közgyűléstől, vagyis 1879. évi szept. 1-től mai napig terjedő idő alatti tevékenységéről és munkásságának eredményéről szóló jelentését.

4. Elnök felhívja a közgyűlést, hogy a pénztári számadás megvizsgálására bizottságot küldjön ki.

5. Krausz Adolf választmányi tag, a napirend 4. pontja értelmében a következő indítványt terjeszté elő:

„Tekintve azon körülményt, hogy a „dunántuli tiszoltó egyletek kerületi szövetségének“ alapsabályai a n. méltóság m. kir. belügyminiszterium által 43746. sz. a. meg a mult év végén helyben hagyatták, s így a „dunántuli tiszoltó egyletek kerületi szövetségének“ most már végleg és törvényerősen is megalkult, a választmány állandó székhelye az alapsabályok 8. §-ának rendelete alapján jelöltesék ki, s állapítsák meg; — még pedig annál is inkább, mivel a szövetségi választmány székhelyének folytonos változtatása — mint az eddigi tapasztalás is mutatja, a szövetség ügyeinek vezetése s a választmány munkásságára pedig megzavarólag hat.“

6. A napirend 4. sz. b.) pontja: A n. és p. magasi tiszoltó egylet indítványát: „miserint a szövetség haszon oda, hogy oly esetben, midőn valamely tiszoltó egylet tiszvárs esetén segély nyújtás végett egy másik községben megjelennek, annak fuvarjai az illető község által megtértesendők.“

7. A napirend 4. sz. c.) pontja: A n. és p. magasi tiszoltó egylet indítványát: „miserint a szövetség haszon oda, hogy oly esetben, midőn valamely tiszoltó egylet tiszvárs esetén segély nyújtás végett egy másik községben megjelennek, annak fuvarjai az illető község által megtértesendők.“

8. A napirend 4. sz. d.) pontja: A n. és p. magasi tiszoltó egylet indítványát: „miserint a szövetség haszon oda, hogy oly esetben, midőn valamely tiszoltó egylet tiszvárs esetén segély nyújtás végett egy másik községben megjelennek, annak fuvarjai az illető község által megtértesendők.“

9. A napirend 4. sz. e.) pontja: A n. és p. magasi tiszoltó egylet indítványát: „miserint a szövetség haszon oda, hogy oly esetben, midőn valamely tiszoltó egylet tiszvárs esetén segély nyújtás végett egy másik községben megjelennek, annak fuvarjai az illető község által megtértesendők.“

Jegyzőkönyv.

Felvetették Pápn a „Dunántuli tiszoltó egyletek kerületi szövetségének“ 1881. évi augusztus hó 28-án tartott negyedik gyülésén.

Jelen voltak.

A központi választmány részéről: P. Szabó Károly elnök, Szelestey Lajos, Antal Gábor, Lanckovics József, Krausz Adolf választmányi tagok, Szvoboda Venczel pénztárnok és Szokoly Ignác jegyző.

A taggyűlések részéről: Baráth Ignác, Bobai Károly a bobai, Szalcs Berger Mor. Kohn Arnold a jánosvári, Hoffmann Miksa, Pócs Pál a kesthelyi, Prodovasky Lajos a komáromi, Orosvári Gyula, Bay György a n. kanizsai, Göth István, Poyonydy Károly a n. és p. magasi, Kovács István, Teuffel Mihály a pápai, Vörös Sándor, Németh Ferenc a sajóskálai (első rócezevidéki), Sálcs Mihály, Sztójánovics József a sárvári, Ulber Mátyás, Schneider Frigyes a soproni, Lang Sándor, Szabó Farkas a szombathelyi és Udvardy Ignác a zalaezereségi egyletek képviselői.

Mely alkalommal:

1. Elnök a gyűlést megnyitván, a megjelölt tagokat melegen üdvözléi s egyuttal jelenté, hogy a reggel 7 órakor tartott előértekezlet által kiküldött igazoló bizottság irásbeli jelentése szerint, meghívó leveleiket a fentebb elősorolt képviselők adták be, kiknek meghívó leveleik a kiküldött bizottság által megvizsgáltván, szabályszerűeknek találattak.

2. Elnök indítványba hozza, hogy a gyűlés folyamára, a rendező jegyző mellé, kiegészítő, egy helyettes jegyző is választassék.

3. Ezerután elnök felolvasa a szövetségi választmányának a legutóbbi közgyűléstől, vagyis 1879. évi szept. 1-től mai napig terjedő idő alatti tevékenységéről és munkásságának eredményéről szóló jelentését.

4. Elnök felhívja a közgyűlést, hogy a pénztári számadás megvizsgálására bizottságot küldjön ki.

5. Krausz Adolf választmányi tag, a napirend 4. pontja értelmében a következő indítványt terjeszté elő:

„Tekintve azon körülményt, hogy a „dunántuli tiszoltó egyletek kerületi szövetségének“ alapsabályai a n. méltóság m. kir. belügyminiszterium által 43746. sz. a. meg a mult év végén helyben hagyatták, s így a „dunántuli tiszoltó egyletek kerületi szövetségének“ most már végleg és törvényerősen is megalkult, a választmány állandó székhelye az alapsabályok 8. §-ának rendelete alapján jelöltesék ki, s állapítsák meg; — még pedig annál is inkább, mivel a szövetségi választmány székhelyének folytonos változtatása — mint az eddigi tapasztalás is mutatja, a szövetség ügyeinek vezetése s a választmány munkásságára pedig megzavarólag hat.“

6. A napirend 4. sz. b.) pontja: A n. és p. magasi tiszoltó egylet indítványát: „miserint a szövetség haszon oda, hogy oly esetben, midőn valamely tiszoltó egylet tiszvárs esetén segély nyújtás végett egy másik községben megjelennek, annak fuvarjai az illető község által megtértesendők.“

7. A napirend 4. sz. c.) pontja: A n. és p. magasi tiszoltó egylet indítványát: „miserint a szövetség haszon oda, hogy oly esetben, midőn valamely tiszoltó egylet tiszvárs esetén segély nyújtás végett egy másik községben megjelennek, annak fuvarjai az illető község által megtértesendők.“

8. A napirend 4. sz. d.) pontja: A n. és p. magasi tiszoltó egylet indítványát: „miserint a szövetség haszon oda, hogy oly esetben, midőn valamely tiszoltó egylet tiszvárs esetén segély nyújtás végett egy másik községben megjelennek, annak fuvarjai az illető község által megtértesendők.“

9. A napirend 4. sz. e.) pontja: A n. és p. magasi tiszoltó egylet indítványát: „miserint a szövetség haszon oda, hogy oly esetben, midőn valamely tiszoltó egylet tiszvárs esetén segély nyújtás végett egy másik községben megjelennek, annak fuvarjai az illető község által megtértesendők.“

hosszabb beható eszmecseré után határozatot...

Tekintve a községi lakosság nagy részének a tüszöltés iránti közérdeklődését...

A határozat melülbli végrehajtásával a választmány bízott meg.

13. Kósa Gusztáv járásházi főparancsnok követelő indítványa...

Tekintve azon körülményt, hogy az országos tüszöltés által megállapított egyenruha és rangjelzés...

A határozat végrehajtásával az elnök bízott meg.

14. Olvasatolt Kovács Károly zala-egereszei t. főparancsnoknak...

15. Elnök jelenti, hogy a tegnapi napon tartott előterjesztést által...

16. A pénztári számadás megvizsgálására kiküldött bizottság...

17. A pénztári számadás megvizsgálására kiküldött bizottság...

18. A pénztári számadás megvizsgálására kiküldött bizottság...

pedig 16 frt 52 kr. volt — teljesen redben van — és annak minden egyes tétele helyes...

A község minden két városnak köszönetet mondva, minthogy a n.-kani egyesület jövő évben szándékolt...

18. Elnök megköszönve a községülés szives támogatását és türelmét...

As általános helyesléssel fogadtatott felhívás folytán...

19. Indítványoztatott, miszerint P. Szabó Károly elnök urnak...

20. Németh Ferenc sajtóskálai képviselő indítványozza...

P. SZABÓ KÁROLY elnök. Jegyzette: SZOKOLY IGNACZ jegyző.

Helyi hírek.

A leendő községi elnökről szóló 1876. XV. t. cz. 29 §-ának 2. pontja...

Meghívás. A nagy-kanizsai társaság t. tagjait f. 4. október hó 9-én délután 3 órakor...

lemondása. 6. Uj igazgató-választmány választása...

Darázs Miksa híres népszerű csakugyan megjelent körülükbe...

Sajtóhírek. Remete urnak mult szombat által közzétett beszédében...

Tíz volt vasárnap délelőtt Blau Pál ur házában, istállójában...

Augusztus hónapra vonatkozó éghajlati feljegyzések Közép hőmérséklet: 20 8 C°...

Augusztus hónapra vonatkozó éghajlati feljegyzések Közép hőmérséklet: 20 8 C°...

Ének- és sene-egylet szeptember 11-én. Egy örvendetes hír futotta be...

A takarékpénztár széles kocsakéglával rakatja az épülete előtti járdát...

nek, hogy magukat f. hó 25. az igazgató ságnál személyesen bejelenteni...

A pacsai rablás ügyében ottani szolgabíró ur a következőt írja...

Közérdekű hírek. A nagy-kanizsai kiadószövetés...

Augusztus hónapra vonatkozó éghajlati feljegyzések Közép hőmérséklet: 20 8 C°...

Augusztus hónapra vonatkozó éghajlati feljegyzések Közép hőmérséklet: 20 8 C°...

Augusztus hónapra vonatkozó éghajlati feljegyzések Közép hőmérséklet: 20 8 C°...

eredetben megérkezett, és így fájdalom az ünnepélyes fogadtatás megbúsult...

Augusztus hónapra vonatkozó éghajlati feljegyzések Közép hőmérséklet: 20 8 C°...

Augusztus hónapra vonatkozó éghajlati feljegyzések Közép hőmérséklet: 20 8 C°...

Augusztus hónapra vonatkozó éghajlati feljegyzések Közép hőmérséklet: 20 8 C°...

inkéntes tüzoltó egylet újra alakult. — A bécsi kereskedelmi dalárda Győrött...

A tar-patika völgy. — A kis gazdaasszony. Előfizetési ára egész évre 6 frt...

csak nem kívánja megakadályozni, de a szükséges hatósági intézkedések megtevése után azt melegen ajánlja.

pedig az ének következőképen: Julius S. Dover és Calais közt közlekedő gőzös...

kőszív belevégtyűjével a folytonos napi használatra bizonyosan meg fog szünni...

— Képzelt rövid hírek. — Dancigban Vilmos császár s a csár találkoztak. — A franciaországi választások...

Vegyes hírek. — Blondin bájosata. Blondin a napokban Naachban produkálta magát...

— Pápa valaki, vagy valakik azt a szemtelenséget követték el, hogy hamisított látogató jegyeket egy napra...

— Csónakon a Fekete-tengertől Regensburgba nemrég négy angol érkezett a Dunán egy csónakban.

Papir-zeledek. — A testet mi sem farsangja ki inkább mint az egyformaság: azért ételünket a kedvesek...

ki nyert? — Temesvár szept. 10.: 40. 65. 83. 19. 60. Bács 47. 24. 46. 72. 40. Győr 16. 30. 5. 64. 1.

— Rózsaszivárvány. A napokban Budapesten egy fiatal ember bemegy egyik országúti szivaros boltba...

— A emberi nem megnemesítése. Ilyen célt tűzött ki magának egy new-yorki társulat, melynek nézete szerint minden vétek, bűn, a megmondhatatlan...

Hasznos tudnivalók. — A szappantól kitűnő trágyaszor. Fehérneműnk mosáskor nyert szappanos víz gyümölcsfák, gyöps helyek...

Vasuti menetrend. Indul Kanizsáról hova: Társaság neve, Óra, Perc, Idő, Óra, Perc, Idő

Irodalom. — Új zenemű. Steinsacker Károly fővárosi zenemű kereskedésében megjelent...

— Hulláégetés Budapesten. A fővárosi köz egészségügyi bizottság ülését tartván, első sorban a hulláégetés fontos kérdését vette eszmei tárgykörébe.

— Úgyes család. Mindenki tudja — úgy, hogy már alig illik megemlíteni is, — hogy ilyenkor nyári időben az újságok hasábjain mindenféle különös hírek szöktek megjelenni.

— Labázadás ellen. Ilyen forrásban igen sok ember szenved a lábizzadás miatt. Sok mindent próbáltak, még többet ajánlanak.

Szerkesztői üzenet. 4700. Dr. K. Köszönettel vettük. 4701. Cs. Jövőre is kérjük. 4702. Szíjaz malom bit ez vezek...

H I R D E T E S E K.

Árlejtségi hirdetmény. A nagy kanizsai kir. ügyészség részéről közhírré tétetik, miszerint a n.-kanizsai kir. ügyészségi fogházban...

MOLL SEIDLITZ - PORA. Csak akkor valódi, ha minden doboz címlapján a ... és az én sokszorosított sárga van lenyomva.

FRANCZIA BORSZESZ SÓVAL. A legmegbízhatóbb országgyűző szere a szenvedő emberiségnek minden helyen...

Hal-májolaj. Krohn M. és társától Bergenben (Norvégia)ban. Ezen halmáj zsírolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló...

Gyengességi állapot, magómlés, tehetetlenségek. csodaszerű készítménye által, melyek az elgyengült testnek fiatal erejét visszaadják.

N. Dupuy-féle magtisztító szer. Nincs többé buzászög! Megengedem magamnak a közelgő mivélési időre újra az én magtisztító szeremre a figyelmet felhívni...

Kalocsa Róza. állami tanítónő női ipar- és kertészeti iskolája Újpesten (Budapesttől háromnegyed órányira.) Tavasz-útcza 27.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentre intézendők: NAGY-KANIZSA Visszóház.

Elsősorban 8 fr. Második sorban 7, második sorban 6 a minden további sorért 5 kr. NYILTTÉRREN soronként 10 kr-rt vételek fel. Kiszárlási díj minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

Nagy-Kanizsaváros helyhatóságának, nagy-kanizsai önk. tűzoltó-egylet, a nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank, nagy-kanizsai takarékpénztár, a zalamegyei általános tanítótestület, a nagy-kanizsai kised-nevelő egyesület, a nagy-kanizsai tisztí önségélyző szövetkezet, a soproni kereskedelmi s iparkamara nagy-kanizsai külválasztmánya s több megyei és város egyesület hivatalos értesítője.

Hetenként kétszer, vasárnap- s csütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

Állítsunk névmagyarosító társulatot!

Ritka város hasonló Kanizsához a tekintetben, hogy a névmagyarosítás ügyét oly annyira kerülje, oly annyira negigálja, hogy még egy névmagyarosító egyesület létrehozását is az usópiák közé sorozza. És pedig ugy van! Véig tekintve a fútczákon, vagy bárhol létező czégeknek, sehol sem fogunk annyi idegen és pedig némethangzású nevekre akadni, mint éppen Nagy Kanizsán.

A választási lajstromok (vagy bármely névjegyzékek), elkezdve Auspitz Móról már csak az első harmincz között is legalább 20 idegen és pedig némethangzású nevet mutatnak fel és 100 között 29-et, ez oly szám talán, amely Magyarország egyetlen egy városában sem fordul elő. S kik között fordul elő leggyakrabban, az izraeliták között? és mégis mi csekély jelét találjuk a névmagyarosítási mozgalomnak? A lapok, a Zala, sarkentő cikkeit írják; Balassa-Gyarmat, Arad, Pécs, Temesvár, talán még Zala-Egerszeg is névmagyarosító társulatokat állítanak magunk untalan hirdetik, hogy mennyire magyarosodunk, és ezen csekély formaiságban, amely által, ha nem is magyarosodik némelyik szívből, leglényesebb jelét adhatná a multtali szakításnak, a társadalmi életbe való beolvadási ösztönnek, a magyar névvel a magyar szokásokkal belépésének még csak az előzetes jó akarat egyes példákra sem akadunk.

Egyi áldozatot nem vagyunk hajlandók meghozni e népnek, a magyar fajnak, hogy legalább a magyar gyűjtőnév alatt magyar nevű, ha már nem is magyar érzelmű polgárokat nevezhessünk; de ezt is azért megkivánjuk, hogy bennünket a haza legjobb és legmagyarabb fiait künft nevezzének s nemmagyarvoltunkat szemünkre senki ne vessen, zsidóságunkat pedig a magyarság miatt in-

sultatió gyanujába való keverés nélkül ellenségünk se emlegethesse s mindazon jótéteményekben részesítsünk, amelyek a magyar törvényekből folynak. Vagy talán határoz a név is? A név: ez semmi. Ha csak a névmagyarosítás által akar a kormány és a magyar eszme boldogulni — vélekednek közülünk legtöbben úgy az a legvégső, az nem fog meg menteni bennünket sem adótlól, sem deficiáltól. Vagy azt mondják mások — hogyha eddig bocsátolva viselték apám, öregapám némethangzású nevet, ha az alatt kereskedő semnek jó rérommát szerezték, most én csupa divatból változtassam át magyarrá? Nem lenne-e tölem nevetséges aki már az alatt czégem bejegyeztettem, gyermekeimet arra kereszteltettem, minden ember erről ismer, most egyszerre „N. N.“ helyett „Rábai“nak vagy „Töröki“-nek nevezni magamat? Az elsők azok, akik csupán magyarországi lakosok, a mások azok, akik csupán magyarországi kereskedők. Én elitélem őket elfogultságukért, esdíságnéért, előítéleteikért, amelyekből magukat szabadnak hirdetik s a melyeknek mégis mindig rabjai, s a melytől talán a 3-ik jövő nemzedék fogja csak magát 200 év múlva emancipálni.

A újások élénken hirdetik, hogy a névmagyarosításoknál a zsidók mennek legelől, és van benne valami, de olvasott-e (egyén kívül) valaki kanizsai lakost s zsidót, aki nevét megmagyarosította s hallotta-e, hogy meg is akarja magyarosítani? Alig várom; a kanizsaiak csak vindikálják maguknak hogy gyarapítják a magyar nemzetiséget, de ha kell bizonyítani, késnek a bizonyítékokkal. Másról beszél Bodóé, mikor a bor árát kérdik. Nem elég, hogy hirdetik a nagy góczpont kereskedelmét, forgalmát, iparát — s emlegetjük, mint a magyarországi ke-

reskedelmi városok emporiumát, s még a zsidóság megmagyarodásával a kereskedelem nyelvének megmagyarosodásával s a külföldi ipar- s áruforgalom emáncipációjára is gondolnánk?! Nem! Ezt nem is ki-vanhatják — elégedjék meg a magyar azzal, hogy adót fizetünk és pedig pontosan, legyen annak szép magyar neve „Ádándy“ „Bereghy“, minékünk meg legyen pénzünk.

De még sem! Bocsánat! Nem így van! Ezen felfogás ellen én az összes kanizsai zsidó ág nevében tiltakozom! Nem ez, sem a német, sem a más idegenhangzású nevezetűek közt így nem lehet s ezek meg fog-nak czáfoltatni. Lankasszuk meg hát a tévhitet, álljatok hát előti „nemes“, de zsidó vallású polgárok, most fogjátok kezeitekbe a zászlót, a névmagyarosítás zászlaját, melyen ez áll:

„Oh nemzet, nemzet eszmélj, Becsüld meg te magad, Gyilkold le szolgálgyad, Mely a külföldről ragad.“ Előrel!

BABOSS LÁSZLÓ.

A törvénykezési szünet behozataláról szóló törvényjavaslat már készen van. A szünet tart július elsejétől aug. 20-ig és kiterjed a felső bíróságokra és törvényszékekre. A szünet alatt csak is a sürgős ügyek elintézésére marad minden bíróságnál egy-egy sürgőségi tanács. A járásbíróknál megmarad a jelenlegi rendszer, mely szerint felváltva mennek a bírák szabadságra.

Az igazságügyminiszter, hivatkozással az 1880. évi május hó 14-én 13.004 sz. a kiadott körrendeletére, mely szerint ő cs. és apostoli király felsége, a Boszniában és Hercegovinában levő osztrák-magyar consulságok megszüntetését legkegyelmesebben jóváhagyani méltóztatott, értesíti a kir. bíróságokat,

miszerint a megszünt szerajevói fő consulság kerületéhez tartozott novibazári zsandsákban, az osztrák és a magyar állampolgárok fölött, a szerajevói cs. és kir. főconsulság által a kapitulációk értelmében gyakorolt igazságszolgáltatást, a közös miniszterium, az osztrák és a magyar kormány által egyetértve, következőleg szabályozta. Az említett novibazári zsandsákban, az osztrák és a magyar állampolgárok fölött, a consulsági bíraskodást jövőre az ottani hadi parancsnokság mellé rendelt polgári biztos, ettől függetlenül, oly módon és oly kiterjedésben fogja gyakorolni, amint erre előbb a megszüntett szerajevói cs. és kir. főconsulság volt hivatva. A nevezett polgári biztos e szerint az ozmán birodalom területén hatályban levő és különösen a szerajevói volt főconsulság kerületében hatályban volt consulsági bíraskodási szabályok szerint fog eljárni. Erről a királyi bíróságokat azzal értesíti, hogy a novibazári polgári biztoshoz intézett átirataikat a boszniai és hercegovinai hatóságokhoz intézettekhez hasonlóan, az igazságügyminiszterium fogja rendeltetésük helyére juttatni.

A belügyminiszter a következő körrendeletet intézte a megyékhez:

A büntettekről és vétségekről szóló magyar büntető törvénykönyv 54. §-ának rendelkezéséhez képest, bizonyos törvényszégek elkövetői ellen a szabadságvesztés büntetésén felül mellékbüntetés képen a hivatalvesztés és a politikai jogok gyakorlásának ideiglenes felfüggesztése is alkalmazandó.

Mintán az ezen mellékbüntetéseket megállapító ítélete pontos végrehajtása s a netaláni visszaélések megakadályozása csak azon esetben remélhető, ha a jogerős ítéletek keltezően nyilvántartatnak: az igazság-

ügyi m. kir. miniszter ur részéről. f. évi május hó 3-ik napján 20.056. sz. a hozzá intézett megkeresésem folytán, f. évi június hó 7-ik napján 13965. sz. a kibocsátott körrendelettel felhívták az összes elsőfolyamodású kir. törvényszékek és járásbírók, hogy a mennyiben ezt eddig nem tették volna, mindazon ítéleteket, a melyekben a hivatalvesztés és a politikai jogok gyakorlatának felfüggesztése együtt vagy külön kimondatik, a jogerőre emelkedés után másolatban, az elítelt egyénre nézve illetékes közigazgatási hatósággal multhatlanul közölje, az 1878. évi V. t. cz. életbelépte óta eddig hozott s a jelzett büntetéseket már alkalmazott jogerős ítéleteket pedig ezuttal utólag küldjék meg.

A fentebbiek előrebocsátása után ezennel fölhívom a törvényhatóságot, hogy az e részben illetékes saját közegeit minél előbb utasítsa, miszerint az elsőfolyamodású kir. törvényszékek, illetve járásbírók, részéről közlendő ily ítéletek, a pontos végrehajtás és netáni visszaélések megakadályozása érdekében által-lalok is pontosan nyilvántartassanak és szigorúan ellenőriztessenek. Budapest, 1881. évi június hó 30-án. Tisza s. k.

A gelsei rablógylkossági ügy végülárgyalása.

Haradik védőbeszédet SEBESTYÉN LAJOS ügyvéd tartotta, kinek teljes védekezésében a tárgyalóság feltűntelt, oly annyira körültekintő, okfejtésű s éles logikai rendet követő volt hogy remek védőbeszéd méltán örömlenkre szolgál egész terjedelmében közzéhozzák.

Tökintetes kir. törvényszék! A gelsei véres dráma a jogrend és társadalom ojtett, oly sérelmet képez, mely bosszu érzetet kelt a társadalom és jogrendet tisztelő emberben. Ezen igazság után vagy bosszu érzet, mely bennem is felebredt, látszólag összelitkozásba jött azon kötelességgel, melyet reám rótt védő-ügyvédi tisztem és kötelességem tudata. De mint mondam, ezen összelitkozés csak látszólagos, mert védekezésben nem lá-

TARCZA.

II. Rakóczy Ferencz szelleméhez. *)

Midőn bölcsőd kossorussa, Kabigáza dőlt hasád, Nagy halott a haldoklóknak Megpört lelke száll hozzád! A te szíved rég elvérszett, Az onyém megát vérszik el; Végzőt dobban tán az őseink Légy meleg szelőlével! Szinte hallom a közömben Héveidnek vig zaját, Szinte látom csillogni a Hála s öröm poharát. Bölcsőd és siralmód között Diccsünk! mily távol a tér, De forró márd sóhajunk A' mig sírkövedhez ér. Ott eped, ott lengi körül Bemoosult sírköved A Hellestont csendes partján A zúgó tenger felett. Mondó, mi vár lelkünkre ott fenn Etelec, bék' nyugalom? Vagy örök emésztő lánggal Eg a bonf fájdalom? Oh! ha így van — akkor lelünk Örök létig haldokol, Csak mese az igaz' üdve S a megorraság is pokol.

Vadász-alakok.

A rendez vadász még szünetel, — legfeljebb ózbakra cserkész vagy lest áll, — fiatal vizsgálját réti-fürjekén gyakorolja s dudavat puszítja; reórtunk az emberi nem ama válfajára pillantani, melynek általános neve vadász. Semmiféle teremtesök sincs annyi valfaja, mint az embernek; van fekete, fehér, sárga, rézszínű, apró, nagy stb. de foglalkozására nézve is egymástól ropantul eltérő, csak abban egyeznek meg, hogy minden fajának nagy részét a vadászok válfaja képezi. Nem skarok a műveletlen, amasz ugyasóva vadnépekről szólani, melyek életüket vadászattal tartván fel, egyéni s házi szükségüket a vadak bőre árán szerzik be, — hanem csak a belföldi vadász különféle nemének és szokásainak ismertetésére asorít-kozom. Ennek is elég s egymástól eltérő faja van, például: Az orvvadász. Fajára nézve dűvad. Előtte semmi nem szont; tilalmi időt nem ismer, mert es reá nézve csak akkor áll be, ha rossz idő miatt nem mehet ki, vagy fegyverét elvették s maga köterben húsel. Sajaos, hogy eme fajt, melynek nemcsak a vad, hanem a vadász is gyakran áldo-matul csak, nagyon is ismerjük. Az orvvadász épen úgy, mint fajrokona a dűvad, alattomban s álutakon jár; azt s mi utjába állhatna kerüli, vagy ha törbe akad, magát kézzel lábbal védi s egy darab vadért leghidegebb vérrel embert öl. Nála az orvvadászát oly szenvedélylyé válik, miot iszakossal a páliak, miről lemondani vesztét tudja sem képes. A paraszt-puskás, ha vadász-területre nézve az „enyim és tied“ fogalmát

illetőleg rendszeren zavarban van is, maga nemében némi kedélyességgel bír. Fő sportja a les. Nappal dolgo után jár, de este szőlővégre, tengeri vagy vágás szelle ül s nyulat — ha hetekig tart is — kilelei; ujbörhos kápostában főt nyulnak hibáznai, ha lehet, nem szabad. Töltést repülőre nem igen pazarolja s a foglyot inkább télen hurkon fogja. Legbecs-eb felszerelési csikke az üveggombezemű és pirospostós nyelű kóesterisznya. Nagyobb hajtvadászatokon igen használható egyén s búszke arra, hogy urakkal vadászott s pocsenyjükből falatosott

A molnár, született vadász és halász, de mindkétben kontár, mert inkább unalomból, mint sportból teszi. — Nem a gyors folyókon áll s hajómalmokban lakó molnárokat, hanem azokat értem, kik életüket kisebb patakokból tóba gyűjtött kutyogókon töltik. Teendőit maga legfeljebb egy legénynyel könnyes győzi s addig, míg vizet gyűjt, kéayelme-sen szünetelve bőven ráér, hogy minden rucca, szárossa, sőt vízi tyuk szokását épen vad kitanulja, mint az erdész a nemes vad váltóját. Addig, míg az apró piroszárnvut horgon fogja s a binárba letűzött kosarat megnézi, vajjon csompó vagy csuka nem vetődött-e bele, a tő szárnysaat lesi; késő őszszel, holdvilágos éjéken pedig a kutyogó ablakából nézgei, vajjon vándor rucca csapat a malom-fej fölötti csekély kiterjedésű sík vízre szállt-e? Mert a lóvés magát ilyenkor legjobban kifuzeti. Télen vidrát csapás, s rókkára, görényre vasat állít, mert a molnárú új kőntűsének nyáron libák árából, télen pedig egy kis szőrméből kell kikérülni.

A vacatiós diák tis hónapban át ama pár hétnék örül, melyben az övé a világ. Este felé haza ér, jó vagy rossz bizonyítvá-ványát bemutatja s a közben körülés, vajjon a fegyver melyik aszeng lóg; haj-nalban vállalra veti s a szabadba rohan. Eleinte mindegy neki, akár verőbre, akár vadra, csak lövöldözni akar s oly mohón veszi a dolgot, hogy a bokor vagy sővény árnyékában húselő pástor gyermeke sem figyel. Más l'appetit vient en man-geant, később ő is válogatóbb lesz s leg-nagyobb ambíciója foglyot s ha lehet sok foglyot lóni. Szó! a puská, elejtett nyul helyett, meglőtt vizsla vonit, a szántó gasda káromkodik, mert megjécsott ökrei a szomszéd zabjába ugornak s össze-taposásák, — de mindez se baj! 40—50 lövés után végre egy-két darabot elejtett, boldogan megy haza. — Kár, hogy az iskolai év beállta s pünkösdi királyságnak már végét veti; pedig csak akkor lehetne még jól vadászni!

A vasárnapi puskás. Saját fegyvere ritka van, s ha van is rendszeren használ-hatlan; felszerelése több mint hiányos; nem csoda, mert nem szenvedélyből, ha-nem a társaság kedvéért megy vadászni, de kedélyes lévén, jól mulat s a tréfát elérti, Pagonyban vadászva, mindig a legzélső, mert így szomszédnál többet megarátzeni nem lehet. Ha szalonka he-lyet véletlenül rigó lö, elhitetik vele, hogy fiaszalonka, melynek csőre még nem nőtt meg; — a tréfa csak étkésés közben süti ki, de bosszankodás helyett, ő is a többivel kacag. A szenvedélyes vadá-szok tótányját rendszeren ama kis városok képezik, melyeket alkalmas vadászterület környes; a legnagyobb contingens katonai és polgári nyugdíjazottakból, polgárok-

ból, tisztviselőkből, néhány kisvárosi dandyból, henyé mesteremberekből s ipa-rosokból kerül ki. Egy része társaságot alakít, míg a többiek vagy egyedül vagy kisebb társaságban vadásznak. Augusz-tusban mihelyt a vadászati időnye meg-nyílik, minden fegyvert fogható ember a mezőre siet, melyből 2 hét alatt minden annyira kilövetik, hogy később csak egy-két vándorfürje lehet akadni. A főspört tehát szalonka és kopósszat; a kinek pe-dig kutyája sincs, s szántásokat gázolja. Vessünk egy futó pillantást V... megye egyik kis városába. Ott a vadászok minden fajtát megtaláljuk.

A nyugalmazott törzsészt, kedélyes mivel örög ur, de a társaságot kerüli. Késő ősz. Reggel 4 órakor gyertyát gyújt. „Johann, ist der Kaffee fertig? tummel dich“. Mindig yalag járván, tá-volabbi vadászterületekre ritkán jut el, de aránylag sokat lö, mert a legravaszabb puskát is megelőzi. Csak 2 kopója van, de ezek jók. Félőtkor az öblös „Ulmer“-re gyujt s Johannal együtt kifelé ballag. Johann a kopókkal elmarad s esőterülő fenýőágak alatt várja a hajsal. Az örög ur a tetőre ér, szokott tuskójára ül, egy korty papramorgót felhajt s gondolatokba merülve vár, míg Johann jelt ad, hogy a kopókat elereszt. Talán régen mult időkről emlékszik — mikor őrzemen állt, vagy kedvesétől ily tájban távozott, hogy a gyakorlaton megjelenjék, — ki tudja? Möröngésből a hajnal pirja és a fasudarakon keresztül suhanó éles reggeli szellő ébreszti tel, mely a kondás kúrta-szavát a városból felhozza. — A völgyben néhány kuvass ugat; az országutról egy-két lassan haladó szekér kutyogás hallatszik. Most éles fütty jelzi, hogy

*) Ezen költeményt Ssemere Miklós elhunyt aggtöltőnk halála előtt 4 nappal írta, s II. Rakóczy Ferencz — Lászlócsahoz közölve feltűntetésének megjelölése alkalmából kiadandó albumba.

Deák Ferenc egy érdekes le- velét küld az A. és V. E. levél vála- szat...

— Néhány nyomdai tanács

Wajdits József könyvnyomdájába azon- nal felvételik.

Irodalom

(E. r. alatt megjelent munka Nagy- Kanizsán Wajdits József könyvkereskedése által megrendelhető)

— Az országos női iparkiallítás

Zalamegyéből a következők nyertek kitüntetést, és pedig: Estás Ermet III. oszt. Felső leány iskola Keszthelyen.

— A csabrendélt rablógylók

sok kézre kerültek. E sokat emlegetett s az egész megyében rémületet előidéző gaz ett elkövetői hatan voltak, s közülök 4 ez pedig: Káplár Németh Józsi gyümördi csordás.

— Compromissio a védhímő

ojtása tárgyában 1881. szept. hóban. Zalamegye közigyelése alkalmával a véd- hímő ojtása tárgyában nyílt compromissio tárgyalás, melynek következtében a következő tartalmu főorvosi körlevél érkezett: hozzam, tartalmát s az ügyet tekintve, a hozzá szólaa véget a maga valóságában köztudomásra hozni kötelességemnek tartom.

Wajdits József könyvnyomdájába azon- nal felvételik.

Irodalom

(E. r. alatt megjelent munka Nagy- Kanizsán Wajdits József könyvkereskedése által megrendelhető)

— Az országos női iparkiallítás

Zalamegyéből a következők nyertek kitüntetést, és pedig: Estás Ermet III. oszt. Felső leány iskola Keszthelyen.

— A csabrendélt rablógylók

sok kézre kerültek. E sokat emlegetett s az egész megyében rémületet előidéző gaz ett elkövetői hatan voltak, s közülök 4 ez pedig: Káplár Németh Józsi gyümördi csordás.

— Compromissio a védhímő

ojtása tárgyában 1881. szept. hóban. Zalamegye közigyelése alkalmával a véd- hímő ojtása tárgyában nyílt compromissio tárgyalás, melynek következtében a következő tartalmu főorvosi körlevél érkezett: hozzam, tartalmát s az ügyet tekintve, a hozzá szólaa véget a maga valóságában köztudomásra hozni kötelességemnek tartom.

Wajdits József könyvnyomdájába azon- nal felvételik.

Irodalom

(E. r. alatt megjelent munka Nagy- Kanizsán Wajdits József könyvkereskedése által megrendelhető)

— Az országos női iparkiallítás

Zalamegyéből a következők nyertek kitüntetést, és pedig: Estás Ermet III. oszt. Felső leány iskola Keszthelyen.

— A csabrendélt rablógylók

sok kézre kerültek. E sokat emlegetett s az egész megyében rémületet előidéző gaz ett elkövetői hatan voltak, s közülök 4 ez pedig: Káplár Németh Józsi gyümördi csordás.

— Compromissio a védhímő

ojtása tárgyában 1881. szept. hóban. Zalamegye közigyelése alkalmával a véd- hímő ojtása tárgyában nyílt compromissio tárgyalás, melynek következtében a következő tartalmu főorvosi körlevél érkezett: hozzam, tartalmát s az ügyet tekintve, a hozzá szólaa véget a maga valóságában köztudomásra hozni kötelességemnek tartom.

Wajdits József könyvnyomdájába azon- nal felvételik.

Irodalom

(E. r. alatt megjelent munka Nagy- Kanizsán Wajdits József könyvkereskedése által megrendelhető)

— Az országos női iparkiallítás

Zalamegyéből a következők nyertek kitüntetést, és pedig: Estás Ermet III. oszt. Felső leány iskola Keszthelyen.

— A csabrendélt rablógylók

sok kézre kerültek. E sokat emlegetett s az egész megyében rémületet előidéző gaz ett elkövetői hatan voltak, s közülök 4 ez pedig: Káplár Németh Józsi gyümördi csordás.

— Compromissio a védhímő

ojtása tárgyában 1881. szept. hóban. Zalamegye közigyelése alkalmával a véd- hímő ojtása tárgyában nyílt compromissio tárgyalás, melynek következtében a következő tartalmu főorvosi körlevél érkezett: hozzam, tartalmát s az ügyet tekintve, a hozzá szólaa véget a maga valóságában köztudomásra hozni kötelességemnek tartom.

gon (a Champagneban) a homlítás foly- tonos szőlőmunkát képes az új tőkék előállítására.

Papirszelvények

Kár, hogy oly szép neve van annak Herzfeldnek!

Egy étlapon olvastuk: 'fatai malacz sült' ára 26 kr. Kiváncsiak lehetnénk az 'öreg malacz sült' milyen?

Valaki beszéde végén mindig pihenőt tart e kifejezéssel: ezet rája!

Bétkocsis udvariaság. Egy párisi ember barátjával bétkocsiba lépett, szívtart ad a kocsihoz.

Vasuti menetrend

Table with columns: Vonat szám, Indul Kanissáról hova, Óra Per. Idő. Lists train routes and schedules.

Szerkesztői üzenet

4706. F. B. E. Nem lehet, majd talán novemberben.

H I R D E T É S.

Arlejtési hirdetmény. A nagy-kanizsai kir. ügyészség részéről közhírré tetetik, miszerint a n.-kanizsai kir. ügyészségi fogházban, csáktornyai főfogházban, valamint a n.-kanizsai, keszthelyi és letenyeyi kir. jbirósági fogházakban 1882-1884 évben letartóztatandó vizsgálati, elítélt és beteg raboknak a nmltsugu igazságügymi- niszter által 1872. évi 11216 számú rendeletében előirt mó- doni élelmezése együttesen és zárt ajánlatok feletti tárgyalásnak határidejűl f. 1881. évi okt. hó 11-ik napjának reggeli 9 órája a n.-kanizsai kir. ügyészség hivatalos helyiségébe kitézetik. Mi- hez képest a vállalkozni kívánók értesítettek, hogy 325 frt bá- natpénz letétele mellett az árlejtésben részt vehetnek, mely ösz- szeg a szerződés megkötése után letéteményeztetik, felsőbb jóvá- hagyás esetében a szerződés további biztosítékául vállalkozó még ugyanannyi vagyis 650 frinyi összegig jelzálogos vagy a bpesti értéktörszén jegyzett és letett értékpapirban biztosítékot nyújtani köteles; a zárt ajánlatok, a bánatpénz hozzákapcsolása, az aján- lott összegnek számmal és betűvel való írása s az árlejtési feltéte- leknek kifogás nélküli elfogadására vonatkozó nyilatkozat kifejezése mellett s a levélborítékban „ajánlat a kir. törvényszéki és járásbí- rórsági rab élelmezés iránt”, az árlejtés határidejeig előirt kir. ügyészségnél a hivatalos órákban beadandók, hol az árlejtési fel- tételek is megtekinthetők. Megjegyzetük, hogy a vállalkozó ré- szére járó összeg, havonkint utólagosan az igazságügyminiszteri számvevőség helyesbítési jogának fentartása mellett, bélyeges nyug- tára fog a rabtartási átalány kezelője által kifizettetni, melyre a bélyeg és közvetlen illeték költsége a vállalkozó által viselendő. Nagy-Kanizsán, 1881. szeptemb. hó 8-án. Tomasich Pál, 877 8 3 kir. ügyész.

H I R D E T E S E K.

Van szerencsém tiszteletteljesen jelenteni, hogy a „Hirschler és Hlatko” cég alatti helyben, 7 év óta fenálló

férfi-ruha üzletből

kiléptem, s ugyanily üzletet nyitok és vezetek

HLATKO JÁNOS

főtér, az Ébenspanger-féle házban, az „Arany Szarvas” vendéglő mellett törvényszékiileg bejegyzett cég alatt.

A nagybecsű bizalomért, melylyel eddig megajándékozott, mely köszönetemet fejezvé ki, tiszteletteljesen kérem, hogy azzal engem továbbra is megtisztelni kegyeskedjék, és pedig azon leszek, hogy lelkiismeretes, pontos és szolid munka, valamint a legolcsóbban szabott árak által t. cz. vevőimnek teljes megalégedését kiérdemelm, a mi már azért is könnyen eszközölhető, mert a legelső bel- és külföldi gyárakkal vagyok összeköttetésben és minden időnyre a legújabb és legdivatosabb szövetekkel. (libériákat is magyar és francia kivitelben) ellátandom magamat. — Egyéves önkéntesek számára szükséges ruhákkal is szolgálhatok. — Becses megrendeléseit kérve, vagyok teljes tisztelettel

HLATKO JÁNOS.

SUCKER JANOS

ÉRCZ és HARANGÖNTŐDEJE SZOMBATHELYEN.

Ajánlom ujonnan berendezett telepeimet, melyen harangöntések minden nagyságban eszközölköztetnek és jótállást vállalom a harangok összhangzására (harmonium) 2, 3 és 4 hangnál is. Ugyazintén avult harangoknál is új összhangzatot csinállok és megrendeléseknél kérem csak a harang hangját és súlyát határozottan megírni és ezeket csakis vasból készült fedővel és kötéllel látom el a koronán áthuzva legujabb rendszer szerint. Továbbá ajánlom az én új szerkezetű 2 kerekű hydrophor Aprutz fecskendőmet, különösen pedig a tűzoltó-egyesületeknek egyszerű practikus kezeléssel, mely 5 perc alatt 12 akó vizet függélyes 8 méter mélységről huz fel; fecskendez 6'' nyílással 27 méter magasra, két 5'' nyílással 23 méter magasságyra. Egyszersmind ajánlom a legjobban berendezett műhelyemet, géperővel, és azon helyzetben vagyok, minden ezen szakmába tartozó munkákat pontosan eszközölkölni és ajánlatokat mindennemű vasból készült kutak, tűzi fecskendők, rézszivattyú-részek, érczmunkák mindennemű cséplőgépeknél, gőz- és mőmalmok fűrészmunkákat a legjobban és lehető legjutányosabb árakért és jótállás mellett elfogadni és elkészíttetni. 371 4-6.

H. SCHMID gépgyáros

Marshall Sons. & Co. Limtd. főügynöke.

BUDAPEST, gyár-utca 58. (bárány-utca sarkán.)

ajánl
gőzmozdonyokat | eséplőgépeket
nagyobbított tűziszekrényvel, | magkülönítő hengerrel

örlömalmokat
fogaskerék és szíjhajtásra.

370 4-5

háromvasu ekét, kétvasu ekét,
sorvető és szórvető gépet, szelelő rostát, „Backer rendszer”,
trieureket szelelővel vagy anélkül, répvágógépet és daramalmot sat. sat.
amerikai lovagoló fűrészt.

Arjegyzékek és költségvetések kivanatra bérmentve és ingyen.

Isten után egyedül az ön Hoff János-féle malátakivonat egészségi sörének köszönhetem életem megmentését.

Hoff János cs. kir. udv. szállító urnak, kir. kereskedelmi tanácsos koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rendek lovagjának. A Hoff János-féle malátakivonat feltalálója s egyedül készítője. Európa legjobb fejlődelmének udvari szállítója. Bécs, Gyárhelyiség: Grabenhof 2 Iroda és Gyáriraktár Graben, Bräunerstrasse 8. szám

GYÓGYJELENTÉS.

Tekintetes ur! Freistadt, 1881. márcs. 21.
Az ön Hoff János-féle malátakivonat egészségi sörének az én, nekem köhögésemet illetőleg igen kitűnő hatása volt a felkórom részemre utánvételel mellett ezen sörből ismét 13 palackkal a 2 saccó malátacukorkát küldeni.

Hivatalos gyógyjelentés.

Berlin, az új laktanya kórháza, a túsér-utczában. A kitűnő Hoff-féle malátakivonat egészségi sörnek, mely a sebcsüteknek oly jót tett, hogy azok azt nem örömezt nélkülözik, egy újabb esküvőért kérik öntől az apóid bölgyek nevében.
Rees, miniszter,
Két forintot alól nem kérietik szót.

HOFF JÁNOS,

cs. kir. udvari szállító Bécs, Graben, Bräunerstrasse 8.
Főraktárak: Nagy-Kanizsa: Fesselhofer József, Zala-Egerszeg: Hubiczky A. gyógyszer. Sopron: P. Müller, Keszthely: Wünsch Ferencs. Kaposvár: Lajtnicz Antal. 373 2-12

BARON LIEBIG-FÉLE MALTO-LEGUMINOSÉN-CHOCOLADJA ÉS LISZTJE.

Legjobb vértképző tápanyag Starker & Pobuda cs. kir. főszállító gyárából Stuttgartban. A Malto-Leguminosen chocholad, a legelső orvosi tekintélyek ítélete szerint gyenge emésztésben szenvedőknek, vérszegény gyermekeknek, szoptató nőknek, gyengélkedő leányoknak stb. kitűnő, tápláló és kellemes ízű italt nyújt. A Malto-Leguminosen-liszt az előbbi esetekben mint erősítő és könnyen emészthető levesnek mutatkozik, valamint jótápláló táplálkozó szernek és kitűnő gyermek-tápláló anyagnak egy évestől kezdve. A kisebb mértékű árak mindegyik csomagra kinyomatva és kaphatók a birodalom összes gyógytáiraiban és fűszerkereskedéseiben; ellenben nagyobb mennyiségben a főraktárnál **Eckardt Pál** Bécs, I. Weihburggasse 24.

Raktárak. Zágrábban MITLBACH ZSIGMOND gyógyszer. Eszéken DÁWID JÁNOS gyógyszer. Mária-Theresiopel JÓÓ J. gyógyszer. Székesfehérvárott BRAUN LAJOS gyógyszer. DIEBALDA G. gyógyszer. Zupanje (Szlavonia) MATTER A. gyógyszer. Komárom SCHMIDTHAUER L. gyógyszer. 324 8-12

Csak egy forinttal
mint a budapesti hatodik

NAGY LÓ-SORSJÁTÉK.

egy sorsjegynek árával, játszható az 1881. október 19-én megtartandó húzások

500 értékes nyereményre 500.

1-ső nyeremény	egy pompás negyes fogat teljesen felszerelve, értéke	5000 frt.
2-ik nyeremény	egy negyes jucker-fogat értéke	2500 frt.
3-ik nyeremény	egy kettős fogat, teljes, értéke	2000 frt.

további nyeremények, egymint: hintók, házas lovak, ipar-, arany és ezüsttárgyak sat. sat.

Valamennyi nyeremények a bizottság közvetítése folytán készpénzben is értékesíthető.

Ezen sorsjáték a hazai lótenyésztés javára s a budapesti lóverseny emelővére az ugyanitt 1881 október 13-14 23-ig tartandó lóverseny és lóárverés, menkiállítás, ló-díjazás és az ügötő verseny alkalmával fog megtartani.

Ezen sorsjegyek felárusítás helyisége s 378 1-5.

kiadóhivatalának bank- és váltó-üzlete
MERCUR BUDAPEST.
Dorottya-utca 12. sz.

N. Dupuy-féle
magtisztítószer.
Nincs többé buzaüszög!

Megengedem magamnak a közelgő mivelési időre újra az én magtisztító szeremre a figyelmet felhívni; ez biztosan és hiánytalanul hat szagoség ellen a buzában, porégs ellen az árpa-, kukoricza- zabban, stb. és ugyanez 1878. évben a magyar királyi földmivelési miniszterium által a földbirtokosoknak igen ajánlatott. Ez idő óta az én készítményem az egész osztrák-magyar monarchiában meg honosult, és szerzett is magának megrendelőket, nevezetesen kerületekből, melyek ez évben nagy buzaüszögben részesültek, igen sok kecsgetető elismerő leveleket nyertek. A használata készítményemnek igen egyszerű, az ár, tekintve a nagy hasznot, igen csekély. Tartok magamnak a t. vevők kényelmére az ország minden nagyobb helyén raktárakat, melyek ugyanazon áron, mint Pest vagy Bécsben egy csomagot 30 krért (elegendő 200 liter magnak) árusítanak el. — Használati utasítás minden csomagon.

NUMA DUPUY,
BÉCS, VI., Windmühlgasse Nr. 36.

Főraktár Zala megye számára Nagy-Kanizsán Rosen feld Adolf urnál. — Raktár Aiso-Lendván Tomka G. nél, Zala-Egerszegen Gräner L. fánál, Keszthelyen Weiss Albert, Wünsch Ferencs. Mura-Szerdahelyen Grahovecz András urnaknál. 369 7-10.

A LEGJOBB SZIVARKA PAPIR LE HOUBLON

FRANCIA GYÁRHMÁNY
UTÁNZÁSOTÓL ÓVATIK III

200 16-22

Főtűzszervos Kőőr-féle
csodaszerű Injectio

gyógyít veszélytelenül 3-5 napig minden folyadékot a bugyronól. Még az elavult esetekben is. Letéteményező Kreikenbaum Károly Braunschweigban.

Ez rövid idő alatt magának egy világi hírnevet szerzett és a legelőkelőbb orvosi tekintélyek által használták és ajánlatik.

350 7-9

Előfizetési ár:
 egész évre 8 fr.
 fél évre 4
 negyed évre 2
 Egy szám 10 kr.
HIRDETÉSEK
 8 hasábos hirdetésben 7, másodsor
 6 s minden további sorért 5 kr.
 NYILTTÉRBEN
 soronként 10 kért vétetnek fel.
 Kínostári illeték minden egyes hirde-
 tesért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemé-
 nyek a szerkesztőhöz,
 anyagi részét illető közlemények
 pedig a kiadóhoz bérmentve
 intézendők:
 NAGY-KANIZSA
 Kiadóház.
 Bérmentetlen levelek csak ismert
 munkatársaktól fogadhatók el.
 Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nagy-Kanizsaváros helyhatóságának, „nagy-kanizsai önk. tűzoltó-egylet“, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank“, „nagy-kanizsai takarékpénztár“, a „zalamegyei általános tanítótestület“ a „nagy-kanizsai kised-nevelő egyesület“, a nagy-kanizsai tisztá önszegélyző szövetkezet“, a „soproni kereskedelmi s iparkamara nagy-kanizsai külválasztmánya“ s több megyei és város egyesület hivatalos értesítője.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s esütőrtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

Előfizetési felhívás

„ZALAI KÖZLÖNY“ 1881-ik évi utolsó negyedére.

Tisztelettel felkérjük mindzo-
 kat, kiknek előfizetésök e hó végé-
 vel lejár, hogy azt ideje korán meg-
 újítani sziveskedjenek, nehogy a
 lap szétküldésében hiány merüljön
 fel.

Igyekezünk a helyi viszonyok-
 nak megfelelően a közérdekű kérdé-
 sekét megvitatni, a helyi események
 regisztrálásában lehető gyorsaságot,
 főképp hitelt érdemlőleg tanusítani.

Előfizetési ár a régi, mely la-
 punk homlokán olvasható. Vidékről
 legzélsebb postautalványon
 küldeni.

**Kiadóhivatal
WAJDITS JÓZSEF**
könyvkereskedése.

A flumel polgármester levele

a nagy-kanizsai polgármesterhez.
 Mélyen tisztelt polgármester ur!

Haza érkezvén a fővárosból ked-
 ves kötelességünknek teszünk eleget,
 midőn azon ünnepies és mélyen meg-
 indított fogadtatásért mondunk őszinte
 köszönetet, melylyel Nagy-Kanizsa
 város nemes közönsége részesített
 utközbenn bennünket. Legyen szószól-
 ónk igen tisztelt polgármester ur,
 hálaérzetünk kifejezésében az egész
 város hazafias lakossága valamint az
 ifjúság előtt is, mely oly lekötőz-
 módon üdvözölt minket még a távol-
 ból is a fővárosban való tartózkodás-
 sunk alkalmával.

Ama fényes és testvéries fogad-
 tatás kedves emléke örökké szív-
 ünkbe lesz vésve azon óhajjal együtt,
 vajha alkalmunk lenne valamikor
 kanizsai testvéreink vendégszeretét
 részünkről viszonzni.

Kegyeskedjék tehát igen tisztelt
 polgármester ur hálás köszönetünk
 tolmácsolni, nemkülönbön kézcsókun-
 kat és bódotunkat kijelenteni ne-
 messzivü hölgyeik előtt, kik oly nagy
 mértékben növelték a fogadtatás fé-
 nyét s nyájasságát — és fogadják
 végül mély tisztelettem s nagyrabe-
 csülésem kinyilvánítását. — Fiume
 1881. évi augusztus 25 én Ciotta
 János m. p. polgármester.

4518/1881. sz.

Végzés.
 Tudomásul szolgálván, a leg-
 közelebb megtartandó városi képviselő
 testület elé leendő betérjesztés végett
 Szalay Lajos városi főjegyző urnak
 kiadhatni és másolatban Koch Mihályné
 urnó mint a növegyletek rendező bi-
 zottsága elnökével, egy a polgári
 egyesület, társaskör, kereskedelmi
 casino és ipartársulatok elnökségei
 még is a helybeli lapok szerkesztői-
 vel közöltetni rendeltetik. —

Kelt Nagy-Kanizsán a városi
 tanácsnak 1881. szeptember 10-én
 tartott üléséből.

BABOCHAY
polgármester.
SZALAY LAJOS
főjegyző.

Régi kérdés új stadiumban.

Felelünk rá rögtön: építsünk
 színházat!

Egy haladó várost ma már ar-
 ról itélnék meg vannak-e közintéze-
 tei; és pedig emberbaráti célú, köz-
 nevelészi és szellemi tápot nyújtó.
 Humanus intézményeink szépszámmal
 vannak, a köznevelésztiek pedig oly
 fokot értek el, hogy hazánkban alig
 van párja, ellenben a szellemi tápot
 nyújtó — nagyon kevés s a létezők
 is válságfállal látvák el.

Pedig tagadhatatlanul a „min-
 dennapi kenyér“ mellé tartozó valami
 s majdnem nélkülözhetetlen.

Ilyen az állandó színház.
 Disze egy-egy városnak!

Versenyeznek is a dunántúli
 városok, csak Nagy-Kanizsa hallgat,
 itt e tekintetben néma csend honol.
 Tény, hogy erejét majdnem meg-
 haladó mérvben sietett a gőzerővel ha-
 ladó korról, de annál edzettség lön
 s nincs ok a csüggedésre, melyet
 megszokva tespedéssé fajul s az elért
 vívmány gyöngyei a mindennapiasság
 szemetgödörében piszkosodnak.

Az ország szebb s nagyobb
 városai büszke örömmel tekintettek
 e város élétező fejlődésére, enyhíték
 küzdelmeit, méltányolták törekvését
 s készséggel teljesíték vágyait, ké-
 relmeit.

Épült, szépült s virágzásnak
 indult.

S most?
 Rejtélyes félenkség, pártboszu,
 feszély, közöny hitvány kigyói szis-
 zeznek, csusznaq másznak s tompa
 lehangoltság uralg mindenben és min-
 denütt.

Mégis az alkalom szólásra kész-
 tet bennünket.

Az évek hosszú során át, vaju-
 dott kórházi ügy végbefejezéséhez
 közeleg, amennyiben a megye bizott-
 sága közgyűléseleg 50 ezer forintot
 szavazott meg e célra, ennélfogva a
 jelenlegi kórházépület e város közep-
 pén megszűnik kórház lenni; a ház
 és telek más célra adatik el. Ez
 a más cél leghelyesebb volna: a szin-
 ház kérdésének megoldása.

254 □ ölnyi ugyan a tér, de
 ezen csinos kis állandó színházat le-
 hetne építeni.

A város kellő közepén van.
 Saroképület.

Alakuljon újra az a társulat,
 mely a takarékpénztári utcában,
 jelenleg Weisz és Rapoch-féle tel-
 keket egy izben megvette és sajnos
 csakhamar el is adta. Vegye kezébe
 az elejtett fonalat s mentse ki e vá-
 rost tespedő közönyéből, mert bizon-

semmi új nem történik most, csak a
 megkezdettek folytatása eszközöltetik.

A művelt közönségnek okvetlen
 szükséges egy alkalmas, egészséges
 színházi helyiség, szórakozást nyuj-
 tandó az egész nap dolgozó szellemi
 munkásoknak, hogy vidámabb kedély-
 lyyel küzdheessenek az élet bajaival.

Tehát építsünk színházat!

A regale-csonkítások. A
 belügyminiszter egy rendeletében ki-
 mondta, hogy a regale-csonkítások
 tárgyában utolsó fokban a közigaz-
 gatási bizottságok ítélnék. A belügy-
 miniszter által követett gyakorlat
 szerint a regale-csonkítások nem ké-
 peznek rendőri kihágásokat és az e
 miatt kiszabott bíróságok behajtha-
 lanságok esetén nem változtatandók
 át elzárásra.

A régi honvédekhez a kö- vetkező felhívást intézi a központi választmány: Magyarország összes 1848/49-iki honvédeihez, valamint az időközben feloszlott megyei és városi honvéd-egyletekhez. Bajtársak! A honvédmenedékház mai válságos hely- zete, a közadakozások és egyéb jövedel- mi források hiánya azon elhatározásra kényszerítették az országos központi választmányt, hogy még ez évben november 1-re rendkívüli országos honvédegyűlést hívjon egybe azon cél- ból, hogy eme mindnyájunkra nézve nagyfontosságú kérdés — a nyomor- ral küzdő és keresteképtelen bajtár- saink minél nagyobb előnyére s a dicső honvéd név decorumát biztosító intézkedés által oldassék meg. A központi választmány tiszteletben tar- tván az összes 48/49-iki honvédség jogait, oly határozatot hozott, mely a menház kérdésének végleges és ésszerű megoldására minden honvéd bajtársnak alkalmat nyújt. Ezen ha- tározat folytán van szerencsém a fel- oszlott megyei és városi honvédegye- leteket vagy még ezután bárhol egyesülni óhajtó bajtársakat mielőbbi alakulásra ezennel felhívni, s ha az alakulást igazoló közgyűlési jegyző- könyvek a tagok létszámának kimu- tatásával együtt legkésőbb f. évi október 15-ig (Üllői-ut 22. sz. a. földszint) benyújtatni, az napon tartandó rendkívüli ülésben tárgya- lás alá vétetnek, szabályos alakulás esetében a nyilvántartási könyvben bejegyeztenek és a f. évi november 1-én tartandó országos honvédegyű- lésre meghívva. Budapest, 1881. szept. hó 9-én. Novák Gusztáv köz- ponti főjegyző.

Részvét-irat. Özv. Bogvy
 Antaluéhez Zalamegye közönsége ál-
 tal intézett részvét-irat következőkép
 hangzik: „Nagyságos özvegy Bogvy
 Antalné Mihalovits Ida juhölgynek.
 Csabrendeken. Mélyen tisztelt Nagy-
 sád! Igaz részvét és mély fájdalom
 hatott át bennünket azon megrendítő
 veszesség felett, melylyel a gondvi-
 selés néhai Bogvy Antal urnak
 elhunytával Nagyságodat és tisztelt
 családját sújtotta. Ily nagy fájdalom-
 hoz még a részvét is aggóvva köze-
 lit, mert leggyöngédebb szavaival
 sem törölheti le a könyveket, melyek
 még ott égnek azok szemében, kik
 a világon legkedvesebbjüket vesztké-
 el! De ha valaha vigaszt adhatott
 a tudat, hogy fájdalomukban nem áll-
 nak elhagyatottan, ha valaha meg-
 nyugvást ébreszthetett az általunk
 siratottnak a köztiszteletben felma-
 gasztalt emléke: — akkor Nagysá-
 god és tisztelt családja bizonyára
 fel fogják találni a pótolhatlan vesz-
 teség felett érzett fájdalomuknak enyh-
 lülését, mert a boldogul, kinek ra-
 vatalánál annyi jó barát sóhajtá el
 szomorodott szívvel az utolsó Isten-
 hozzadt s kibén Zalamegye közönsége
 egykori közszeretében állott tisztviselő
 jét gyászolja: nem csak a sötét bánatot
 hagyta övének örökségül, hanem em-

TARCZA.

Nagyapal áldás.
 (Tidemand A. után.)
 Oh maradj most terbe nyolcvan évnél!
 Ugyis elhagy nemcsak az élet;
 Neked is én nyolcvant kívánok,
 Oly vidám, olyan szerencsés.
 Légy komoly fő; de serény a véred,
 Karod erős, a szíved tele kedvvel;
 Földeden nap, harmat, eső rengeteg;
 Áldásom ez, menj utadra ezzel! —
 HAJGATÓ SÁNDOR

Vadász-élekek

(Folyt. és vége.)
 A társaság lobogó tűz köré gyűl;
 egyik bográcsát koroná, másik kendőbe
 kötött elemószint azed elő. Mindenek
 előtt néhány palacska hűtött bort kell ki-
 üríteni, mert különben nincs mivel a
 friss forrásból viset meríteni. Most a
 távolabb elmaradt vadás is megérke-
 sik, vele a közkedveltségű öreg ur is, ki
 harmadtől másznanyi sulyának dacára
 vadászni még mindig és pedig két óknál
 gyva szeret: először azért, hogy a szo-
 kotnál erősebb mongás, amúgy is rend-
 kívül ötvágyát még inkább fokozza,
 másodsor pedig azért, mert a maga lótt
 vad, a vesztél jobban islik.
 „Szép, hogy mégis eljöttél pajtás.“
 „A szőlők kőszűt egy kisse meg-
 késtem ugyan, de azért mégis itt vagyok
 s vadat is lóttom.“ Ezzel nagyot fő, ko-
 pass fényes képét lepedő nagyáságy se-
 lycmukendővel megtörtli, anany korútt
 pápasz: mért öblös homlokára tolja, taris-
 nyáját vállairól leemeli s a két villára
 illesztett dorongból improvizált kőszára

akar ereszkedni: de es harmadtől má-
 szanyi suly alatt annyira hajlik, hogy a
 hanyatt eséstől csak szomszédaiba ka-
 paskodva menekül s inkább a különben
 asztal gyanánt szolgált terebélyes buk-
 tuskóra telepedik.

R. barátunk tarisnyája nem volt
 kőszéneség néhány tőlény s valamelyik
 harapni való ciotevésére szolgáló vadász-
 tácska, hanem ódon serű, ugynevezett
 hosszú „Büchenssach“ a melyent mostani
 időben már csak öreg plébánosnál vagy
 régi erdősnél látha ni, ki azt az elmúlt
 jó idő emlékéül csak azért tartja, hogy a
 por lepje. Bistoa alapra helyeskedett bar-
 átuánk most szintén neki áll, hogy kemé-
 nyon megtöltött, szorososan össesűzött ta-
 risnyájának bő tartalmát, minden egyes
 tárgy kellő dícsérese s anivélyese kimalga-
 tása mellett elősmondja. Volt abban: pácsolt
 ürü csomb, sonka, fűstölt nyelv, torta,
 apró sütemény, kávécsukorka, sajz, ke-
 nyér, kalács, narancs, alma, malaga szőlő,
 finom ó somlyai, hatalmas dobri főtű ür-
 mös, ruszti aszu, kistűnő anisette; szóval
 minden a mit inyenos egy improvizált
 erdei ebédhez kívánhat: az öreg ur min-
 den egyes tárggyal, de a parásos pá-
 rológ meleg étkekkel is oly edesen
 coquetiros, mint fiatal szerelmes kedve-
 sével.

Három felé jár az idő. Tegyük
 még egy hajlatot? Hisz eleget lóttünk.
 Mire vagy vergődünk ugyis késő lesz s
 ennek is, annak is tarokban vagy whist-
 tenek revanchet kell adni. Még egy sivarra
 gyujtanak, haza hallagnak, 5-6 óra
 kőszűt mindenki szokott játssó asztalánál
 a casinóban il.

A szenvedélyes uri vadász a város
 másodrendű vadászterületét birja, de
 abban is csak ritkán vadász, mert restelli
 ba megjegyzés történik az iránt, hogy
 kopói a másik területre áthajtottak.
 Kénye kedve szerint szeretvén mulatni,
 inkább távolabb fekvő szép állományu
 határt bérrel s vadászó vendég-társakat
 hi magával.

A vadászatot megelőző délután a
 peocser 6 jó kopóval elstart, hogy az illető
 község bíráját, ki az uri béről vadászati
 felügyelője s rendszer vadásztaás, ér o-
 sitso.

Korábbi villás reggeli után a foga-
 tok a vadászgazda lakásánál találkozáva,
 egy órányi kellemes kocsiás után a hely
 asnére érnek. Szalonkának még nagy
 bőcsége lévén, a bíró néhány hajtóval már
 ott vár. A községi vadászatot korábban
 ó bérrelvéa ki s ózre cserkezsmi különösen
 szeretvén, most is megtartá azon szoká-
 sát, hogy addig, mig nem fagyott, felpa-
 pucában jár vadászni. Mint régi vadász s
 kivételképen gondos tenyésző is, minden
 fogót s bármely vad kedvesen tartónko-
 dái helyét ismeri.

A vadászat folyókbros vegyes
 fiatal állományu területen kezdődik s
 kopásmi csak asután indulnak, midőn a
 talált szalonkák nagyobb része már hur-
 kon lóg. Itt is élénk hajtás és strű lövöl-
 dősé, de a szép állományu területen
 sutára lóvés nem csak nyul azonban annyi
 csak s mennyit akarnak, ezekből a bíró-
 nak is kijut rendszer jutaléka. Este felé a
 vadászterületre kirendelt fogatok megér-
 keznek s a társaság kutyával s vaddal
 együtt haza kocsiás. Itt ott as utca
 sarkán minorum gentiumok egyike vagy

másika jó ostét mond, de véletlenül csak
 azért vetődik oda, hogy az iránti kívá-
 ncsiágtát elégíte ki, vajjon mennyi s mi-
 féle vad esett. — Otthon elköltött jó
 ebéd után vadász gasdánk egy pillanatra
 a casinóba megy, hogy egyik másik vad-
 irigy szomszeiben gyönyörködjék.

A dandy nemcsak utcán és salon-
 ban, de vadászaton is a divat hiv követője
 s inkább otthon marad, minstem
 uncorrect dreszben jelenjék meg; a va-
 dászati ideny szerint gutres-ben, fény-
 zásos vagy oroszbagariában, subbony-
 ban vagy legújabb szabású daróc kabát-
 ban áll elő, s ha nem mutatja is, de leiké
 mélyéből restelli, ha fagyvere nem elég
 fényos és kifogástalan fészserelésére vagy
 ruhájára vérfolt esik, vagy a kalapjára
 tűsött nyírfajd tollak egyike véletlenül
 megtörik. — Rendszer megjelölése lóvó
 nem csak megjelenésében, de kifejezéséi-
 ben is a correct szabályszerű vadászi
 affectálja.

A peocsenye vadász. Délután 6-7
 óra között a casino tagjai teljes számban
 együtt vannak; a lapokat már átböngé-
 sték s jó ideje, hogy a tarokk vagy whist
 élénken járja; s a tekoasztalok is elvannak
 foglalva. A most belépő játék után nem
 vágyik ugyan, de azért mégis asztaltól
 asztalhoz sompolyogva hallgatódzik, val-
 jon a legközelebbi vadászati kirándulás-
 ról, melyik asztalnál folyik a bosséd, ott
 megáll, beszélgetésbe elegyedik, s ha
 mindent megtudott, elmondja, hogy ide
 vagy oda utasni szándékosik, s ha as
 urak egyikének vagy másikának vég-

sendő comissiója volna, késő szolgálattá
 ajánlja.

Háromnegyed nyolcra. A vendé-
 gek szentmentek, a szolgál csak az ajtóhos
 legközelebb függő lámpát hagyván égve,
 ason egyetlen asztalhos siet, melynél a
 leaszámolás még tart s a lámpa csavarát
 fogva, alig várja, hogy est is elolthassa.
 A peocsenye puskás azon jó reményben,
 hogy még valamit megtudhat, vissza
 sompolyog s ott nem felejtett tárgyat ke-
 resve egy kisse hallgatódzik, — astán
 észrevételeül távozik. Végre as utolsó
 krajcar sebtre száll, a lámpa elalszik s
 as elkészett vendégek is, a sivarfüttel
 telt sötét termen keresztül botorkálva
 haza sietnek.

A vadászat napján peocsenye pus-
 kásunk korán reggel kocsiara ül, de váro-
 sban kívül as utról letér s a vadászó terü-
 letnek a szomszédú tölcssal határos aslére
 siet; néhány kutyá arra hajt, a határ
 asélen lóvés, utána esend. — Kopónkat
 bizonyosan előlétké! — A vadászat to-
 vább foly, as alatt a szabad határban is
 néhány lóvés esik. — A társaság egybe
 gyűl. Egy kutyá csakugyan hiánysik,
 de a szomszédot perbe fogni nem lehet,
 mert a kopó agyonlövésebe constatálható
 nem volt. — Este a casinóban es képesi
 a bossédigés fótárgyat. Másnap a som-
 polygó is megjelen, s reá bisott commis-
 sión átadja s a vadászat eredményé-
 di kérdésnekódik; de időközben egy ós a
 vadárushos, egy-két nyul a sompolygó
 konyhájára s a kopó is, nem tudai hon-
 nót, de haza kerül.

Z. H. F.

lékéről visszarágyognak reájok a köz... tisztelet és szeretet sugarai is, melyek... őt életében mindenkor körülvérték.

A megyei törvényhatósági bizottságnak, a rögöntítő bírásokodás engedélyezése iránti kérelme: Nmit. m. kir. belügyminiszterium!

Aszálló napon tartott közgyűlésünkben előterjesztést nyertünk azon megdöbentő bűntettéről, mely f. évi augusztus hó 31-én Háczy Kálmán csabrendeki földbirtokos lakásán 6 fogveres rabló által elkövetetett; továbbá azon intézkedésekről, melyeket a megye alispánja a bűntettek kiállítására és a megrendített közbiztonság helyreállítására érdekében az alkalmazottakhoz fordított. Különösen helyeselőleg tettük tudomásul az alispánnak a nmitságu m. kir. belügyminiszteriumhoz f. hó 4-én 1873 ni 1881. sz. a. a rögöntítő bírásokodás engedélyezése iránt tett előterjesztését és színtén azon kérelemmel járulunk a nmitságu miniszterium elé, hogy azt mint a gonosztevők merényletei által, minduntalan megtámadott közbiztonság megzavarásának feltételét a rablók, rablógyilkosok ezek bűnésezei, felbojtói, büntetései és orgazdaira és a gyújtogatókra egy évi időtartamra engedélyezni méltóztassék. Kelt Zalavármegye törvényhatósági bizottságának 1881. évi szept. 5-én folytatva tartott rendes üléséből.

A gessel rablógyilkossági ügy végelágyaltása.

TUBOLY VIKTOR védő ügyvéd emelkedett, lelkesült hangon tartott megnyerő beszédjével általános hatást gyakorolt a hallgatóságra. Feltűnően szép és a dagálytól még is ment, gyakorlati szónoki tehetségre mutató beszédje ugyekez szót, mint tárgyilagosság tekintetében méltán elismerést vívott ki magának társai között.

Tekintetes kir. bünyenyítő törvényszék! Rablás és gyilkossági váddal sajtot vendérem Boncz János érdekében

AZ ASSZONY, ha angyal. — Beszély. — Irtá SZALAY SANDOR. Alig pár napja végeztem be egyik munkámat. Egy asszonyt mutattam be ördög képében. Egyik barátom azt mondta rá, hogy sem újsg sem eredetiség nem lehet benne.

De hát ki ki a maga módjával! Egy asszonyt mutatok be angyal képében. Ha ebben sem lesz újsg, akkor örömmel vetem szugba tollamat, mert akkor u'á' született a világ. I. A rögöntött iroda. Z... városban a hatyutuzsi 12-ik számú házában az elő emeleten, a 2-ik számú lakásban nagy sürgös forgás van. Ot fiatal ember erősen rökösök. Egyik irodányokat kötő csoportokba, a másik könyvtárt rendez, azaz, hogy ügyes rendtelenséggel hozza bibliothekai barátságba a jogi irodaleme legmakacsabb ellenlábasait. A többi irodányokat alakít darabokra fűrészelt deszkaszalagból és b- te ritik szépen zöld posztóval. Az első dolguk pedig az, hogy az új posztót össze viszza fricskálják tintával, behintik ujgyi vasgöngyörzével, tele szájék papirnyiradékkal, miatha már legalább is három keményfejtű prókátort let volna rajta önnön halandósága idején testamentom!

mindenekelőtt a jelen bűntéről általában szólván és különösen a tek. kir. ügyes urnak, mint körvádónak éves szavakkal felbökösztött, de azért flagrans halálbüntetési kérelmével szemben a ziosa gyanyáitól neveses emberidolgot: vagy bátor a tek. kir. törvényszék közves és bölcs figyelembe ajánlani: l-szer azt, hogy nem mindig az a bűnös, aki gyanyusztatik a annafogva bűntettéik.

2-szer azt, hogy az ostó igazságnak legfőbb és legbecesebb hivatala abban áll, mindenáron adatörökdei, hogy embertársunknak áratlansága kiderüljön és csak akkor, midőn az már nem sikerül, de csak akkor üldösőbe vessen az emberi gyarlóságot. Számítlan eset van reá, hogy a személygyanaszonság constatlanságának hiánya, az alanyi tények vétlen előrelése már nem egyszer végtelen tévedésbe ejtette magát a legelkiismeretesebb bíróságot is. A történelem és a jogesetek évkönyvei tele vannak azon szoronszelemlen elítelték neveivel, kik közvetlen bizonyíték nélkül, csupán ösösetett körülmények és gyanuok alapján vérdpadra, bitófára hurocsoltattak és ott vérszettek el úgy, hogy bűnösségük ha csak talán a tulvilágon nem, de ezen a világon constatlva soha nem lett! de sőt igenis, constatlva lett később évek múlva — ártatlanságok! Példa reá, hogy állításomat a közelmúltból, az ötvenes évekből egy szörnyű adattal illusztráljam, a szegedi híres remítélet, midőn a vádlott közvetlen bizonyíték nélkül halálra ítéltetett és bár még a bitófa alatt is állván így kiáltott fel: Uraim! én ártatlan vagyok! ártatlanul kiontott vérem az égbe kiált! — az ítélet rajta mégis végrehajtott. É s mi történt? az, hogy a nemezis keze nem nyugazik, mert reá nehezült az a bírak lelkiismerete, midőn huzs év múlva, az ítélet végrehajtása után, a halálraítéltek ártatlansága nyilvánvalólag kiderült! de fájdalom: az igazságtalannal elvett életet ekkor már visszaadni nem lehetett!

És Boccaris a híres olasz jogtudós is analog esetből indult ki — egy kivégzett és utóbb ártatlannak bizonyult kereskedő esetéből, midőn a halál, mint helyre nem hozható büntetés elleni világ-hírű könyvé: megírta.

Sőt maga Robespierre a guillotin nagy mestere, ki saját nyakát is végül a nyaktól alá juttatta és Marat a tszarnok, ki Corday Charlotte bátor kezei által az ártatlanul kiontott vérbőszü áldosátává lón — irták és beszéltek még a Franciaia

és elegans külsejű ur, név szerint: Kondor Gyula, fiatal patvarista, a lakás új bérője. — Tehát egészen bizonyos a mai hástüszés? — kérdi Kondort egyik barátja. — Bizonyos! Az öreg Beregi megígérte, hogy mára megjön néhány ügyet átadandó. De positive tudom, hogy ez csak mellékes erél a vén rókánál. A fő dolog neki meggyőződését szeresni irodám mikénti állásáról.

De mi a ménkűnek szies ezzel a házassággal? — szól egy másik fiatal ember. Pár hónap múlva censurászól és az mind igaz és való lehetne, a mit most szembekötődési módjára játsszol. — Barátom nem lehet vágni. A lány nekem végzetlenül totasik senyém nek kell lennie. Atyja, anyja szivesen oda is adják, habár a leány kisév vonatkodik is. De csak azért, mert mesés dolgokat beszéltem nekik ügyvédi hírszevemről, roppant keresetségre, borzasztó ügyhalmassról, négy öt patvaristáról. Mi-helyt a való megtudókat, romba dőlne mindaz a mit nagy merészséggel eddig építettem. Csak türelem és kitartás barátim! Mindenben föltétlenül engedelmessé tegyék és ha szerencsém azekere föl nem borul, ti sem maradtok le róla! Pár hónap múlva a ma még megény patvarista, censurászott ügyvéd, szerek birto-kosa lesz.

De barátom — veti egyik égbeköltő termett patvarista pajtás — ism-e ha esemei vannak, meg egy kis istán valója mindjárt észrevesszi, hogy a rögöntött ügyvédi iroda a reustelentű ösösviazahányt sok irodányat, a miserabili butorzat mellett onny: segéddel sem egyéb világlámitással. — Ne féj barátom! — felel neki Kondor — nem pörölt az talán egész életében másal, mint a feleségével. Fogalmis azról, milyen formája van egy ügyvédi irodának. Igazán nagyon kíváncsi vagyok, mi-féle ügyet fog átadni? Valószínűleg valami lakatosmester társa ellea akar keresetet indítani, ki nála tanult és a tanulási díjat annak idején nem fizették meg tőle. Az esent, hogy elévült dolgok-ka jő be, a mire névve felvilágosítást adunk neki, istán vége lesz. — Na, na, Gyula pajtás — vélekedett az égbeköltő patvarista — nincs gonoszabb faj eseknél a fűsgad- daggá lett Öreg mester embereknél. Belőnök az emberhez koldus állással, parcsot együgyűséggel, azt hissz az ember kettőt so tudnak olvashni; istán

Conventben is a helyre nem hozható büntetés ellen; mert hisz az akkori felkötésűt eszrevédegy hullámia a volt a helyrehozhatlan bűntetésekre végrehajtottak egy szörnyű, melybe az ütök- jött: az ártatlanul kiontott vértenger- jött és bosszúkiáltással és ha est figyelembe vesszük, akkor egy pillanatra sem fogunk csudálkozni: azon, hogy utóvégre maga a bakó is bád helyt e tollat ragad és ír, ir lelkesen és bosszú a helyre nem hozható halálbüntetés ellen.

Azonban a ma már humanus alapra fektetett és a civilizálti társasáryaival együtt haladó törvényeink vannak világ aserte! Ma már követlen bizonyíték nél küli házánkban sem szabhatnak a bírak, még a legelátásabb esetben sem helyre- hozhatlan bűntetést embertársunkra.

Igaz ugyan, hogy a jelen közremű- letet gerjesztet és a fenevadak egyet- lenaséggel elköy-tett büntett n-án méltán azon kérdés támad a gondolkodni tudó fő és őrd kebelben: vajjon morál tekintetében nem megy e visszafel az emberiség a sötét közepkor századaiaak éjjelebbe? és nincs-e igaza a nagy költő Petőfinek midőn ezeket mondja: „Ábel megölte Kain”

Ha a világ végén majd ujölág Két ember lesz a föld határain, Ók is bizonyny algy egymásra rontanak; S az aki megmarad ott, Nőtől fog venni egy vadállatot: Talán e vadállatok méliből! A mostaninál szelidőbb emberfaj kerül.

És igaz, hogy a vadsággal párosult kegyetlen gyilkosság kétszeresen megköveteli a tek. kir. törvényszék dráói szigorát, — de bármennyire elitélem én is magát a bűntettet, a szörnyű cselekvényt; midőn arról van a szó, a kérdés, hogy tehát tulajdonképen ki itt a bűnös? ki azon ujkori Nero, ki a vérlázító tettet végrehajtotta, vagy végrehajtani segített? akkor védői köteleességem hiven védecezem Boncz János álláspontjára helyeskedem és minden habozás nélkül nyilt síakkal emelem fel mellette a védelem paizsát egy és ugyanazon szempontból; hogy a többször emilitem okvetlenül megkívántató közvetlen bizonyíték a jelen bűntերben elene semmi szin alatt fenn nem forog.

Dehát tek. kir. törvényszék! — áttérve első sorban is az összes bűnter egyes részeleire, — mielői állanak tulajdonképen azon bizonyítékok, melyek védecezem Boncz János ellen itt felhozattak? elmerem nyíltan mondani, hogy olyanok azok, melyek alapján védece-

pedig alázasatos kopasz fejűk tele van ügyes számításal s rókaí ravaszággal. Vagy azt hiszed, hogy a te reményteljes ipad, kiről fel se tennék más gyakorlatot a kulcsok, a szarak és más ártatlan dolgok készítésénél — talán nem veszi igénybe minden prókátort talentumodat?! Ó lakatos. Majd megláto! mid ilyen gonosz kulcs lesz nála a te elméd és vesed titkaihoz! Én komolyan figyelmeztetlek! A játék, melyt kidöngöltél, ugy vigyázz, hogy az öreg Beregi Meny- hért fűtyével ne pályaköszoruzassék! Erre már a többi patvarista is ne- vetelt.

Er alatt a szoba rendezését befe- jűzték. A rögöntött hozzu író asztalon a pennák és kalamásrok ászítottak. Az asztal ugy állott: az ajuóval szemben, hogy két patvarista a belépővel éppen szemközt, egy pedig háttul állt. Az as- talón az író: vezető helye volt; az köz- let eset a főnök szobája ajtájához, miután egyedül az irodavezetőknek azo- kott az a kitüntető privilegium adatni, hogy a princípálisal közvetlen érintke- zésbe jöhettek.

A fiatal emberek helyet foglaltak az író asztal körül. Az irodavezetői szerep az égbeki- áltó patvaristának jutott, miután legvé- nebb réka volt. Kondor Gyula bevonult a főnöki szobába s az ajuó betette maga után.

A fiatal patvaristák az iroda- vezető utbizáratias után egy-egy írat oco- mót vettek maguk elé és oly lelkiismer- telenséggel kezdettek másolni, mintha csak írásra dolgoztak volna. Egyasor csak halk kopogtás hal- latszik kívülről.

A patvaristák tolla csak úgy ribe- gett, robogott, szerszegt, csillag képletet ket fricskált a papírra, szó nélkül dol- goztak. Persze az a jámbor atyafi! kitől kivül nem tudta, hogy az ügyvédeknek kö- szülőmeak milyen lelketlen udvariataln emberek, hogy azok bizony az Isten vilá- gáért se mondanák a becsülendő ember kopogtatására: „szabad!” Asérti hát még egyszer — most már hangosabban — kopogtatott.

met még vád alá helyezni sem lehetett volna! As egész bűnter abból áll: hogy van egy ember, a fővádlott, a bűnszerző Hersefeld Samu, ki mint a bossu atkos szörnyetege megindítja a bűnt, stután más isten ostora körülfalantul pusztít és mőkődik, s midőn már heroka kerül, midőn sem menekülhet, akkor bűnszerzőt megnevösen nem akarja, azokat szent szándékkal elhallgatja. — hanem azok helyett neki meg a nagy közbiz- ság, sőt mitogatja be őket egész várt- lanul és egyenkint az igazságszolgá- latsán, ép ugy mint egy római gladiátor a csarcsóban a fenevadakat — és midőn már azértépte, össesemarozangolta, tönkre tette őket erkölcsileg — ő maga Pilátus- ként fördelmelesen mossa kezét!

Táradom azonban tek. kir. tör- vényesék, hogy Hersefeld Samu mint fővádlott, mint bűnszerző a jelen bűnt- erben bármely csekély részben is hittel érdemlé vallomást tehetne. Curiai dönt- vények vannak már arra, hogy a vádlott- ak és gyanusított egyének hemozdási bírói figyelembe nem jöhettek.

És ki meri azt állítani, hogy azon ember aki képes volt arra, hogy oly bűn- szörnyeteget alkotson, melyből a gesei véres dráma következett be, hogy most ugyanazon ember ne legyen képes arra is, hogy a tek. kir. törvényszéket tánt- ra visesse és valódi társai helyett egészen más ártatlan embereket nevezzen meg csakis azért, hogy azok köpenye alatt saját rettenetes tettet az ostó igazság argus szemel elői eltkarhassa!

És a vér-s tragodia szerzőjének ezen daemoni terve folyósen sikerült is, amennyiben azon esetre, ha valódi bűn- társait nevesi meg, kétségtelen, hogy azok egybehangozó vallomásaik után ujjai mutattak volna reá, hogy te vagy a gyilkos és senki más!

És kérdés, hogy most is nem-e a bossu ördöge mőkődik atkos keblében és nem-e újabb áldosákat szemelt ki magának? mert hogy a nemtelen bossu és káröröm szivében folyton mőkődik és mintegy természetével vált az az egyik tanuval Gross Lajosral szemben itt a végelágyaltáson követelt magaviselete kétségen kívül helyes, midőn ezen ta- nu! csupán azért, mert elene kedves- len vallomást tett, képes volt itt nyom- ban a tek. kir. törvényszék előtt egy aljas bűnteteremtető cselekménnyel az orgazdasággal — próbák előállítása nél- kül — vádolni, — de nem kevésbé meg- lepő azon megálatkodott maacs tagadás- is, melyet Szócsi István tanuval szem-

ben tanusított, midőn is szemébe meg- mondotta neki, hogy a Szommer ... ad vérebne fürdeni már egy évvel el- elhatárosta!

Fel sem tehető továbbá azon képle- lenség Hersefeld Samurol mint különben értelm-s kaputos emberről, de még a józan észselle is ellonkoszik, hogy egy ilyen előre megfontolt gonosz szándékkal elkö- vetett bűntetterre előtte egészen ismeretlen egyénekkel lépett volna egy társaságu; már pedig egybehangozó tanuvallomások szerint ő az áldosatokra már régebben bossut esküdött, — azt pedig maga elbe- szei vallomásaiban, az a balgatag képtel- seneség, hogy bűntársait miat előtte teljesen ismeretlen embereket csak négy nappal előbb szedte össze — a bűntett előkövetést megelőzőleg — a n-kanizsai országos vásárra!

Mig ellenben Boncz Jánosrol min- den körülmények között határozottan feltehető, hogy mint kedves! anyagi körülmények között lévő jómódú falusi gazda, mindent vagyossal ayszámény kilá- tás nélkül oly istörtató vállalatba nem becsatkozott csupán a ért, hogy egy előtte egészen ismeretlen ember aljas bo- szujának kitöléséet elősegítse s annak kedvéért ösöse vigyónát, családját, ögy apró gyermekeit — veszélynek kitéve otthon hagyja — már pedig Hersefeld- kint is a rablás ostott koncz 200 frtnál többet mindössze sem ígért. Ezen körü- lmény mellett nem ignoralható fontos jogi vélelmem harcrol, s alig lenna székéség ehez egyebet mondanom, mint azt, hogy védecezem a bossu ismeretlen emberek ellen nem veszeülhet, s hogy nála rablotti nyeremény osztalék mint bűnjel nem találhatott.

És most áttérve tek. kir. törvény- szék az állítólagos ösösetett körülmények száfolatára, mindenekelőtt bátor vagyok megemlíteni, hogy Boncz János véde- cemnek a valóban hoszu és szanyaru vizs- galati fogász alatti folytonos és határozott tagadása vörge fonákán: busodik végig a vizsgálati jegysökényvekn — és hogy Boncz János beomdásának mindenesetre több erkölcsi értékel kell bírnia, mint a Hersefeld Samu beomdásának; mert ötkeintve azon állásponttól, melyet ők ezen bűnterben elfoglaltak; mig Hersefeld Samu haruz állításával, vakmerő elő- dásával senki nem vallott a főkérdés néve egybehangozólag, addig Boncz Já- nos vallomással teljesen és szóról szóra egyhangu beomdások létoit-ek minden oldalról s mielőtt ezen meglepően egybe- hangzó vallomásokat mint határozottan mentő körülményeket, tartalmazókat elő-

minden ruhadarab megfordítva volna rajta. Mindenek előtt a nadrágtáj kerde fölfelét rángatni, mint a szurkettai kán- tor és köbcsolt, először gyúdogés, atván erősebben, utójára szinte feludozott bele. Est már meghallá a főnöki terem- bu Kondor Gyula és azonnal sietett B regi uram elé.

— Isten hozta, Isten hozta. Kedves Beregi bácsi? Hogy van, hogy van? Jól látszik. Ugy-e bizony egy kicsit meese van B...-től ez a mi csunya városunk? — Ah kérem alázasatos! — Enn: tudott csak felelni a szives fogadistára, mintha azt akarta volna még hozza tessi: „Jasen nom vagyok és ilyen nagy tisz- teséghez szokva.”

Dehát szó, a mi szó: Menyhért bátyának meg is csak igen jól esett ez a magyar bunda, más éven vendégzeret- tetet az útján a Szibéria, más néven iro- dai fogadtatás után.

— Na tessék, menjünk az én szo- bamba kedves Beregi bácsi! — szól Kondor, atkarolva a kerék végébe viassa- zökkenni sem bíró Beregit. — Lassa minának csak így megy. It e fiatal urának roppant sok dolgot van; esek bizony a belépőkkel nem igen bibelőd- hetnek. Tessék, menjünk! Ott asztán jó magyar szokákként alpanaszkozhatunk egymással.

— Köszönöm, köszönöm tek. fi- z- ras ur! De hát könyörgöm sáfattal nem szorédom ám, ha leghőm: lennék, mert hát kérem ászosaz az én dolgaim nom clyan igen sürgősök ám.

(Folyt. következik.)

Gizellához.

Gasdag vagyok drága kincsem, Igaz szívvel tulajdonom; Zengő dalban, bus énekekben, Épedve csak azt daoglom: Lakja szíved a szaralom, Aranym kis szép kedvesem. Bécs, 1881. febr. 12. Pás,lek Sándor. Pálek Sándor novellája. E lapok f. évi 81-ik számban, boldogult bará- tomról egy társasággal emlékezem meg, melyben öhajomát fejtenem ki, miseriat egy... boldogult barátom által megkezdett, de be- nom lejezett novellát... melynek tartá istán az ősi kidolgozás előtt vltm kólóha — szerencsék befejezni és a nyilvánosságnak átadni.

delet azonban csak akkor engedélyesi az ásatások megkezdését, midőn az udvaron felhalmozva levő építési anyagok onnan eljuttathatóak, illetőleg az építkezés felhasználható, miután az udvaron a szabad mozgatható különben gátolva lenne. Az ásatások vezetése kiküldött Dr. Heeslmann Imre az országos műemlékek bizottságának elnödjéje a helyszínén tett kutatások és tanulmányozások alapján a ministeriumhoz tett jelentésében azon nézetének adott kifejezést, hogy a feltalált alapzatok kétségtelenül a nagyváradi várból fennállott sárdílg e helyen kell keresni a szent László földi legelőb- bben épített bazilikát is. A vallás- és közoktatásügyi ministerium a tett kijelentések következtében teljes nagyágában fogta el a dolgot és Hegedüs Cándid Lajos ministeri tanácsos, ministeri aszakerferenat küldött ki, hogy az egész nemzetre nézve kiváló fontosságú felismerés folytán az ásatások megkezdése és azok további módoszatai iránt a szükséges intézkedéseket a helyszínén személyesen tegye meg.

A cholera kitéréséről újabb és újabb hírek érkeznek Ázsziából. Az eddigi távirati jelentések szerint Shanghai, China, Bangkok, Siam és Amoyban, a chinai déli tengeren, sőt újabban Adenben, az európai és asziam közötti közlekedés főhelyén is több eset észleltetett. Ezek szerint nem valószínű, hogy Európába is át fog szállítani a baj, minél fogva szükség lenne, hogy az európai államok kormányai idejkorán intézkedéseket tegyenek a ragály behurcolása ellen. A közönség: pedig figyelemstétjük, hogy éppen most, mikor a gyümölcsök élvezete legnagyobb fokú érte el kiválóan nagy az egyénekben a hajlam a betegedésre.

Jókai Mór Komárom diszpolgár- ráva történt megválasztásáról szóló díszoklevél már készen van, f. hó 22-én küldötté fogja az Budapesti atnyujtani. Az oklevél kiállításá gyönyörű és izlées; valódi műmerek, mely becsüle- teteték válik Posner K. Lajos budapesti műintézetének. Az oklevél fehér díszes borbó van köztve. Az első táblát a kitün- tosi író remak monogramja és izléses emalitroszt, ércből készült éktímenyek díszesítik. A tábla belső lapja, egy az első levél két atlasz selyemmel van boritva, melyen szép tiszta arany nyomással Magyarország címere ragyog. Ugyan- csak két selyemmel bevont a másik tábla belső fele is. Az oklevél szevege a harmadik lapon kezdődik. A kezdőbetű a város címere és abból kiemelkedve egy hírnök alakja díszesíti. Az oklevél szevege így hangzik: „Mi Eötvös-Komárom szabad királyi város közönsége ezennel adjuk tudni mindazoknak, a kiket most; vagy jövéndőben illet vagy illet: miszerint alulírott helyen és napon a városunk egyetemét érdeklő könyvek elintézése céljából rendes könyvtelére egybegyül- vén: az alkalmal Jókai Mór városunk nagyevü szölitjét, a magyar nemzet koszorus íróját, a magyar irodalom közül szerzett halhatatlan érdemei elismerésé nek — és a személye iránt érzett hártar- lan tiszteletünk és szeretetünk nyilvánu- lásának jelül ezen szabadkirályi város diszpolgárává megválasztottuk; s ekként részere mindazon jogokat, melyeket ezen város polgárai általában élveznek — fel- ajánlottuk és biztosítottuk. Minek nagyob- hitelél adtuk ezen — a város pecsétjével ellátott — díszoklevelünket. Kelt Komáromban 1881. évi Kiasszony- hava 10-ik napján tartott rendes közgyü- léseinkben. Táray József, polgármester, Kacs Lajos, főjegyző.

Hasznos tudnivalók.
Külföldi szobapadlat-más. Ha- mizsiroldatban olvassunk föl finom sárgaviaszkot; tegyük hozzá bergsafa és foszfarjutóviszengé gyógyoldatot, as- tán tímót. Ezen keveréssel vastag ecset segítségével vonjuk be a padlatot, s aztán hagyjuk megszáradni. Erre láb- kófével és astán gyapjufoszlánnyal csi- szoljuk ki. A padlat fénye es által- sebb és tartósabb lesz, mint a közön- séges padlatmás által.

Hogyan próbáljuk meg a szoda jószágát? Tegyük egy keveset a tonye- rünk köcsőpére a nedvesítjük meg hideg vízzel: ha az átnedvesült szoda jó, akkor azt fogjuk érezni, hogy a tenyerünket súti, ha ezt nem érezzük akkor a szoda erőtlén is nem alkalmas a szappanfőréshoz.
A padlatok elnedvesedését meg- gátolni. Földasitok asobákba a padlók alá apróra tört vassalák szórandó és erre jól kizsáradt közönséhamu, a nedvesség mind alá húzódik a a padló szaraz marad.
Egerék ellen igen egyszerű aszeri ajánl egy hannoveriai gasda. Egy eger- költő ellepott földön levő kórákásban két macska telepedett le. Egy napon 124 dög lött egeret talált a kórákás előtt, melyeket mélyen a földben elásatott. Másnap ismét 85 egeret talált; Ajánlja azon dolgot, hogy macskákat telepítsünk az egerpusz- titotta földrőkre.

Hasznos szar a poloska ellen. Ezen alkalmatlan rovar kiirtására igen hasznos szarén bizonnyult a só. Fél kilogramm só egy liter forró vízben feloldva, a kellő szar, melyivel egy sár- e ecset se- gélyével mindazon helyek és rések jól bekenendők, a hol poloska szokott tartós- kodni.
A süketég ellen. Új találmányt jelentenek Amerikából. El is neveztek már „audiphon“-nak, magyarul halló- készület. A feltalálók Graydonnek hívják a foglalkozására nézve professor Cincin- naiban. Az egész áll: először egy kis elektromikrophonból, melynek rezgő le- mezéből zsinór szolgál ki, s annak végén egy fadarab lóg. — A süket ember fogai közé veszi ezt a kis fadarabot s az, aki vele beszélgetni akar, keresztül beszél az elektromikrophonon. A süket ember min- den szót megért, csupán arra kell ügyelni, hogy a zsinór sezes legyen.

Szerkolika ellen! Egy német gasda közlése után álljanak itt a követ- kezők: Egyik lovam hirtelen nagymérvü kolikát kapott, állatorvos és gyógyszer hiányában egy igen egyszerű szerhez folyamodtam — a hideg vízhez — ez már olyan nélkülözhetlen és mindenre használható, hogy anélkül megélni nem lehet, s így hittem, hogy hasznos is le- end — és nem is csalatkoztam. Hosszant egynehány kártyus hideg vizet és ezzel erősen lelocoltattam a lónok a hátát és pedig hátulról előre, azt mindaddig foly- tattam, míg a ló reszketei kezdett; erre asután két kocsis szalmatekeröccsel addig dörsölte, míg a bőr gödülőni kezdett — ez 10 perc múlva beállott. Ennek megtörténte után a lovat pokróccsal letakartattam és későbbi 5 perc múlva lovam tökéletesen helyre jött. Több esetem volt és ezen eljárás mindig ered- ményre vezetett. — Egyetlen egyszer, midőn nem volt elegendő visem valami- vel tovább tartott a baj — de akkor sem pusztult el lovam. — Már csak azért is

jó lesz megpróbálni, mivel igen olcsó szer és bárhol megtalálható, a mellett a lovat kimélik az óvszer beadásától. Jó lesz azonban hideg vízzel álló-ot is hasz- nálni, mivel ez is igen hathatóan hat bejár könnyebb elválasztására.
Papír-zeletek.
Sinaf körmögőcsök: Tudatlan orvos nem jobb a gyilkosnál. — A túlokosság sem jobb a boldogságnál. — Olyan az öreg ember, mint a szőbe vitt gertya, es is, as is hamar sziak- vodik. — A legboldogsosabbnak 1000-szer kell lé- vennie és a legostobábbnak ugyanannyiszor okosat tenni. — Könnyebb egy tengeri meg- töltöteni, mint a szív vágyait kielégíteni. — Nem kevés a szegénynek a mértékletesség utján haladni.
— Turingtót, kendő résszel — azó a kapl a húsárhoz.
— De hisz leten nem vagyok résszel, — felelt az — csak egy kisért be vagyok — kapacitálva.
— Miért nem gyógyítja magát nagy- sád homeopatiáa?
— Oh én nagy barátja vagyok a homeo- opatiának s éppen azért nem gyógyítatom magam a gyógyítómmal szerint, mert nem akarok benne csalódni!

A szelleműs Swiff azt mondja a leányok nagy részéről, hogy értik a mestersé- get, a férő siet megfogja: tehát csipkő vagy hálot kötni tudnak, de a foglyul ejtett férfiak kaliták csak ritkán!
Mesterséges tojás. A találmányoknak már ideestova szert, számát sem tudjuk. Leg- újabbban Amerikában a mesterséges tojások előállítását találták fel: ezek a valódi tojás kinézetével és ízével bírnak, s most már csak az van hátra, hogy oly tykokat találjanak fel, melyek a mesterséges tojásokból csirkéket költenek.
Egy helybeli kereskedő U. r szoba- festővel némi javításokat eszközöltetett háza folyosójának falán: A festő kéme magar írt szabván „méréseleot”, a házi ur trófiája jegyit meg:
— Hallja barátom, ezen a pénzén Ma- kart is egcsindta volna!
U. r barátunk, ki Makart nevét még életében sem hallotta emlegetni és azt emintén valami szobapiktornak tartotta, a szavakkal vágott vissza:
— Igen ám, csakhog Makart nem adott volna hozzá oly jó festéket!

Hivatalos piaczi árak.
Nagy-Kanizsán, 1881. szept. 21.
100 kilogrammjával számítva.
Búza 11.—11.50 Rozs 8.—8.50
Árpa 8.—9.— Zab 7.—7. Kukuricza
—7.90 Burgonya 3.— Boró 32.—
— Lencse — Bab —
Széna 2.50 — Szalma —
1 kilogrammjával számítva
Marhabús 48.—52. Borjúhús — Ser-
táshús 56.— Szalonna —82 — Disznószár
—30. Vöröshagyma —16. Fehéragyma
—30. Cukor —35. Bors —1.40
Paprika 90 — Szappan —40
1 literjével számítva
Ó bor 82—48 kr. Uj bor 20 28 kr
Pálinka 48 kr. Kocsi 6 kr.

Piaczi árak.
100 kilog. számítva
SOPRON. Búza 11.50—12.— Rozs 8.90
Árpa 8.40—9.— Zab 7.40 7.50 Kuku-
rica
SZOMBATELY. Búza 11.40—12.—
Rozs 8.20—8.80. Árpa 8 —8.50 Zab 7 —7.20
Kukuricza 7.60—8.—
BUDAPEST. Búza 12 —12.95 Rozs
8.50—9.— Árpa 7.60—7.70 Zab 7.60—7.70.
Kukuricza 6.95—7.—
PÁPA. Búza 11.20—11.80. Rozs 8.20
8.60 Árpa 7.80—7.50. Zab 8.80—7.— Ku-
kuricza 7.—7.20

Győr. Búza 11.80—12.60. Rozs 8.90—
9.— Árpa 7.70—8.— Zab 7.40—7.80 Kuku-
rica 7.80—8.—
VESZPRÉM. Búza 11.50—12.— Rozs
8.50—8.80 Árpa 8.—8.40. Zab 7.80—7.50
Kukuricza 7.60—8.—
Szerkesztői újság.
4714. „Egyedül állók“ és „A virágok
boszaja“! Sokat vót a metrum ellen, még esze-
ket sem közhöltek!
4715 Zala megye főszékfőnökétől érke-
zett-csafolatot, úgy az első-levélvi tiszolót
árgyat. Lapunk legközlebbbi számára valánk
könyvtelnek hazaszáll.
4716. X. Nem közöli-ő.

Nyitítér.
Mindazok, kik felejthetlen édes atyánk néhai Dr. Prager Henrik orvos urnak súlyos betegsége és az ezután bekövetkezett elhalálozása alkalmával részvételük kifejezésé adni, valamint azok, kik a végti zseletet megadni és ezáltal fájdalomainkat enyhíteni szivesek voltak, fogadják legmélyebb köszönetünket.
Különösen kötelességünknek is merjük Dr. Bl. u Zsigmond, Dr. Pick Albert, Dr. Schreyer Lajos és Dr. Szukits Nándor orvos urnak azon páratlan figyelemért, valamint a határtalan fáradozás- és buzgó- ság-ért, melyeket a boldogult gyógyke-
*) E rovat alatt közöltött felhívásokat nem vállal a Szerk.

zelese körül kifejtetni sziveskedtek, elismerő köszönetünket nyilvánítni. Nagy Kanizsán 1881. szept. hó 20.
PRAGER BÉLA,
PRAGER EUGENIA, férj:
Dr. SCHÖN FÜLÖPNÉ és
PRAGER LINA, özv.
OESTERREICHER SÁNDORNE.
Dr. Grünhuth József az összes orvosi tudományok tudora, a bécsi cs. k. Rádólkórház volt segéd orvosa, orvosi működésé helyben megkezdotta.
Lakása az „Ujvári fölc“ házban, (Dnák-Ferenc-ér) 1. emeletben. Rend-öl 11—12 és 1—2. 381 1—2.

Gyengesség állapot, magömlés, te- hetetlenség által, éles és fiatal embereknek tartósan és jóláll. mellett gyógyításnak **Fülszervező Mittel-féle** csodaszere készítménye által, melyek az elgyöngült testnek fiatal erjét visszaadják.
Letöltendűző Kreikenbaum Károly Braunschweigban.
Kérem megbízhatóságom érő- és anyagzo- rek rövid idő alatt maguknak egy világí hiru- netet szerettek: ezek a legelőkelőbb orvosi tekintélyek által jelenleg használtatnak és me- lyen ajánlataznak. — Egy kimerítő tudomá- nyos értékelés a fölött 40 kr. levélbelyegke- ben beküldésé által méltányos és bízmatlósan eszközöltetik. 381 8—9.

H I R D E T É S.
Hungaria forrás.
Propeller szállodában Budán.
Gyomor- és hólyaghurut valamint a catarrhalis bántalmak minden faja ellen kitűnő gyógyhatású.
Lakás, ülőfürők és étkezés ugyanott. 380 1—1

N. Dupuy-féle magtisztítószer.
Nincs többé buzaüszög!
Megengedem magamnak a közelgő mivélési időre újra az én magtisztító szeremre a figyelmet felhívni; ez biz- tosan és hiánytalanul hat szagoségés ellen a buzában, por- égés ellen az árpa-, kukoricza- zabban, stb. és ugyanaz 1878. évben a magyar királyi földmivélési ministerium által a földbirtokosoknak igen ajánlatott. Ez idő óta az én készítményem az egész osztrák-magyar monarchiában meg- honosult, és szerzett is megszámolt megrendelőket, nevezete- sen kerületekből, melyek ez évben nagy buzaüszögben ré- szesültek, igen sok kecsgetető elismerő leveleket nyertek. A használata készítményemnek igen egyszerű, az ár, te- kintve a nagy hasznót, igen csekély. Tartok magamnak a t. vevők kényelmére az ország minden nagyobb helyén raktár- rakat, melyek ugyanazon áron, mint Pest vagy Bécsben egy csomagot 30 kr-ot (elegendő 200 liter magnak) ársítanak el. — Használati utasítás minden csomagon.
NUMA DUPUY,
BÉCS, VI., Windmühlgasse Nr. 36.
Főraktár Zala megye számára Nagy-Kanizsán Rosen feld Adolf urnál. — Raktár Aisa-Lendvén Tomka G. nél, Zala-Egerszegén Gráner L. fiauál, Keszthelyen Weiss Al- bert, Wünsch Ferenc. Mura-Szerdahelyen Grahovecz András urnaknál. 369 8—10.

MOLL SEIDLITZ - PORA.

CSAK AKKOR VALÓDI, ha minden doboz csimátlapján a sas látható.
30 év óta a legjobb alkerekt mellett fennáll mindenemü gyemer betegségek és emésztési zavarok, (mint ágygyátlány, haszorotás), vér- bogülés és aranyér ellen. Különösen oly egyéneknek ajánlva, kik ülő élet- módot folytatnak.
Használatuk ábrányilag bízmatlós.
Egy lepecsételt eredeti dohoz ára. 1 frt. o. o.
FRANCIA BORSZESZ SÓVAL.
A legnagyobb és legjobb sószele- sare a stevedő emberiségnek minden belső és külső zsaladására, a leg több betegsé- g ellen, min- denemü szőlitások, főt. mi. és foglázás, régi serevek és ölyt abak- társoktól, nasób, stomagyalitás, mindenenemü bönökés és sértés stb. áll. ellen.
Üvegekben használati utasítással együtt 80 kr. o. o.
Hal-majolaj.
Kroán M. es társától Borsgenben (Norvégiaiban).
Ez az halmás sárolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló betegségek és agródi, mely orvosi-csillőre használató.
Ára egy üvegnak használati utasítással 1 frt. o. o.
P. Ö. H. S. A. L. L. I. S. A.
Moll A. Gyógysszegek, Cs. kir. udvari szállítóvál, BÉCS.
Tuchlauben.
Raktár az állam minden hírtovas gyógysszegekben vagy fűszer- kereskedésben: Raktár nákküli hólyagokban magógnégnak nagyobb magógnégnéknél megfelelő árkon engedékenyben részesülhet.
A t. az közönség kéretilk hártározottan Moll-féle készítményit rendelői és csak olyazokat elfogadni, melyk saját öjlegzem és alkír- sommal vannak ellátva.
Raktárak: Nagy-Kanizsán: Jéhes J. György; Prager Béla; Győgrva: Féschhof József, Rosenfeld Adolf, Rosenburg Ferenc, Strám de Klein, Zala-Egerszeg Holloy J. E. Marosfal Istv. Ferd., — Bécs Dörner S. — Oskattanya Göncz L. Győgrvárs — Kapuvár Babóczy Kálm. Kőjn J. György. Th. Kecskény György. — Kaprénvára Wert M. György. Mészeg Császnovics Ist. György. — Keszthely Wünsch F., — Kéröcsök Bécs M. — Zsgráb Kralinshos György; Mítlbach S. György; Rojha V. — Sopron Messy And. György. — Látány Kallwoda J. (240 83—83)

Nagy-Kanizsán, nyomtatott a kiadó tulajdonos Wajdits József gyorosátlóján.

Előfizetés ár: egész évre 8 frt. fél évre 4 frt. negyed évre 2 frt.

HIRDETÉSEK
8 hasábos petitszerben 7. másodszer 6 s minden további sorért 5 kr.
NYILTTERVEN
soronként 10 kr-ért vetetnek fel. Kincstári illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szerkesztését illető közlemények a szerkesztésnél. Anyagi részét illető közleményeket pedig a kiadóhoz birtokostól. Intézendők: NAGY-KANIZSA, WASSASCHAZ. Birtokostól levelek csak ismert munkatársaktól fogadjatok. Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nagy-Kanizsaváros helyhatóságának, „nagy-kanizsai önk. tűzoltó-egylet”, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank”, „nagy-kanizsai takarékpénztár”, a „zalameyei általános tanítótestület”, a „nagy-kanizsai kised-nevelő egyesület”, a nagy-kanizsai tiszt. öngyező szövetséget, a „soproni kereskedelmi s iparkamara nagy-kanizsai külf. árszámvevője” s több megyei és város egyesület hivatalos értesítője.

Hetenként kétszer, vasárnap- s esütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

Előfizetési felhívás

„ZALAI KÖZLÖNY”

1881-ik évi utolsó negyedére.

Tisztelettel felkérjük mindazokat, kiknek előfizetésük e hó végével lejár, hogy azt ideje korán megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében hiány merüljön fel.

Igyekezünk a helyi viszonyoknak megfelelően a közérdekű kérdéseket megvitálni, a helyi események regisztrálásában lehető gyorsaságot, főképp hitel érdemlőleg tanusítani.

Előfizetési ár a régi, mely lapunk homlokán olvasható. Vidékről legzélszerűbb posta utalványon küldeni.

Kiadóhivatal
WAJDITS JÓZSEF
könyvkereskedése.

Emlékezés Románia és Magyarország viszonyai fölött.

Elvárom Románia hölgyeitől, hogy „hazai kéziműnyű” öltözékben fognak megjelenni a legközelebbi udvari balon!

Ezen nagy jelentőségű szavakat intézte nemrégiben Románia királynéja Oláhország előkelő hölgyeihez. S hogy szavai vízhangra találtak bizonyítja az, hogy gróf Andrássy Gyulát legutóbbi ottjártakor a királyné hölgyeivel együtt nemzeti öltözetben fogadta.

Boldog Oláhország! boldog oláh nemzet! mi csak irigyelhetünk téged. Irigyünk, de nem azért, mintha ellenséged volnánk, nem, mert a magyar minden nemzetnek boldogságán s haladásán örvend, annál inkább örvend pedig az oláhnemzet haladásán, mert a magyar és oláh, e két

rokontan faj, mint sziget áll itt a zajló néptenger közepett; tehát mind a kétfőnek érdeke reá utal a testvéries egyetértésre s egymás támogatására. Nem a rosszakaró irigység, tehát az amit érezünk, hanem az elhagyott árvának sovár epekedése mások jobb sorsa láttán.

Boldog Románia! Egy pár évvel ezelőtt még alig ismert pontocska Európa térképén, igénytelen kis nemzet vazall fejedelemséggel, kiegészítő része egy korhadó államnak s ma már, nemzetek életében, számba sem vehető rövid pár év alatt független nemzet, önálló királyság, aki helyet s tiszteletet követel magának a nemzetek között. De nem csak! hanem független akar lenni ipar és kereskedelmi tekintetben is, fel akarja menteni magát a kiszivattyúzó idegen verseny alól s be akarja bizonyítani, hogy ha akar meg tud élni saját emberségéből. És királynéja megyen elől a példával megmutatni népének, hogyan kell sajátját s önmagát becsülnie.

És te szegény Magyarország! szegény magyar nemzet! Miért érdemled te és csak csupán te azon szegénytelen esujtó sorsot, hogy ezereves multaddal, a természetől minden kincscsel megáldott földön, az emberi jó tulajdonságokkal bővelkedve nyomorúsággal küzdész, s tenfiad hirdetik lehangosabban, hogy csak mások emberségéből vagy képes fennállni? sőt még nevedet is elközösítéd, mintha szegyélnéd viselni.

Szegény, szerencsétlen nemzet! Nem arczpirulva kell-e tekintened Erdély havas bérceiről s alatta elterülő kis Oláhországra s öntudatos nemzetére, aki ma született államiségében önerejére hivatkozva, nemzeties törvény s intézmények által saját számára biztosítja hazáját s benne a jólétet. Te pedig, a míg egyfelől kebledre öleled minden fajtát az élősdieknek, a melyek egy nemzet testéből az életnedvet kiszívni szokták, — s határtalan szabadelvűséged s öngyilkos nagylelkűségedben korlátlan szabadságot biztosítasz nekik tenmagad megsemmisítésére; másfelől kicsinhitőleg másról, talán éppen ellenségedtől kunyorálod vegetáló életted hosszabbra nyújtását.

Szegény árva hazám! szegény elhagyott nemzetem! Valjon megérdemled e, hogy hozzád is intézendnek olyan biztató szavakat, mint intézett Oláhország királynéja az ő környezetéhez? Avagy e mostoha gyermeki helyzettedben éhezve, fázza dolgozol a végkimerülésig, hogy az édes gyermek kenyelcembem kéjeleguessék? — Vagy öntudatra ébredsz-e, hogy embernek, aki gyermekkorát tuhaladta szegény, ha maga emberségéből megélni nem tud. S bűn, vagyonában másokat dobzódnai engedni, míg saját gyermekei inséggel küzdenek s elpusztulnak. —

Magyarország fő urai s hölgyei, akik e haza javainak nagy részét birtokoljátok s millióival más nemzeteket gazdagítottok! S ti jómódú osztálybeliek, a kiket születés vagy szerencse vagyonhoz juttatott s nagyzástokban minden hazait fitnyáltok s minden szükségleteiteket külföldi fedeztetik! És ti a kiket a véletlen vagy a nép bizalma oly állásra helyeztet, hogy az ország, megye, város vagy testületek ügyeit kezeltet s ezek szükségleteinél szinte legtöbb nyire mellőzitek a hazai munkás kezeket! valjon nem rezdült meg a hazafiérzésnek egy hurockája kebleteken azon szavak olvasásánál, a melyeket egy idegen nemzetből származott királynéja az oláh nemzetnek azon nemzethez intézett?

Igaz, hogy azon szavak nem hozzátok voltak intézve, fájdalom, Magyarország királynéja, aki szinte számtalan jelét adta szívósságának az őt hódolattal tisztelő magyar nemzet

iránt, olyan nyilatkozatot nem tehet, mert tiltják azon okok, a melyek miatt Magyarország érdekeinek annyira csorbát kell szenvednie. — Azon más nemzethez intézett szavakból is megérthetnek azonban Magyarország fent nevezett körei, mivel tartozik minden egyes azon államnak, a melynek javait élvezi s azon nemzetnek, a melynek magát tagjaúl valja.

De megérthetnek felsőbb nyilatkozat nélkül is azon elhagyatottságból, melyben az ő idegen bálványozásuk folytán e szép ország a siralom völgyévé vált. S megérthetnek azon óriás mérvű elszegényedésséből, a mely az ő érzéketlen önzésük s vétkek könnyelműségük miatt e nemzetet a megsemmisüléssel fenyegeti.

Ha megértenék, még megmenthető volna e nemzet. Az eddigi uton haladva azonban meglehet „lesz Magyarország” geográfiai értelemben s Árpád nemzetéből lesznek benne csak a cselédok és a napszámok azok az új magyarok szolgáltatában, akik meglehet ugyanazon birtokban, ugyanazon és név alatt fognak uralkodni. Hanem hogy az ilyen herényő és pillészerű átalakulás a magyar nemzetre előnyös, kívánatos, vagy csak kevesebb bajt okozhat, az a legtagyabb világnézetlel sem hibetó. S ha egy nemzet más hatalmasabb nemzet által meghódítottatik s elnyomatik, nagy szerencsétlenség, de ha egy aránylag kicsin és olyan faj által, a mely tőle vérben és erkölcsben idegen. — (S ott van hazája, ahol könnyebben élhet,) saturáltatik s vagyona és neve erre száll és ő ennek szolgálatába tengődik, ez már nem szerencsétlenség, hanem gyáva élihetetlenség. Ilyen nemzet gyarapodást nem kívánhat, az, aki hazájának s nemzetének hü fia.

(Folyt. következik.)

— **A közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszterium** részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a Ruméniába szóló pénzt, vagy bemutatásra szóló értékpapirokat tartalmazó küldeményeknél, ezeknek teljes értékét nyilvánítani kell, mert a valóban kisebb érték nyilvánításának felfedezése esetén büntetésképen a teljes értékért járó porto háromszorososan szedetik be a címzettől.

— **A m. kir. igazságügyminiszter** a bírói letétek átküldéséről szóló adóhivatali értesítvények tárgyában átiratilag utasította a kir. adóhivatalokat, hogy a hozzájuk érkező bírói letétekre vonatkozó értesítvényeket a nyomatványon kitett három napi határidő alatt, az átküldő hivatalnak okvetlenül küldjék vissza, mi ha nem történik meg, ez utóbbinak kötele ssége arról gondoskodni, hogy az átvételi elismeréssel ellátott értesítés idejekorán hozzá visszaérkezzék.

— **A kisebb mennyiségű és értékű** küldemények postán leendő szállítása iránt amaz intézkedés tététt, hogy a kisebb súlyú és csekély értékű küldeményeknek vaspályán történi csomagolás által rendszeres vagy kikerürlése szempontjából 5 kilogrammál kisebb és 50 frt érték nél nem magasabb küldemények ezental kizárólag csak postán küldetnek el.

— **Budapest, szept. 17.** Ó felsége a következő legfelsőbb kéziratot méltóztatott kibocsátani: „Kedves Tiszta! Azon szives és őszinte hü ragaszkodást tannított fogadtatás, melyre jelen alkalommal is e vidéken mindenütt találtam, valódi örömmel tölti be atyai szívemet, de fokozza ez örömet még különösen azon tapasztalás, hogy a jelen katonai összpontosítás által érintett megyék

TARCSA.

Darázs Miskához.

Bűvös zenéd halk rezgése,
A fájdalom tomesése ...
Szent áhitat szép reménye,
A boldogság szelíd képe.
Édes öröm tündérfénye,
Nyirestgyűnek mesés kéje ...
Husd hát, husd hát csak csendesesen;
Rizzen mind ost töled lesem!

Hurjaldnak bőv határ,
Leikem, saivem egy felrázsa!
Édes lesz a családára,
Édes ir lesz faldalmára ...
Ujra megő boldogsága,
Rég elieled: menyország ...
Husd hát, husd hát csak csendesesen;
Hiazem mind ost töled nyorem!

Elmosódott gyermekévek,
Hő szerelmi törks képek.
Ah mi dicső ébredések!
Hogy e hurok felidésnek ...
Ujra gyermekévbem élek ...
Szerlelemről is beszélnek ...
Husd hát Miska erősbemben,
Hogy szivem így megprepedjen!

BÁTORFI.

Az asszony, ha angyal.

— Bessély, —
Irta SZALAY SANDOR.
(Folytatás.)
— Jól van, jól van Beregi bácsi, csak tessék!
Kondor az ő kedves Beregi bátyó jával astán bement a főnöki szobába és több saives szó mint igazi sziveség után végre rá asánta magát egy szokatlan székre az öreg. Asután elkezdte asidni ost a csudar világot, melyeknek utána

attért nagy nehezen, melységes sóhajtasokkal az ő roppant sok ügye, bajára.
— Hát tudja kérem alázatosan tekintetes fiakárs uram, én igen-igen meg vagyok akadva; hús engem most már meg az ég is. — Így kezdte Beregi uram requiem tonusban. — Csak tárja elém ügyét Beregi bácsi! Ha lehet majd segíünk — szólt mosolyogva Kondor.
— Igenis hát könyörgöm alázattal én úgy jártam, hogy erre is arra is jót álltam egyik másik mesterember pajtásomért. Azok többnyire mind elsőgyenyedtek, astán bizony most mindenki azt mondja, meg az Isten is tudja, hogy nekem kell szat a tengernyi adósságot kifizetni. Most még hála Isten — megvan a mindennapi kenyérem, de hát se napja se órája mikor leszok öreg napjaimra földöntutó koldus.
— Hát persze ezen a dolgon szorotne valahogy segíteni, ugye-e?
— Bizony kérem ástosán! Már tekintetes fiakárs ur jól ismer; családóm iránt mindig igen szives indulattal volt, hát ha valamiképen est a dolgot el lehetne kortalni; ha ténne valamit melletttem: egész életemben hálaadatos lennék.
— Hjab kedves Beregi bácsi itt csak egy módon lehet segíteni a dolgon. Nem adott már magának valami ismerősen ebben az ügyben tanácsot, mi?
— De igen is adott, kérem alázatosan. Valami Boldog nevezetű csapómester éppen úgy járt valamikor a barátjával, jót állott értük, astán neki késett volna a tömérdek pénst kifizetni. De egy jóraváló, derék, eszes fiakárs ugy eligasította a dolgot, hogy mire a nyakára melet-as exozutio, egy fillérje sem volt, mindenét átíratta a fairs. — Hát mon-

dok most már az én életem is, meg a szegény fel-ségem élete is számit is nem is; leányom meg már szárnyakra valót szeretném mindenemet arra íratni. Legalább az, meg akit az Isten neki rendel, könnyebben élek és szerenék, ha less egy kis fundamentom.
Kondor Gyula magasra husta esem-öldökei.
— Hm, hm! — Astán hajlandó volna est megtenni, Beregi bácsi?
— Kérem alázatozággal a szükség törvényit ront!
— Tudja mit Beregi bácsi! Talán nem less újság ön előtt, ha megmondom, hogy leányát én szeretem és nőül óhajtom venni.
— Az öreg Beregi ugy tett, mintha ő orra rá se gondolt volna soha.
— De ilyen nagy szerencsére, kérem alázattal, ki merne gondolni. Isten csak tréfál a tekintetes ur. Ilyen okos ur, a ki gróffokkal diskurál, már hogyan vehetné el egy egyszerű iparosnak a leányát.
— A mit mondtam, megmondtam. Egyszermind kijelenthetem, hogy én tisz a szerelemből óhajtom elvenni. As a dolog, a mit itt pengtetett, kívül van a becsületesség határán. Ön az adóssok mellett jót állott. Ha a most fennforgó eshetőségre akkor nem gondolt, rosszul tetta. A hitelzőnek teljesen károsodnia, a mennyire lehet, nem szabad. Ily kiját-szások nem férnek össze oly becsületes, névvel, mint a Beregi Menyhérté. Hanem annyit igen is én megtehettek és meg is fogok tenni, hogy s hitelzőkkel alkuba bocsátkozom és ék talán, sőt majdnem bizonyosan mondhatom, hogy hajlandók esznek bizonyos számlák-leengedés mel-

lett öneli kiegyezni. Ez a becsületes utja, módja a dolognak. Ha tanácsomat óhajtanál elfogadni, a hitelzők neveit aszonnal följegyzem s velök egyezkedésbe bocsátkozom.
— Nem hanom hát, könyörgöm alázattal, — szólt a vén Beregi színesleg megadással — legyen hát ugy, a mint a tek. ur akarja.
Asután egész egy sereg nevet dik-tált be Kondornak, ki azokat szorgalmasan feljegyeste.
— Jól van kedves Beregi bácsi! mindenben elfogok járni. De hát az én szavaimra meg nem felelt Enyem lesz e a szép Mária? — szólt magyaros jókedvűséggel Kondor.
— Isten, ha már nem tréfál a tek. ur, meg hát a jó Isten is ugy akarja, én belenyugosom. Hanem hát majd könyörgöm alázattal, szerencséttesen tekintetes ur szegény hajlékunkat! Ilyen fontos dologban már csak az asszonyt is meg szokta kérdezni az ember.
— Jól van kedves bátyám pár nap multa elmegyek. Irja meg majd hasul-ról, hogy mely napon less legalkalmasabb oda utaznom.
— Igenis kérem alázatosan! Hanem hát könyörgöm alázattal, addig ne tessék asokkal a hitelzőkkel se beszélni. Már hát mi tőrés tagadás: csak megmondom, hogy hát megozoktam világlelettemben a feleségem esse után járni.
— Jó, jó Beregi bácsi — szólt mosolyogva Kondor — hanem hát ma ebédre az én vendégem less ám.
Éppen felelni akart az öreg Beregi, hogy később alázatosan, ha térére nem less, hát: csak megmarad a tekintetes

urnál; hanem hát akkor lépett be as égbekiáltó patvarista.
— Kérem főnök ur gróf Ladányi és báró Rigycái ó méltóságai óhajtanak egyedül beszélni főnök urral.
De már akkor még kötően se tartotta volna ott senki az öreg Beregit. Hejh nem jó olyan nagy urakkal nem csak csereznyét enni egy tából, de még egy szobába asorolni sem!
Nagy alázatozággal hajolt meg roménybéli veje előtt s ugy ment onnan se jobbra, se balra nem nézve, mintha három toncat patvarista marasztotta volna.
Mikor pedig as ajtó beosult Beregi uram után, Ladányi és Rigycái méltóságai a főnök urral és a patvarista serreggel egyetemben kacagtak tüdőjük teljességével. Ó méltóságai részéről est a parasztos asokást as okosta, mert ók som valának egyebek kemény faszékon miniszteri báronysáékáról álmódó stíldó fiakálisoknál, kik csak as alkalomra lettek magúasok.
A dolgot pompásan sikerült. Nem sokára tele palacsok foglalták el a kalamáriok és pennak bírodalmát.
Computaverunt magnum áldomás.
— Ki gondolta volna — szólt Kondor — hogy ez az öreg Beregi okos ember létére annyiféle jót állott?! Roppant sok pénzbe került a hitelzők kielégítése, ha mindjárt sikerül is a kiegyezés.
— Astán hiszem a vén rókáknak? — szólt az égbekiáltó patvarista. — Nem mondtam, hogy gonosz esotok, ugye rókákn csak a meggadagodott mesteremberek? Nem akart as mást megtudni, mint a te becsületességdet. Hogy leányát szándékol elvenni, ast bizonyos tudta — Es uttal csak arról akart meggyőződést

Papirszeletek.

Leginkább az a bor ajánlható, mely éppen az ember előtt áll a kupában.

Közönségeskedő képviselő be megy a museum régiógtárába, hol az egyik egy székény tetőjén meglát egy régi római edényt, a mely, hogy azét ne hulljon, az igazgatóság jóvá látta megdrótostati: K ar erre megszólal: „Ejnye nem is tudtam, hogy már a rómaiak idejében is voltak drótostótok!”

N. bírtokos egyetlen fia kitanulván vala mennyi iskolát, haza került gazdálkodni. Az ifjú urnak igen phlegmatikus temperamentuma léve, nagyokat aludt és evett. Egy délután már este felé az édes mama betekint a benyilóba, hol egyetlen fia akkor áll föl az ágyon és nagyokat ásitorott. — Mit csinálsz egyetlenem? — Föltütem pihenni édes anyám

A borok közt legjobb a tokaji; de nem minden ember íratja

A legelőzesebb ital a bor viszlat t. i. egyik pohárba somlyait, a másikba vizet töltünk, s miután az első kiiszuk, a másikat ecettel tartjuk.

A bor jó, a víz a legjobb ital; de az ember ne kívánja mindig a legjobbat

Hogy hainak meg az emberek? Meghatalni könnyű vagy nehéz — a hogy vesszük. Anyai előnye azonban mindenkinek megvan, hogy egy halhat meg, a hogy akarja, a hogy a mesterséghez legjobban illik. A lakatos: beszájja szemeit. Az órásnak: utolsó órája út. A bakter: elalszik. A lelkész: kilebeli lelkét. A pék: megessi utolsó karaj kenyerét. A levélhordó: bevégzi pályafutását. A botanikus: a fűbe harap

A lelence: megtér apálhos. A bányász: eljut a föld alá. A szappanos: hamuvá válik. A tanfelügyelő: elpihen. A képviselő: elnémul.

A zulu lakóitumux. Ha egy zulu vesztélyesen meghetegszik, akkor egy magános helyen levő guyhóba viszik; ott tázet gyújta nak mellette s egy kanecó vizet tesznek mellé Ceapán a legközelebbi rokon marad a beteg mellett. Ha a férj egy nő meghal, az életben marad hitestára siet haza, kiemósítja magát s asonnal mázik — hitet után néz! A halottat pedig bízzák — a híjesókia!

Vasuti menetrend. Indul Kanissáról hova: Vonat szám (óra perc) Idő 307 Eszék, Mohács, Dombóvár: 5 10 reggel 215 : : : 2 30 délut. 209 : : : 11 1 éjjel

202 Buda-Pestre (gyorsvonat) 5 55 reggel 204 (postavonat) 2 6 délut. 212 (regyes vonat) 11 20 éjjel 313 Bécsbe (Kombatsbely, Sop. felé) 9 15 reggel 301 11 50 éjjel 315 Soprouba 3 40 délut. 206 Prágerhof Kottori, Csáktornya 4 55 reggel 203 2 47 délut. 201 : : (gyorsv.) 10 50 éjjel

Érkezők Kanissára honnét: 210 Zákány felől 5 27 reggel 216 1 41 délut. 208 11 1 éjjel 211 Buda-Pestről (regyes vonat) 4 15 reggel (postavonat) 2 5 délut. (gyorsvonat) 10 30 éjjel 302 Bácsfői 4 1 reggel 12 15 éjjel 316 Sopronból 12 5 délut. 208 Prágerhof felől (gyorsvonat) 5 37 reggel 204 1 20 délut. 206 : : 10 50 éjjel

Szerkesztői üzenet. 4717. H. 6. Köszönettel vettük 4718. M. Zs. In éskedőnk. 4719. K. P. Átadtuk. 4720. A. Felhasználtuk nyomban 4721. Dr. St. J. 4722. „Csendesülök okosan val!

Felelős szerkesztő: BATORFI LAJOS.

Nyitlér. Dr. BRÖNNHUT JOZSEF az összes orvosi tudományok tudora, a bécsi cs. kir. Rudolf kórház volt segédorvos orvosi műkö lését helyben megkezdette. Lakása az „Ujvári-féle házban, D-ák Ferencs-tér) I. emeleten. Rendel: 11-12 óra 1--2. 381. 2--2. *) E rovat alatt közöltéert felelősséget nem vállal a Szark

H I R D E T E S E K.

SUCKER JANOS ER CZ és HARANGÖNTŐÉJ SZOMBATHELYEN.

Ajánlom újonnan berendezett telepemet, melyen harangöntések minden nagyságban eszközöltek és jótállást vállalok a harangok összhangzására (harmonium) 2, 3 és 4 hangnál is. Ugyszintén avult harangoknál is új összhangzatot csinálók és megrendeléseknél kérem csak a harang hangját és súlyát határozottan megírni és ezeket csakis vasból készült fedővel és kötőfel látom el a koronán áthuzva legújabb rendszer szerint. Továbbá ajánlom az én új szerkezetű 2 kerekű hydrophor Áprotz fecskendőmet, kü l ö n ö s e n p e d i g a t ű z o l t ó - e g y e s ű l e t e k n e k egyszerű practikus kezeléssel, mely 5 perc alatt 12 akó vizet függélyes 8 méter mélységről huz fel; fecskendez 6'' nyílással 27 méter magasra, két 5'' nyílással 23 méter magasságyira. Egyszersmind ajánlom a legjobban berendezett műhelyemet, géperővel, és azon helyzetben vagyok, minden ezen szakmába tartozó munkákat pontosan eszközölni és ajánlatokat mindennemű vasból készült kutak, tüzi fecskendők, rézszivattyu-részek, érczmunkák mindennemű cséplőgépeknél, gőz- és műmalmok fűrészmunkákat a legjobban és lehető legjutányosabb árákért és jótállás mellett elfogadni és elkészíttetni. 371 5-6.

Advertisement for 'Csodaszerű Injecció' (Miraculous Injection). It describes a treatment for various ailments, mentioning 'Félszerves Miller-féle' and '380 8-9'.

Advertisement for Hoff János-féle malátakivonat (Hoff János's malt extract). It includes a testimonial, a list of agents (Wanka Tivadar, Hoff János), and contact information for various locations like Zala-Egerszeg and Sopron.

Advertisement for H. SCHMID gépgyáros (H. Schmid machine maker). It features 'Marshall Sons & Co. Limtd. főügynöke' and 'BUDAPEST, gyár-utca 58.' The ad promotes 'gőzmozdonyokat' (steam engines) and 'cséplőgépeket' (threshing machines) with detailed technical descriptions.

Advertisement for N. Dupuy-féle magtisztító szer (N. Dupuy's grain cleaning agent). It describes the product's effectiveness for cleaning grain and provides contact information for 'NUMA DUPUY, BÉCS, VI., Windmühlgasse Nr. 36.'

Advertisement for 'NAGY LÓ-SORSJÁTÉK' (Great Horse Lottery). It details the prize structure: 5000 for the first prize (1 horse), 2500 for the second (2 horses), and 2000 for the third (3 horses). It also mentions 'MERCUR BUDAPEST' and 'Dorotya-utca 12. sz.'

Advertisement for 'HLATKO JÁNOS' (Hlatsko János). It is a notice from a man named Hlatsko János regarding his business and legal matters, mentioning 'Hirschler és Hlatkó' and 'Arany Szarvas'.

Előfizetési ár:
 egész évre 8 frt.
 fél évre 4 „
 negyed évre 2 „
Egy szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
 8 hasábos petisorban 7, másodszor 6 s minden további sorért 5 kr.

NYILTÉRLEN
 soronként 10 kr-ért vétetnek fel. Kincstári íletek minden egyes hírdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentre intézendők:
NAGY-KANIZSA
 WASSLOCHÉZ.

Bérmentetlen levelek csak ismert munkatársaktól fogadottnak el.
 Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nagy-Kanizsaváros helyhatóságának, „nagy-kanizsai önk. tűzoltó-egylet”, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank”, a „nagy-kanizsai jakarékpenztár”, a „zalamegyei általános tanítótestület”, a „nagy-kanizsai kisdéd-nevelő egyesület”, a „nagy-kanizsai tiszt. önszegélyző szövetkezet”, a „soproni kereskedelmi s iparkamara nagy-kanizsai külválasztmány” s több megyei és város egyesület hivatalos értesítője.

Hetenként kétszer, vasárnap- s esütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

Előfizetési felhívás

„ZALAI KÖZLÖNY” 1881-ik évi utolsó negyedére.

Tisztelettel felkérjük mindazokat, kiknek előfizetésük e hó végével lejár, hogy azt ideje korán megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében hiány merüljön fel.

Igyekezünk a helyi viszonyoknak megfelelően a közérdekű kérdéseket megvitatni, a helyi események regisztrálásában lehető gyorsaságot, főképp hiteles érdemlőleg tanúsítani.

Előfizetési ár a régi, mely lapunk homlokán olvasható. Vidékről legcélszerűbb postautalványon küldeni.

A lap t. előfizetői kedvezményárban megrendelhetik Rudolf trónörökös és neje Stefánia főhercegnő aranykeretes arcképeiket. A kik az utolsó évnegyedre új előfizetőkként belépnek, a szép képeket 5 frt 50 kr-ért bérmentve kapják a lapnak három hónapos küldésével.

Kiadóhivatal WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedése.

Emlékezés

Romania es Magyarország viszonyai fölött.

(Folytatás és vége.)
 A magyar nemzet azon más nemzetiségekkel együtt, a melyek vele a honalkotás, vagy későbbi századok óta itt laktak s jóbán, rosszban részt vettek ezer éven át s ezer vész között megállta helyét, s mondhamni dúsán élt s javaik unokákról unokákra szálltak. És most a béke, a munka korszakában pusztulásnak indul vagyoniilag és erkölcsileg. A föld, amelyet annyi vér árán szer-

zettek s tartottak meg az ósök, mintha megelevenült volna, vándor-utrá kél s bitangjóságként kerül többnyire oly kezekbe, a melyek a haza szabadságának fegyvert soha, de a nemzet kifosztására uszoras váltókat s adóleveleket igen szorgalmasan forgattak: és most kitűntetett, tisztelt egyének, mert meggazdagodtak.

Innen következik aztán azon másik nagy szerencsétlenség, ami a társadalom alapját fenyegeti az erkölcs süllyedése.
 Innét van, hogy amióta az érdemnek s tiszteletnek a Wertheimcassa a súlymérője, az erkölcs és erény — elvet nem is említve — oly árucikké vált, amit a börzén nem jegyeznek, hanem uton utfélen vásárolható s minden — élelmes — ember egy értékesít. amint állása s körülményei engedik.

Azt mondják azért pusztul vagyoniilag a nép, mert tudatlan s dologtalan! De ez nem való, mert nemcsak a közép és kisbirtokos osztály bír azon műveltséggel, mint birtok az elődök, de a földműves nép is felvilágosultabb, mint volt s többet és jobban dolgozik, mint hajdan. De munkájuk gyümölcse elszivárog azon csatornákon át, a melyeken százfelel szivatyuztatik s a forrás, ha még oly bő volna is — kiapad, mert csak ez az egy van s mindnyájjan ebből merünk. A másik, a mely a nemzet vagyonát volna hivatva gyarapítani. Az ipar — nincs, ami van tétlenségre van kárhóztatva, élete csak tengődés a földműves morzsalékain.

És miért? Ezekre is ráfogják, hogy tudatlanok s dologtalanok, pedig nem úgy áll! Az iparszabadság név alatt ismert vízvözön az igaz lelakott elég iszapot, s a 1872-iki ipartörvény gondoskodott, hogy benne a tudva kénye szerint tenyészhessen; burjánzik is ijesztő módon. Mind amelletl volnának még Magyaror-

szágnak értelmes iparosai elegenden minden szaktól. Megmutatták azt nemcsak Szeged s Székes-Fehérváron, hanem a bécsi, párizsi s több világi kiállításokon is ahonnan dicséretet s kitüntetések hoztak haza, azonban mégis munka hiányában vannak, mert a külföldi nem jön ide, az a maga iparát pártolja. A mi nagy araink s pénzes embereink pedig nem dolgoznak itthon, — mert akkor a „nagy világ” nem tudná, hogy léteznek, — mi pedig köszönjük meg, ha van aki itthon a magas és jövedelmező hivatalokat elfoglalja.

De ez még hajdan, csak legálább a közép és kisbirtokos osztály s a közép maradt meg a hazai iparnak! Hanem amerre a szem lát mindenfelé idegen készítménybe utközik. A drága kölcsönpénzen épített s a nép adójából segélyezett s biztosított vasutak és gőzhajók könnyűvé teszik a közlekedést a szabad kereskedelemnek, ennek következtében nemcsak a fővárosban, de a vidéki városokban is a boltok egymást érik az éznek minden kigondolható cikkjével tömve (sok helyen még az utcái közlekedés is akadályozva a kirakott és kiaggatott tárgyak által). Ez uton a közönségnek még nemis képzelt szükségletei nemcsak kielégítvek, hanem reaktumáltatik olyasmira is, a mit szükségletei nem igényeltek volna. És ezt a fogyasztó közönségre nézve sokan hasznosnak állítják, holott ez is hamis állítás, mert ha annyira szükséges a takarékoság amennyire mindenfelől ajánlatik, akkor nem helyes, hogy aki a fényűzés és könnyű költekezésre hajlandó, arra még inkább ingereltesék. Továbbá az ugynevezett „fogyasztó” közönség nem a népnek csak egyik feléből áll, még „fogyasztó” értelemben sem, mert minden egyes a saját szakmáján kívül a többire nézve fogyasztó is. Az így egyesekből képeződő közönséget tehát az

összes egyének teszik. S mert az egyének érdekei kölcsönösek az őszeszek érdekeinek együttesnek, egymásból folyónak, végeredményében pedig azonosnak kell lenni.

Már pedig a mi eljárásunkban nemcsak a kölcsönöség, de még a méltányosság is hiányzik, a mi végérményében még önzésből is káros, mert ha általa egy egész osztályt a nemzetnek egy nagy részét s hasznos tényezőjét a munkatételről leszorítva nemcsak a nemzeti vagyon gyarapítására, de adófizetésre is kép telenné, földön futóvá teszünk s a nyomor martalékánul dobjuk, az ő általa viselendett állami terhet saját vállainkra szedjük.

No de emelkedik a kereskedelem s ez pótolja a veszteséget, mondják az új aera emberei. Az ám! igaz! „Élelmes faj” kereskedőink néhány valódi bukást leszámítva gazdagodnak, hanem a csupa behozatalon élődo kereskedés által folyton szivatyuzott népek minden pénze külföldre vándorol, ezt a statisztika nálam is jobban tudja. A mit ezen kereskedés hasznát hoz, az igaz hogy részben itt marad a legtöbbnyire idegen faj, szellemű kereskedők, tőzserék és lelketlen uszorasok kezeiben. Ami pedig onnan a nép közé szivárog, ennek még meglevő birtokai vizsi magával szinte oda, s hogy mily arányban, annak a teletkönyv és végrehajtók a megmondható.

Ezen okok miatt pusztul a nemzet anyagilag és süllyed erkölcsileg. És hogy a föld megelevenült s vándor utrá kelt. Hogy nem ingatlan birtok már a gazda kezében, hanem járom, a melyhez odakötte huzza mások igáját mig huzni képes, ha nem bírja, kidobják belőle s ő elmehet szelnek.

Erre meg azt mondják a bölcsök, hogy ez által a birtok csak gazdát cserél, de azért megmarad nemzeti vagyonnak! A báránynak is

mindegy akár a farkas eszi meg, akár a gazda. Hanem ha bölcs Péter bölcs Pál a birtokából kieska matirozza s őt magát szolgálóvá teszi, ugyan mindegy lesz-e az Péterre nézve? Hátba még ezer meg ezer Péterek jutnak ilyen sorarra? Ez birtok, illetve gazda csere? Ez egy nemzetnek anyagi és erkölcsi pusztulása! s egyszersmind socialis és megfordított agrarius kérdés, a minek végkövetkezmenye szinte az lehet, a mi a másiké. Fölséges eszme a szabadság és egyenlőség! De hol az eszköz, a melylyel az erkölcs, a jellem és lelkiismeret egyenlőségét létrehozhatni? . . .

A magyar nemzet véres küzdelem és hosszú szenvedés árán ezen fölséges eszméket megvalósította s a legtágabb értelemben mindenkire érdem s értelem nélkül kiterjesztette. Ebből annak kellett volna következni, hogy a nemzet gyarapodjék s erősödjék. És az eredmény az, hogy pusztul, s hogy a szabadság és egyenlőség, a mit oly bőkezűleg osztott, most testén rágodik s mint szu a fát órli!

Hát édes nemzetem! Te aki ezer év viharával küzdve, az első közé irtad nevedet a nemzetek történetkönyvében, arra vagy-e kárhóztatva, hogy mint nyomorult koldus férgektől emésztes fel? s hogy dics telen kimulását még be sem várva vércsék s denevérek öljenek belé könnyű szerrel sásfészekbe s itt vihogjanak s czinczogjanak elcsajátított neved alatt?

Magyarország főurai és mindazok, kik a nemzet sorsát s ügyeit gondolni hivatva vagyatok, ébredjétek megmentésére e jobb sorsra érdemes nemzetnek mielőtt még nem késő! Hiszen nem szükséges erre sem háboru, sem forradalom, csak egy kissé kevesebb indolencia és több hazaszeretet. Mert ha még késtek, elkészülné nem sokára Magyarország

TARCZA.

L...r I... hoz.

Glóssa.
 Ha levonja az est sötétlő fityólat S a kis harang zengi az „Ave Mariát”, Szívem redőit át a tohász égbe száll, S képlelmem ott keres az ég csillagait! Bárkinjaim nagyok, mégis boldog vagyok mivel: „Képeddel alizom el.”

Ha eljövend bíbor sugárral a regg S a virágok kelyhén gyémántos csepp remeg, Midőn a csalogány keble daltól hevül, S minden lényük araszán új lét öröme él; Szívenemk hurja egy titkos kóztól rezeg; „Képeddel ébredek.”

Ha völgyek lágy ólén, hol virg patacok foly, S hol virág ajkáról int-telém szás mosoly, Andalgok egy magam bordosa kinomat, De melyre írt se hogy, se völgy már ugysem ad, Eltikoni róam a legnagyobb vigass: „Kimondatad az.”

Ha éltem tengerét, mely végtelen sivár, S melyen csak reményem mint szől szigetke áll, Érted a sors szele még inkább fölveri, S reményem horgonyát is összetördeli, Ajkam nem ejt panaszt, mert kedves szívemnek: „Mít érted szenvedek.”

BOZGONYI.

AZ ASSZONY, HA ANGYAL.
 — Besszély. —
 Iria SZALAY SANDOR.
 (Folytatás.)
 — Az utasok mind Erdős kőrö mentek. Ugyanazon patvaristák voltak, kik egy öt hónappal előbb Kondor Gyula irodájában működtek. Kondor már csonsurászott ügyvéd volt, s az irodanyitással egyidejűleg akarta tartani menyegzőjét.
 — Kicsoda ön barátom? — kérde Erdőtől Kondor.

— Erdős Ferencs, gépész vagyok.
 — Miként jutott ilyen csudálatos helyzetbe?
 Erdős elmondá ösintén mi történt vele.
 Erre aztán az ügyvéd és ügyvéd bojtár urak kacagtak. Szép Magyarországon az önézet, a nemes büszkeség ne vetéses volta csak bizonyos rangfokozatnál azünik meg így nem csudálatos, hogy az egyszerű gépész vándor büszkesége komikumnak tűnik fel a jogász urak szemében.
 — Honn az jó? — kérde Erdőtől az égbekialód patvarista.
 — Egyenesen Budapestről.
 — Ott tölté régibb idő óta idejét?
 — Nem kérem. Két hete érkeztem meg Franciaországból.
 — Franciaországból? Sok ideig volt külföldön?
 — Két év óta.
 — És az előtt?
 — Az előtt üsletvesztő voltam itt B...n Beregi Menyhért lakatos üsletében. Önét mentem ki, hogy külföldön megtanuljam a gépészetet.
 — Na és sikerült?
 — Hála Isten! Meglehetőse bizonyítványokat hoztam a legjobb hírnevű gyártalajdonosoktól. Ezek folytán állást is sikerült kapnom egyik budapesti gépgyárban.
 — Miért nem maradt ön külföldön?
 — Viasszosott haskám iránti szeretetem. Csak alapot akartam nyerni arra nézve, hogy itthon is folytatosan tanulva, dolgozva, aszerény erőmből képest haszonnal és a nemzetnek hasznos munkássá lehessek.

— Tehát most Beregi Menyhért látogatására indult, nemde?
 — Igen uram! Kedves emlékek kötnek e helyhez.
 A jogsütős urak kezdtek belátni, hogy ennek a kopott, de emelt homlokú vándornak joga van egy urnó oda vetett alamissnáját visszautasítani. A társalgás barátságosabb színt öltött. Pitták Erdőt, hogy monjen velők kocsi. De miután a gépész nemes szerényen a meghívást el nem fogadta, megígérték, hogy Bereginnek be fogják a nem várt örömet jelenteni. Erdős nagyon kérte őket ne rontának el ezt a leirhatatlan meglepetést. Az urak megígérték s tovább mentek.
 A vándor ugyanazon uton, melyen örült futással jött, visszament. Gondolatait annyira elfoglalta azon ismeretlen urnó és az erényen arany, hogy még Beregi uram kedves családi tűshelyére se ért rá gondolni. — As a csodaszép urnó, mint lassontalan bogló tévedt Beregi Mari képe elé. De hát a polgároknak olyan átkozott erejük van, hogy — ha még oly kicsinyek is — napfogytokozást asztlenek.
 Ujra elővette az erszényt. Most az aranyok közt névjegyét találta.
 „Ösv. Pusztay Maria Budapeston, IV. ker. horgony-utca 5.”
 Ez volt az urnó névjegyén. De mért tudatta szándékosan nevét és lakását? Vajjon e tett másnak eredménye volt tán, mint a pusztá szánalomnak? — E gondolaton sokáig tölplődve ért vissza batyunájához.
 Az erszényt ott kinyitotta, hogy a névjegyét belátogya. As a sok tűndöklő fényes arany, melyről — a mint mondanak — egy-egy ördög vigyorg az em-

ber felé, mind a szép ösvagyro emléketett. Órá is vigyorgott a daemon, csak hogy nem ismerte meg.
 — Ha ajándék — szólt — önérsztem tiltja elfogadását; ha pedig valami színgféle akar lenni, még inkább vissza fogom adni az erszényt. Szívembe csak Beregi Mari képe él; ast nem törli ki onné semmi. Megyek, sietek ö hozzát, hogy minél jobban elfeledjem a velem történteket.
 Batyunát hátrá vetve, megindult.
 — Megállj egy szóra ösém! — kiáltott egy hang a tölgy másik oldaláról.
 Ösbe csavarodott vándor volt az ki már jóformán megette kenyere javát.
 Erdős Feri mfűdjárt megismerte Pál bácsit, Beregi öreg legényét, kinek magasabb ambíciójá sohasesem volt mostani állapotjánál. Ennek, innia volt így is; azon kívül korsnál fogva még különös passioját is kielégíthette: a majstramtól kezdve a legutolsó inasig gorombáskodhattott mindenki vel. Jussa volt hozzá, mert hajszálai becstletes munkában ösülttek meg. Tisztoségadás dolgában csak a majstert kérdeste.
 — Hova indult Pál bácsi? — kérde álmélkodva töle Erdős. És erre as álmélkodásra alapos oka volt, mert az öreg Pál, Menyhért majster Isteben boldogult apja idejében szabadult föl a Beregi-féle műhelyben. És azóta egyéb utat nem is tett a nagy világba, mint hogy minden „nárás” után elment a „fölsötés” szidő koromájába egy „szejtira”. És a világjáróds pedig kitétt mindennap ötven lépést; miután a fennevezett határ huzasonöt lépésnyire volt a Beregi műhelytől.
 As öreg Pál jó sokáig nésett az ifju Erdősre.

— Hejh de kár érted ösém! Szép gyerek vagy. Aztán ugy-e sokat is tanultál, mi? Mindig jó fejed volt. A többi számar csak szamar maradt, hanem te kifoingtál rajtam.
 Erdős elérsékonyültén fogta meg az öreg Pál kezét és mosolygott.
 — Debát mondja meg Pál bácsi hova indult? ott hagyta a Beregi műhelyét?
 — Ösém — szólt — az öreg nagy sőhajjal — ne menj be ebbe a városba, ha jót akarsz. Fordíts hátra, gyers velem! Bomlik itt a világ, de csudarul.
 — Hogyan bátýám?
 — Hát láttad asokat az urakat, a kik erre mentek az országunton?
 — Besszitem is velők.
 — Na hát azok a te Mariskádért meának. A Beregi műhelybe fiskális les a majster. Gyere ösém bomlik a világ.
 Eszel az öreg Pál sarkon fordult s mintha csak Sodoma menekültje lett volna, vissza se nézett, egy hagyta oda a várost. Talán könnyeit takarta el? Vagy talán ötven éves emlékeitől félt, hogy utána kiáltssanak és megilágyul szíve?
 Ssegény Erdős Feri pedig megdermodten állt meg az öreg Pál szavai után. Majd homlokához kapott; fejét lehorgasztá es tompa merevséggel, sötét, kidüledt szemekkel nésett a földre, mintha megakarta volna átkozni, a miért belőle alkottatott.
 Később homlokát kezdte simogatni; valósínűleg csatás gondolatait akarta aszlidíteni, rendezni. Astán körül nézett, mintha azt s daemont keresné, ki

